

Zakon o javnih financah**redni postopek****I. UVOD****1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona**

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617, v nadaljnjem besedilu: ZJF) je bil sprejet v letu 1999. V vmesnem obdobju se je večkrat spremenil, nekatere njegove določbe pa so prenehale veljati na podlagi sprejema drugih zakonov. V preteklem obdobju je bil na različnih področjih sistema javnih financ v Sloveniji in tujini storjen velik napredek.

Javnofinančne nestabilnosti so tudi v evrskem območju zahtevale okrepitev javnofinančne discipline in preglednosti proračunskega načrtovanja. V okviru Evropske unije je bil tako v novembru 2011 sprejet paket zakonodajnih predlogov petih uredb in direktive, katerih namen je okrepiti fiskalno odgovornost držav članic in okrepiti njihovo ekonomsko upravljanje. Slovenija je za namen stabilizacije javnih financ v letu 2013 sprejela Ustavni zakon o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list 47/13), kar pomeni, da se je na ustavni ravni zavezala, da bodo prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja, ali pa da bodo prihodki presegali izdatke. Od tega ustavnega načela se lahko začasno odstopi samo v izjemnih okoliščinah za državo. Nadalje je Slovenija v letu 2015 z dvotretjinsko večino sprejela tudi Zakon o fiskalnem pravilu (Uradni list 55/15), ki podrobneje določa izvedbo 148. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148 in 47/13 – UZ90,97,99, v nadaljnjem besedilu: Ustava). Ne glede na sprejeto zakonodajo, v kateri je večina določb Direktive Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L št. 306 z dne 23. 11. 2011, str. 41) že implementiranih, pa je treba dokončno implementacijo izvesti v predlaganem zakonu.

Predlagani zakon sledi predlogu Zakona o računovodstvu v delu, ki se nanaša na prihodke in odhodke uporabnikov enotnega kontnega načrta, ki se bodo po preteku prehodnega obdobja izkazovali v poslovnih knjigah skladno z načelom nastanka poslovnega dogodka in še vedno tudi po načelu denarnega toka.

Nadalje je nujno potrebna zakonska podlaga, ki bo zavezovala k takšnemu proračunskemu financiranju, ki je usmerjeno k ciljem in rezultatom ter napredku pri razvoju računalniške podpore. Predlog zakona ohranja pripravo proračunov za naslednji dve leti na državni ravni, to obveznost pa uvaja tudi za pripravo proračunov občin in finančnih načrtov neposrednih uporabnikov in posrednih uporabnikov proračuna. Razlog za širitev obveznosti priprave proračunov in finančnih načrtov za naslednji dve leti za vse uporabnike proračuna je

predvsem v dejstvu, da institut začasnega izvrševanja uporabnike proračuna zelo omejuje pri tekočem poslovanju, iz prakse pa izhaja, da se predvsem finančni načrti posrednih uporabnikov sprejemajo šele v drugi polovici leta, kar pa želi predlagani zakon preprečiti.

Iz razloga, ker se na področju statusov uporabnikov proračuna v praksi že kaže anarhija, se s predlaganim zakonom striktno določa statusne oblike uporabnikov proračuna in tudi prehodno obdobje za njihovo preoblikovanje. Nadalje se iz razloga, ker je stvarno premoženje države in občine evidentirano pri različnih uporabnikih ureja tudi lastništvo nepremičnega in premičnega stvarnega premoženja.

Poglavje o enotnem zakladniškem računu sistematično ureja vsebino in delovanje tega sistema. Jasneje kot v obstoječem zakonu je opredeljen status EZR ter s tem povezano evidentiranje transakcij v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi in prakso držav s podobnimi ureditvami ter način poročanja.

Iz zakona, ki ureja financiranje občin so prenesene določbe, ki se nanašajo na zadolževanje občin, saj je smiselno, da se zadolževanje vseh institucionalnih enot ureja v enem zakonu.

Prav tako se s predlaganim zakonom omejuje pridobivanje kapitalskih naložb proračunskih uporabnikov, saj se predvsem z ustanavljanjem različnih gospodarskih družb izkrivlja konkurenco, hkrati pa se na ta način povečujejo izdatki države, občin in proračunskih uporabnikov.

Zakon opredeljuje poslovno poročilo kot poročilo o doseženih ciljih in rezultatih ter določa, da je sestavni del letnega poročila za proračun in zaključnega računa tudi bilanca stanja. Nova zahteva predloga zakona je tudi pridobitev naziva preizkušenega računovodja javnega sektorja.

S predlaganim zakonom se določa tudi delna centralizacija notranjega nadzora javnih financ, saj se na ta način izboljšuje kvaliteta nadzora, hkrati pa se znižuje stroški proračunskim uporabnikom.

Predlog zakona uvaja tudi prekrškovni organ, to je Urad za nadzor proračuna, ki je organ v sestavi Ministrstva za finance. Z uvedbo tega organa in z določitvijo sankcij za prekrške se želi doseči doslednejše izvajanje določb tega zakona in večji nadzor nad porabo javnih sredstev.

2. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2.1 Cilji predloga zakona so:

- zagotoviti vzdržne javne finance;
- zagotoviti zakonski okvir za učinkovito upravljanje z javnimi financami;
- določiti jasnejšo opredelitev pojmov;
- določitev subjektov za katere zakon velja;
- zagotoviti makroekonomsko stabilnost ter trajen in stabilen narodnogospodarski razvoj;
- določitev temeljnih pristojnosti neposrednih uporabnikov;
- določitev pravic in obveznosti proračunskih uporabnikov, ki so odgovorni za pripravo, sprejem in izvrševanje proračuna oziroma finančnega načrta;
- določitev časovnega okvira za predložitev finančnih načrtov in programov dela;

- določitev dokumentov, ki so sestavni del proračuna države oziroma občine in določitev dokumentov, ki so sestavni del finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov, ZPIZ in ZZZS in posrednih uporabnikov proračunov;
- določiti način zagotavljanja sredstev za financiranje funkcij državnih in občinskih organov;
- vzpostavitev celovitega in konsistentnega pravnega sistema, ki ureja vse elemente upravljanja sredstev javnih financ za proračunske uporabnike;
- določiti večletno proračunsko načrtovanje v okvirih Srednjeročne fiskalne strategije vlade;
- omogočiti vladi, da v Državnem programu razvojnih politik določi prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in ki hkrati sledijo omejitvam iz zakona, ki ureja fiskalno pravilo;
- zagotoviti proračunskim uporabnikom, da svoje projekte, ki imajo večletno dimenzijo, pravočasno načrtujejo in nemoteno izvajajo;
- določiti večjo preglednost prikaza proračuna na podlagi novih metodologij, ki omogočajo mednarodne primerjave;
- oblikovati skupno fiskalno disciplino katere bistveni lastnosti sta celovitost in transparentnost;
- oblikovati učinkovitejši sistem nadzora, ugotavljanja kršitev in sankcioniranja kršiteljev;
- učinkovito povezovanje vseh elementov upravljanja z javnimi sredstvi.

2.2. Načela predloga zakona:

Sistem proračunskega in javnega financiranja zakon gradi na načelih, ki so že vzpostavljena v našem sistemu financiranja javne porabe. To so klasična proračunska načela, katerih spoštovanje je potrebno za racionalno in učinkovito načrtovanje in vodenje fiskalne politike in upravljanja proračuna ter celotnih javnih financ. Proračunska načela so vodila, ki jih je treba upoštevati v vseh fazah proračunskega ciklusa in so konkretizirana v posameznih zakonskih rešitvah. Poleg že uveljavljenih javnofinančnih načel (načelo zakonitosti, gospodarnosti, učinkovitosti, specialnosti, javnosti proračuna, itd), predlog zakona določa tudi načelo fiskalne odgovornosti ter načelo varnosti, likvidnosti in donosnosti pri upravljanju z denarnimi sredstvi sistema EZR.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlaganim zakonom se prvenstveno želi vzpostaviti vzdržne javne finance. Iz navedenega razloga zakon vsebuje poleg načela fiskalne odgovornosti, obveznost srednjeročnega načrtovanja fiskalne politike. Iz predlaganega zakona izhaja obveznost priprave dveh novih dokumentov in sicer:

- Državni program razvojnih politik, ki ga bo vlada sprejema do konca novembra tekočega leta in v katerem bodo vsebovane prioritete vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije in izhajajo tudi iz strategije razvoja Slovenije, in
- Srednjeročna fiskalna strategija, ki jo bo vlada sprejemala najpozneje do konca februarja tekočega leta, v njej pa bodo vsebovani vsi elementi, ki so nujni za uresničitev srednjeročnega fiskalnega cilja.

V zakonu je določena jasnejša opredelitev osnovnih pojmov, ki se uporabljajo za agregiranje javnofinančnih podatkov pri načrtovanju in pri poročanju o stanju v državi, kot tudi pri določanju pravil, ki jih postavlja zakon.

Predlog zakona določa obveznost priprave ocene finančnih posledic pri pripravi zakonov in tudi podzakonskih predpisov, ki mora biti pripravljena tako, da izkazuje finančne posledice za celoten sektor država.

Podrobneje se ureja priprava proračunov za naslednje leto in leto, ki temu sledi, sprememb proračunov ter rebalansa za državo, občine in finančne načrte ZPIZ, ZZZS in proračunskih uporabnikov.

Predlagani zakon vsebuje tudi splošne določbe pri dodeljevanju povratnih in nepovratnih sredstev iz proračuna.

Nadalje predlagani zakon določa, da posredni uporabniki proračuna, razen izjem določenih v drugih zakonih, ne morejo imeti v lasti nepremičnega premoženja, saj je le-ta lahko zgolj v lasti ustanovitelja. Navedeno pomeni, da bo v prehodnem obdobju potrebno vložiti vse napore, da se v pristojnih zemljiških knjigah, pri nepremičninah, ki so v lasti posrednih uporabnikov, spremeni lastnik. Posredni uporabniki bodo morali po uveljavitvi tega zakona za nepremičnino, ki jo imajo v upravljanju plačevati najemnino vsaj v višini obračunane amortizacije. Predlagani zakon določa tudi, da se premično premoženje prenese v last posrednim uporabnikom proračuna kot namensko premoženje.

Pri porabi sredstev proračunske rezerve, ki je namenjena za financiranje nujne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter nujnih in neodložljivih nalogah in delih zaščite, reševanja in pomoči se določa fleksibilnejša ureditev, saj je v tovrstnih primerih nujno potrebno, da se lahko sredstva zagotovijo takoj oziroma v čim krajšem času.

Iz zakona, ki ureja izvrševanje proračuna so se v predlagani zakon prenesle določbe glede rokov plačevanja obveznosti, s tem pa se upravičencem do javnih sredstev in gospodarskim subjektom zagotavlja pravočasno poravnavanje obveznosti predvsem ob upoštevanju, da je za neplačevanje obveznosti v zakonsko določenih rokih zagrožena kazen.

Predlagani zakon omejuje tudi pridobivanje kapitalskih naložb države in občin in sicer v tem smislu, da je pridobitev kapitalske naložbe dopustna le na podlagi zakona, ki opredeljuje javni interes. Posredni uporabniki, razen tistih, ki imajo pravno podlago za pridobitev kapitalske naložbe določeno v zakonu, ne smejo pridobivati kapitalskih naložb.

Predlagani zakon zahteva tudi večjo skrbnost pri ravnanju s terjatvami in sankcionira odgovorno osebo proračunskega uporabnika pri katerem je zaradi nepravočasne izterjave, terjatev zastarala.

Iz zakona, ki ureja financiranje občin so v predlagani zakon prenesene določbe o zadolževanju občin, saj je smiselno, da se zadolževanje za vse institucionalne enote sektorja država ureja v enem zakonu. Hkrati predlagani zakon določa, na kakšen način lahko občine zavarujejo plačila za svoje obveznosti.

Predlagani zakon določa tudi način zadolževanja pravnih oseb, ki so uvrščene v sektor S.13112, S13113. S. 1314, S 11001, S.15 na ravni države in občin, ter zadolževanje v sistemu EZR.

Nadalje se s predlaganim zakonom ureja priprava in predložitev letnih poročil, za blagajne javnega financiranja kot tudi za neposredne uporabnike ter posredne uporabnike proračunov.

Uvaja se tudi delna centralizacija notranjega nadzora javnih financ in pa večji inšpekcijski nadzor nad kršitvami določb predlaganega zakona.

II.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Predlog zakona je predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu Evropske Unije (v nadaljnjem besedilu: EU) le v tistih delih, ki se nanašajo na prejeta sredstva iz EU. Predlog zakona se usklajuje z Uredbo Komisije (ES) št. 1828/2006 z dne 8. decembra 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in kohezijskem skladu ter Uredbo (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Uredbo Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah v Evropskem svetu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999.

FRANCIJA

Pravni okvir, ki ureja proračunske postopke

Francija ima obširen pravni okvir za državni proračun in ustavo, ki izvršni veji oblasti zagotavlja velika pooblastila pri proračunski politiki. Ustava iz leta 1958 vlogo parlamenta pri proračunskih zadevah omejuje na spreminjanje strukture izdatkov. Parlament ne more povišati skupnih izdatkov in tudi ne zmanjšati prihodkov državnega proračuna. Ustava vsebuje tudi nekatera temeljna načela za državni proračun in od leta 1996 dalje tudi za organizacije socialnega zavarovanja. V obdobju gospodarske krize je Francija sprejela spremembe ustave z namenom zagotavljanja proračunske uravnoteženosti, po kateri se za vsako leto določi zgornjo mejo izdatkov, ki jih morajo upoštevati zakoni o proračunih in zakoni o financiranju socialnega varstva. Proračunsko leto se začne 1. januarja.

Ustavo in dva sistemska zakona spremlja hierarhični sistem zakonov in predpisov, v katerih so podrobneje razloženi proračunski procesi in postopki. Hierarhija je naslednja: ustava, sistemski zakoni, navadni zakoni (ločeni ali razvrščeni v zakonike), odloki in nato odredbe predsednika, predsednika vlade in ministrov.

Za ustanovitev ministrstev, ki so proračunski uporabniki, ni potreben zakon. Vlada s sklepi oblikuje, združuje ali ukinja ministrstva. Število ministrstev je zelo različno, saj so različni sveti ministrov z drobitvijo ali uskupinjenjem ministrstev poskušali reformirati državno upravo. Njihova notranja organizacija, zlasti število notranjih oddelkov, je določena z odredbami predsednika vlade, potem ko osnutke odredb pregleda državni svet.

Javne ustanove so pravni subjekti, ki so ločeni od države in različno fleksibilni pri finančnem poslovanju. Javne ustanove se razlikujejo po svoji funkciji, predvsem na tiste, ki opravljajo komercialne naloge, upravne naloge ali znanstvene, kulturne ali izobraževalne naloge (specializirane javne ustanove). Glavni skladi socialnega zavarovanja so državne upravne javne ustanove.

Komercialne javne ustanove so javna podjetja, za katera običajno velja Zakon o delniških družbah, medtem ko za upravne javne ustanove velja javno pravo. Uslužbenci javnih upravnih ustanov se štejejo za državne uslužbence in vse računovodstvo opravljajo javni revizorji, ki sodijo v okvir Ministrstva za gospodarstvo, finance in industrijo.

Lokalne skupnosti so tako kot država pravni subjekti, ki jih ureja javno pravo. Za razliko od zveznih držav, kot je na primer Nemčija, ustava ne določa pristojnosti lokalnih skupnosti glede prihodkov in izdatkov. Kljub temu pa ustava vsebuje številne splošne določbe, ki opozarjajo na posebna področja, ki jih je treba urediti z ločenimi zakoni.

Prenose pristojnosti glede izdatkov z države na lokalne vlade mora spremljati ustrezno povečanje virov, ki ga je treba določiti z zakonom. Izravnalne mehanizme, ki spodbujajo regijsko enakopravnost v lokalnih oblasteh, je treba določiti z zakonom.

V skladu s Sistemskim zakonom o proračunu mora vlada ob predložitvi osnutka zakona o letnem proračunu obema domovoma parlamenta predložiti poročilo o gospodarskih razmerah v državi, ki mora vključevati:

- Makroekonomske napovedi, ki temeljijo na finančnih poročilih države. Te morajo vsebovati hipoteze, na katerih temeljijo, in metode, ki so bile uporabljene pri pripravi napovedi.
- Srednjeročni razvoj konsolidiranih prihodkov, izdatkov in bilanco države z razčlenitvijo na podsektorje za vsaj štiri leta po letu, v katerem je predložen osnutek proračuna.
- Srednjeročne napovedi prihodkov in izdatkov državnega proračuna z razčlenitvijo izdatkov po glavnih funkcijah.
- Srednjeročne napovedi prihodkov in izdatkov o financiranju socialnega zavarovanja.
- Glavne usmeritve gospodarske in proračunske politike z upoštevanjem obveznosti, ki jih ima Francija do Evropske unije.
- Davčne izdatke, morebitne obveznosti in finančna tveganja. S proračunom je treba predložiti prilogo, v kateri so razloženi napovedani davčni izdatki. V skladu s Sistemskim zakonom o proračunu mora parlament potrditi nova jamstva za dolgove ter prevzem dolgov s strani države, ki izhajajo iz javnih ali zasebnih teles.
- Druge podatke, ki jih zahteva zakon. Sistemski zakon o proračunu podrobneje navaja druge podatke, ki jih je treba priložiti osnutku letnega proračuna. Ti vključujejo določitev namena davkov, od katerih imajo koristi javne organizacije zunaj »države«, analiza vpliva sprememb pri predložitvi proračuna in časovni razpored pričakovanih letnih plačil, ki so povezana z večletnimi odobritvami obveznosti za izdatke. Priložiti je treba tudi podrobne podatke o napovedanem zaposlovanju v državni upravi po kategoriji ali vrsti pogodbe, vključno z utemeljitvami sprememb.

V skladu z ustavo parlament ne sme predlagati sprememb in dopolnitev (k nobenemu zakonu), ki bi povzročile nove izdatke, povečale skupne državne izdatke ali zmanjšale prihodke. Parlament lahko sestavo porabe predlaganega državnega proračuna spremeni samo tako, da spremeni znesek sredstev, ki so dodeljena programom v okviru področij dela.

Če novi zakoni ali predpisi dovoljujejo spremembe prihodkov ali izdatkov, je treba oceniti posledice za finančno ravnovesje, pri čemer mora spremembe potrditi parlament v naslednjem dodatnem proračunu.

Ministrstvom je treba dati na voljo odobrena proračunska sredstva. Sistemski zakon o proračunu ne vsebuje izrecnih določil o tem, kako se bodo ta odobrena proračunska sredstva porazdelila med letom. To se določi z odredbo.

NEMČIJA

Pravni okvir proračunskih postopkov

Nemčija ima zelo obsežen in podroben pravni okvir za proračunske postopke na različnih vladnih ravneh. Poleg ustave proračun ureja še sveženj zakonov in predpisov. Najpomembnejši proračunski zakoni, ki so bili sprejeti v 60-ih letih prejšnjega stoletja,

predpisujejo proračunska načela, skladna z makroekonomsko stabilnostjo. Posebnost nemškega pravnega okvira je Zakon o proračunskih načelih (*Haushaltsgrundsätzegegesetz*), ki velja tako za zvezno državo kot tudi za neodvisne vlade v posameznih zveznih deželah in občinah (*Gemeinden*). Prvi del Zakona o proračunskih načelih določa obveznosti v zvezi s pripravami na proračun, izvajanjem, računovodstvom in neodvisnim zunanjim revidiranjem.

Proračuni zveze in dežel so v načelu uravnoteženi brez prejemkov iz posojil. Zvezni zakon sme postaviti načela za proračunske zakone in dežele za upoštevanje konjunkturalnih razmer pri proračunskem upravljanju in večletnem finančnem načrtovanju

Nemčija je zvezna država, ki temelji na treh stebrih: zveznem, deželnem in občinskem. Zvezne dežele imajo svoje vlade (ki jih izvolijo deželni parlamenti), javno upravo in neodvisno sodstvo, ki so določeni v deželnih ustavah. Vsaka dežela in občina je javni organ s svojo oblastjo. Vseh 16 zveznih dežel ima precejšnja zakonodajna pooblastila in je odgovornih tudi za administracijo in izvajanje številnih zveznih zakonov.

Ministrstva

Za oblikovanje ministrstva ni potreben zakon in ministrstva se lahko ustanovijo, združijo ali odpravijo na podlagi vladne uredbe. Tako je bilo na primer leta 2002 na podlagi vladne uredbe Ministrstvo za gospodarstvo združeno z Ministrstvom za delo. Ker zvezna vlada izvaja naloge na državni ravni, ima večje število ministrstev kot zvezne dežele, a ker Ustava upravne naloge nalaga predvsem zveznim deželam, so zvezna ministrstva dokaj majhna in z redkimi izjemami (na primer carina) nimajo regionalnih izpostav.

Notranjo strukturo ministrstev določa ministrski red. Vsako ministrstvo ima lasten proračunski oddelek in glavnega finančnega uradnika (ki je zadolžen za pripravo proračuna), ki ima pri proračunskih pogajanjih pomembno vlogo.

Na splošno velja, da so javnopravni izvršni organi del proračuna svojih nadrejenih ministrstev. Njihove proračune določa ministrstvo, ki tudi preverja zakonitost porabe denarja. Določeni organi imajo precejšnje lastne prihodke, za katere zakon določa, da predstavljajo prihodke zveznega proračuna. Zvezni proračun samo odobri transferje organom kot so Uprava za trg dela (za plačevanje nadomestil za brezposelnost) in Uprava za socialno varstvo (za plačevanje pokojnin).

Zasebnopravni izvršni organi imajo status podjetja. Sem spadajo državna podjetja, vključno s komunalnimi podjetji in bankami v državni lasti, ter raziskovalne institucije in kulturne organizacije. V državi obstajata dve vrsti oseb zasebnega prava. Na splošno velja, da so organi, ki izvajajo javna pooblastila, najmanj podvrženi nadzoru ministrstev.

Za razliko od večine drugih držav, kjer proces sprejema proračuna na vladi urejajo odloki in/ali dogovori, v Nemčiji postopke za pripravo in sprejem predloga proračuna znotraj izvršilne oblasti urejajo zakoni.

Za zvezni proračun BHO zahteva, da se »predlog zakona o izvajanju proračuna skupaj s predlogom proračuna posreduje v obravnavo *Bundestagu* in *Bundesratu* pred začetkom fiskalnega leta. Praviloma je to najkasneje prvi teden zasedanja *Bundestaga* po 1. septembru«. Za izpolnjevanje tega roka BHO zahteva, da izvršni organi, pristojni za resorske proračune, Zveznemu ministrstvu za finance ocene posredujejo do datuma, ki ga določi ministrstvo. Ponavadi je ta datum na začetku marca, vendar se postopek priprave proračuna začne že tri mesece prej, ko Zvezno ministrstvo za finance resorjem pošlje proračunsko okrožnico, ki vsebuje tudi dopolnjen petletni finančni načrt in smernice za pripravo predloga letnega proračuna.

Če proračuni niso sprejeti do konca fiskalnega leta, lahko zvezna vlada v skladu z Ustavo odredi financiranje, nujno za delovanje z zakonom določenih organov, izvaja ukrepe v skladu z veljavno zakonodajo, izpolnjuje obveznosti zvezne države in nadaljuje s projekti oziroma izvaja transferje, ki so bili potrjeni v proračunu za prejšnje leto.

Ustava strogo omejuje pravico parlamenta do vlaganja dopolnil. Predpise, ki povečujejo porabo, predlagano s strani vlade, ali ki vključujejo morebitne nove odhodke, mora odobriti tudi vlada. Podobno določilo velja tudi za predpise, ki zmanjšujejo porabo. Vlada lahko od *Bundestaga* zahteva tudi preložitve glasovanja o takšnih predlogih zakonov. Ustava določa, da lahko vlada odobritev predpisov odklanja največ šest tednov.

Investicijski izdatki in drugi odhodki, ki se financirajo iz namenskih prihodkov, se lahko prenašajo. Drugi odhodki se lahko prenašajo, če so namenjeni za konkreten namen v obdobju več let in če je to v interesu učinkovitosti in gospodarnosti. Pri prenesenih odhodkih se lahko pojavijo natečena sredstva, ki so na voljo za določen namen po preteku finančnega leta in se morajo porabiti do konca naslednjega finančnega leta. Finančni minister lahko odobri prenos odhodkov v posebnih upravičenih primerih, pod pogojem, da se sredstva v naslednjem finančnem letu porabijo za že odobrene ukrepe. Zakon o prilagoditvi proračunske zakonodaje zvezni državi in zveznim deželam iz leta 1997 je ta določila razširil, saj je upravičenost do prenosa razširil na vse odhodke, ki spadajo pod fleksibilno ureditev. Ta zakon je ukinil tudi zahtevo, da morajo resorji pri uporabi nepričakovanih sredstev hkrati zagotoviti prihranke.

Določila o rebalansih proračuna so zajeta v Zakonu o proračunu. Za zvezno vlado velja, da del I in II Zakona (splošna določila oziroma določila o pripravi proračuna) veljata za: 1) dopolnitve predloga zakona o izvajanju proračuna in predloga proračuna, in 2) rebalans (sprejetega) Zakona o izvajanju proračuna in proračuna. Zakon ne omejuje števila rebalansov v posameznem letu, edina omejitev je, da morajo biti rebalansi predloženi pred koncem fiskalnega leta.

Ustava pravi, da je za »predloge zakonov, ki povečujejo proračunske odhodke, ki jih predlaga zvezna vlada ali vključujejo oz. bodo povzročili nove odhodke, potrebna privolitev zvezne vlade. To velja tudi za predloge zakonov, ki vključujejo oz. bodo povzročili zmanjšanje prihodkov«. Tudi za ukrepe, ki bi lahko zvezni državi ali zveznim deželam naložili odhodke v prihodnjih letih, velja, da so dovoljeni samo, če je to omogočeno v proračunu.

Izvajanje proračuna je urejeno v HGrG in proračunskih zakonikih. V zvezni vladi zakon daje Zveznemu ministrstvu za finance pristojnost za sprejem upravnih predpisov o upravljanju s financami in proračunom. Ministrstvo je izdalo obsežne predpise, ki so zavezujoči za zvezna ministrstva in odvisne organe. Podobne predpise je izdalo tudi vseh 16 zveznih dežel.

Do leta 1997 je zakon vladnim službam nalagal izvajanje notranjega finančnega nadzora v obliki predhodnega nadzora računov, plačil, prevzemov obveznosti za prihodnje odhodke, sredstev in obveznosti. V skladu z BHO je moral vsak izvršni organ imeti finančnega uradnika. Služba za notranjo revizijo (imenovana predrevizijska služba) je bila del organa, kjer je bila ustanovljena, in je neposredno odgovarjala vodji tega organa. Z imenovanjem in razrešitvijo vodij služb za notranjo revizijo je moralo soglašati Zvezno računsko sodišče in vsaka služba za notranjo revizijo je morala sodišču posredovati rezultate revizije. Leta 1997 so bila ta določila umaknjena iz HGrG in predrevizijske službe je nadomestila notranja revizija znotraj oddelkov, kjer se lahko konkretne transakcije preverjajo kadarkoli. Notranja revizija se tako v vseh oddelkih izvaja decentralizirano v obliki samopreverjanja.

V skladu z Ustavo »minister za finance v imenu zvezne vlade zaključne račune posreduje *Bundestagu* in *Bundesratu*, ki podelita razrešnico; računi navajajo prihodke, odhodke,

premoženje (sredstva) in dolg«. Minister za finance mora določiti datum zaključka računa, zaključenemu računu pa mora biti priloženo še obrazložitveno poročilo.

Zunanjo revizijo na zvezni ravni opravlja Zvezno računsko sodišče (*Bundesrechnungshof*) skupaj s svojimi devetimi regionalnimi podružnicami. Pravna podlaga za delovanje Zveznega računskega sodišča je določena v Ustavi, BHO in Zakonu o Zveznem računskem sodišču iz leta 1985. Neodvisna računska sodišča obstajajo tudi na ravni zveznih dežel, kjer opravljajo podobno vlogo kot Zvezno računsko sodišče na zvezni ravni. Pravna podlaga za njihovo delovanje je opredeljena v ustavah in zakonih zveznih dežel, v tem podpoglavju pa niso obravnavana.

Zvezno računsko sodišče ima izjemno široka pooblastila, saj pokriva »celotno finančno delovanje zvezne države, vključno z ločenimi premoženjskimi skladi«. To pooblastilo zajema skoraj vse javnopravne subjekte in institucije za socialno varnost, ki se ustanovijo na podlagi zveznega zakona, ter subjekte zasebnega prava, v katerih ima zvezna država lastniški delež. Nadalje lahko Zvezno računsko sodišče revidira organe izven zvezne javne uprave, ki izvajajo dele zveznega proračuna oziroma prejemajo plačila iz proračuna ali zvezna nepovratna sredstva. Zvezno računsko sodišče lahko obseg revizije omeji po lastni presoji, ko se pristojnosti prekrivajo, pa revizijo opravlja skupaj z deželnimi računskimi sodišči.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja:

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

dr. Dušan Mramor, minister za finance

mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance

Marija Janc, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

mag. Saša Jazbec, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

Marjan Divjak, generalni direktor na Ministrstvu za finance

Nataša Prah, direktorica Urada za nadzor proračuna

Marija Arnuš, sekretarka na Ministrstvu za finance

ZAKON O JAVNIH FINANCAH

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1.1. Uvodni določbi

1. člen

(vsebina in področje veljavnosti zakona)

(1) S tem zakonom se urejajo sestava, priprava in izvrševanje proračuna države oziroma občin, poročanje o izvrševanju državnega oziroma občinskega proračuna, upravljanje s premoženjem države oziroma občin, zadolževanje države oziroma občin, poročstva države oziroma občin.

(2) Ta zakon določa tudi pravila, ki se uporabljajo za blagajne javnega financiranja ter uporabnike proračunov pri sestavi in predložitvi finančnih načrtov, upravljanju denarnih sredstev in premoženja, načinu vračila neporabljenih ali neupravičeno porabljenih sredstev iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), zadolževanju, dajanju poroštev in jamstev, računovodstvu, pri pravi premoženjske bilance, pri pripravi zaključnega računa, notranjem nadzoru javnih financ, revidiranju sredstev evropskih skladov in proračunskem inšpiciranju.

(3) Ta zakon ureja tudi ravnanje s finančnim premoženjem, zadolževanje in dajanje poroštev pravnih oseb, ki sodijo v sektor država.

(4) S tem zakonom se določa organ, pristojen za revidiranje evropskih skladov, ki se po načelih deljenega upravljanja med Evropsko komisijo (v nadaljnjem besedilu: EK) in državami članicami izvajajo v Republiki Sloveniji.

(5) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L št. 306 z dne 23. 11. 2011, str. 41).

2. člen

(pomen izrazov)

Posamezni izrazi imajo po tem zakonu naslednji pomen:

1. »proračun« je akt države oziroma občine, v katerem so predvideni prejemki in izdatki države oziroma občine za posamezno proračunsko leto (v nadaljnjem besedilu: proračun države oziroma proračun občine);

2. »sprememba proračuna« je akt o spremembah in dopolnitvah proračuna države oziroma občine, ki se sprejme pred začetkom leta na katero se nanaša;

3. »rebalans proračuna« je akt države oziroma občine o spremembi proračuna med proračunskim letom;

4. »finančni načrt neposrednega uporabnika« je akt, s katerim so predvideni izdatki za posamezno proračunsko leto;

5. »finančni načrt posrednega uporabnika proračuna« je akt, s katerim so predvideni prejemki in izdatki za posamezno proračunsko leto;
6. »finančni načrt sklada socialnega zavarovanja« je akt Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), s katerim so predvideni prejemki in izdatki za posamezno proračunsko leto;
7. »sprememba finančnega načrta« je akt o spremembah in dopolnitvah finančnega načrta neposrednega ali posrednega uporabnika, ZPIZ in ZZZS, ki se sprejme pred začetkom leta, na katero se nanaša;
8. »rebalans finančnega načrta« je akt posrednega uporabnika proračuna o spremembi finančnega načrta med proračunskim letom, kadar se zaradi nastanka novih obveznosti povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki posrednega uporabnika proračuna;
9. »dokumenti razvojnega načrtovanja« so krovni usmerjevalni dokumenti med katere sodijo: Strategija razvoja Republike Slovenije, Državni program razvojnih politik, Srednjeročna fiskalna strategija;
10. »ekonomska klasifikacija prejemkov in izdatkov« je podrobna razvrstitev prejemkov in izdatkov po posameznih ekonomskih namenih, razčlenjenih po skupinah kontov, podskupinah kontov, kontih in podkontih;
11. »programska klasifikacija« je razvrstitev izdatkov proračuna po politikah, glavnih programih in podprogramih;
12. »proračunska postavka« je del enega podprograma enega neposrednega uporabnika oziroma del enega podprograma posebnega dela občinskega proračuna in izkazuje vir sredstev ter obseg pravic porabe;
13. »viri sredstev proračunske postavke« so integralna sredstva, namenska sredstva, namenska sredstva Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: sredstva EU), slovenska udeležba in namenska sredstva finančnih mehanizmov;
14. »integralna sredstva« so pravice porabe, financirane iz nenamenskih prejemkov državnega oziroma občinskega proračuna
15. »elementi načrtovanja«, določeni v operativnem delu proračuna, so medsebojno usklajene aktivnosti, ki izpolnjujejo natančno določeno funkcijo in imajo jasno opredeljene cilje, na podlagi katerih je mogoče presojati, ali izpolnjujejo vnaprej določena merila, ali jih je mogoče ovrednotiti in časovno razmejiti ter povezati s ciljno skupino;
16. »projekt« je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti z natančno določeno tehnično-tehnološko funkcijo in jasno opredeljenimi cilji in ima vnaprej določeno trajanje, ki je omejeno z datumom začetka in konca;
17. »finančni instrumenti« so ukrepi EU in/ali države v obliki finančne podpore iz proračuna za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politike EU ali države. Taki instrumenti imajo lahko obliko naložb v kapital ali navidezni lastniški kapital, posojil ali jamstev ali drugih instrumentov delitve tveganja, kadar je ustrezno pa se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi.

18. »fiskalna politika« je sistem ukrepov, s katerimi država vpliva na prihodke in odhodke sektorja država;

19. »javnofinančni prejemki in izdatki« so vsi prejemki in vsi izdatki blagajn javnega financiranja;

20. »prejemki« so vsi prilivi, izkazani po načelu denarnega toka;

21. »izdatki« so vsi odlivi, izkazani po načelu denarnega toka;

22. »prihodki sektorja država« so konsolidirani prihodki vseh institucionalni enot sektorja država, ki so skladno z metodologijo Evropskega sistema nacionalnih računov (v nadaljnjem besedilu: ESA) in 148. členom Ustave RS opredeljeni kot prihodki;

23. »odhodki sektorja država« so konsolidirani odhodki vseh institucionalnih enot sektorja država, ki so skladno z metodologijo ESA in 148. členom Ustave RS opredeljeni kot izdatki;

24. »javna sredstva« so, poleg javnofinančnih prejemkov in izdatkov, tudi vsi prejemki in izdatki uporabnikov proračunov ter premoženje države oziroma občine in uporabnikov proračunov;

25. »premoženje« države, občine, ZPIZ in ZZZS ter posrednih uporabnikov proračuna sestavljajo stvarno premoženje, finančno premoženje ter premoženjske pravice;

26. »stvarno premoženje« so nepremičnine in premičnine ter stvarne pravice na nepremičninah in premičninah;

27. »finančno premoženje« sestavljajo denarna sredstva, kapitalske naložbe, naložbe v dolžniške vrednostne papirje, druge naložbe v pravne osebe, terjatve in depoziti;

28. »premoženjske pravice« so tiste, ki so prenosljive in katerih vrednost je mogoče izraziti v denarju;

29. »naložba« je kapitalska naložba ali druga naložba države ali občine v pravno osebo;

30. »kapitalska naložba« je lastniški vrednostni papir po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, ali lastniški delež v posamezni gospodarski družbi

31. »druga naložba v pravno osebo« je naložba države ali občine v javni sklad, ustanoviteljska pravica v javnem gospodarskem zavodu, javnem zavodu, zavodu, javni agenciji ali v drugi pravni osebi, če tako določa zakon;

32. »blagajne javnega financiranja« so državni proračun, občinski proračuni ter sklada socialnega zavarovanja (ZPIZ in ZZZS), ki so vpisane v register blagajn javnega financiranja in proračunskih uporabnikov iz 20. člena tega zakona;

33. »uporabniki proračunov« so uporabniki državnega proračuna in uporabniki občinskega proračuna;

34. »uporabniki državnega proračuna« so neposredni uporabniki in posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki so vpisani v register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna iz 20. člena tega zakona;

35. »uporabniki občinskega proračuna« so posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in ki so vpisani v register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna iz 20. člena tega zakona;
36. »neposredni uporabniki« so državni organi, katerih finančni načrti so sestavni del proračuna države;
37. »nosilci nalog občine« so občinski organi, občinska uprava oziroma skupna občinska uprava in ožji deli občin;
38. »posredni uporabniki proračuna« so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, katerih ustanoviteljica je država oziroma občina;
39. »javne nefinančne družbe« so tiste nefinančne družbe, ki skladno s Standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (v nadaljnjem besedilu: SKIS) niso razvrščene v sektor država, so pa pod nadzorom institucionalnih enot sektorja država (S.11001);
40. »sektor država« zajema vse institucionalne enote, ki so v skladu s SKIS, uvrščene v sektor država (S.13);
41. »javni sektor« zajema blagajne javnega financiranja, uporabnike proračunov, javne gospodarske zavode, javna podjetja in druge pravne osebe, v katerih ima država oziroma občina prevladujoč vpliv na upravljanje, ki je skladen z opredelitvijo prevladujočega vpliva v zakonu, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje različnih dejavnosti;
42. »obvezne dajatve« so davki, prispevki za socialno varnost ter druge dajatve, ki so z zakoni in drugimi predpisi določeni kot splošno obvezni;
43. »prejeta sredstva EU« so prejemki, ki jih država prejme iz EU in druga sredstva iz proračuna EU za skupno kmetijsko in ribiško politiko, kohezijsko politiko in evropsko teritorialno politiko ter izvajanje drugih politik (v nadaljnjem besedilu: skupne evropske politike);
44. »prejeta sredstva finančnih mehanizmov« so sredstva, ki jih država prejme na podlagi sklenjene pogodbe med Republiko Slovenijo in državo, ki je donator in ni članica EU, za namen, kot ga ta določi;
45. »prejeta donacija« je namenski ali nenamenski neodplačni prejemek, ki ga posamezna blagajna javnega financiranja ali posredni uporabnik proračuna prejme od domače pravne osebe, ki ni uporabnik proračuna ali fizične osebe ali tuje pravne ali fizične osebe na podlagi sklenjene pogodbe ali listine, ki izkazuje namen in vrednost donacije v skladu z običaji države oziroma mednarodne organizacije;
46. »sredstva, ki se iz državnega proračuna plačujejo v proračun EU«, so plačila v proračun EU iz naslova tradicionalnih lastnih sredstev, davka na dodano vrednost, bruto nacionalnega dohodka (v nadaljnjem besedilu: BND), popravka v korist Združenega kraljestva ter popravkov BND vira v korist nekaterim državam članicam;
47. »prosta denarna sredstva blagajn javnega financiranja« so denarna sredstva na podračunih blagajn javnega financiranja in neposrednih uporabnikov, ki še niso uporabljena skladno s proračunom oziroma finančnim načrtom;

48. »prosta denarna sredstva posrednega uporabnika proračuna« so denarna sredstva na njegovem podračunu, ki še niso uporabljena skladno z njegovim finančnim načrtom in letnim programom dela;

49. »konsolidirana bilanca javnega financiranja« je konsolidiran izkaz prejemkov in izdatkov proračuna države, proračunov občin in skladov socialnega zavarovanja, v katerem so medsebojno konsolidirani (pobotani) transferni tokovi med posameznimi blagajnami javnega financiranja;

50. »javnofinančni saldo« je razlika med javnofinančnimi prihodki in odhodki v konsolidirani bilanci javnega financiranja;

51. »dolg državnega proračuna« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem države in s prevzemom dolga drugih subjektov;

52. »dolg občinskega proračuna« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem občine;

53. »dolg sektorja država« je dolg, ki je nastal z zadolževanjem institucionalnih enot sektorja država, finančnimi najemi, blagovnimi krediti in neplačanimi unovčenimi poroštvi, ki se štejejo kot dolg po mednarodnih statističnih standardih;

54. »zadolževanje« je črpanje sredstev iz posojil, izdaja dolžniških vrednostnih papirjev in iz drugih instrumentov zadolževanja tako, kot za posamezni subjekt, določa ta zakon;

55. »kratkoročno zadolževanje« je zadolževanje z ročnostjo do enega leta;

56. »likvidnostno zadolževanje« je zadolževanje za financiranje začasnega primanjkljaja denarnih sredstev zaradi neusklajenega gibanja prejemkov in izdatkov v proračunskem letu;

57. »blagovni kredit« je posojilo za nakup proizvoda, blaga oziroma storitve, ki jih uporabnik proračuna ne plača v roku, ki ga določa ta zakon;

58. »zbiranje presežkov na ločenem računu« je evidentiranje presežkov, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu na namenskem knjigovodskem računu-konto.

1.2. Proračunska načela

3. člen

(načelo fiskalne odgovornosti)

Proračun države oziroma občine ter finančni načrti drugih institucionalnih enot sektorja države se načrtujejo ob upoštevanju srednjeročnega fiskalnega cilja in ekonomske realnosti na podlagi neodvisnih napovedi makroekonomskih izhodišč, že prevzetih obveznosti in obstoječih zakonskih obveznosti.

4. člen

(načelo zakonitosti, gospodarnosti in učinkovitosti)

Pri pripravi in izvrševanju proračuna države oziroma občine in finančnih načrtov institucionalnih enot sektorja države je treba ravnati tako, da se zagotovi zakonita, gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev ter dosežejo zastavljeni cilji.

5. člen
(načelo enotnosti in popolnosti proračuna)

(1) V proračunu države oziroma občine ter v finančnem načrtu ZPIZ in ZZZS se izkazujejo vsi prejemki, ki pripadajo posamezni blagajni, ter vsi izdatki posamezne blagajne za posamezne namene.

(2) V finančnem načrtu drugih institucionalnih enot sektorja država se izkazujejo vsi prejemki, ki pripadajo posamezni institucionalni enoti sektorja država, ter vsi izdatki posamezne institucionalne enote sektorja država za posamezni namen.

6. člen
(načelo bruto izkazovanja javnih sredstev)

Vsa javna sredstva se izkazujejo v polnem (bruto) obsegu brez medsebojnega poračunavanja.

7. člen
(načelo denarnega toka)

(1) Proračun države oziroma proračuni občin se pripravljajo in izvršujejo po načelu denarnega toka. Država oziroma občina lahko v tekočem letu razpolaga s tistimi prejemki, ki so bili vplačani v njen proračun do konca tekočega leta, razen če zakon, ki ureja izvrševanje proračuna, določa drugače. Med proračunske izdatke tekočega leta se štejejo tista izplačila iz proračuna, ki so bila izvedena do konca tekočega leta.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki, zaradi tehnične izvršitve proračuna izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta.

(3) Finančni načrti ZPIZ, ZZZS in posrednih uporabnikov proračunov se pripravljajo in izvršujejo po načelu denarnega toka. ZPIZ, ZZZS in javni skladi lahko v tekočem letu razpolagajo s tistimi prejemki, ki so bili vplačani na njihove podračune do konca tekočega leta. Med izdatke tekočega leta se štejejo tista izplačila iz podračunov, ki so bila izvedena do konca tekočega leta.

(4) Če poseben predpis ali mednarodni akt zahteva izkazovanje poslovnih dogodkov po načelu nastanka poslovnega dogodka, se za prevedbo uporablja metodologija, ki jo določi Statistični urad Republike Slovenije.

8. člen
(načelo celovitega pokrivanja)

Vsi prejemki pokrivajo vse izdatke, razen če s tem zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, oziroma z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine, ni določeno drugače.

9. člen
(načelo specializacije)

Blagajne javnega financiranja ter uporabniki proračunov lahko v tekočem letu prevzemajo obveznosti in plačujejo javna sredstva v breme državnega oziroma občinskega proračuna oziroma finančnega načrta samo za namen in največ do višine, ki sta določena s proračunom države oziroma občine oziroma s finančnimi načrti ZPIZ in ZZZS ter uporabnikov proračuna, če so izpolnjeni vsi s predpisi določeni pogoji.

10. člen
(načelo javnosti)

(1) Proračun države oziroma občine, rebalans proračuna države oziroma občine, spremembe proračuna države oziroma občine in zaključni račun proračuna države oziroma občine se javno objavijo.

(2) Podatki o porabi javnih sredstev so dostopni vsakomur, razen če z zakonom ni drugače določeno.

11. člen
(načelo enoletnosti proračunov in finančnih načrtov)

Proračun države oziroma občine ter finančni načrti ZPIZ, ZZZS in uporabnikov proračunov se sprejemajo za posamezno proračunsko leto, ki je enako koledarskemu letu.

12. člen
(načelo večletnosti proračunskega načrtovanja)

Proračun države oziroma občine, finančni načrti ZPIZ, ZZZS ter uporabnikov proračunov se pripravljajo vsako leto za naslednje proračunsko leto in za leto, ki temu sledi.

13. člen
(načelo varčnosti)

Javna sredstva se uporabljajo za financiranje delovanja uporabnikov proračunov, za izvajanje njihovih nalog in druge namene, ki so opredeljeni z ustavo, zakoni ali občinskimi predpisi ter v višini, ki je nujna za delovanje in izvajanje njihovih nalog.

14. člen
(načelo proračunskega ravnotežja)

Proračun oziroma finančni načrt uporabnika proračuna mora biti uravnotežen med prejemki in izdatki.

15. člen
(načelo predhodne potrditve proračuna)

Proračun sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) oziroma občinski svet pred začetkom leta, na katero se nanaša. Finančni načrti posrednih

uporabnikov proračunov morajo biti sprejeti pred začetkom leta, na katero se nanašajo. Finančni načrt ZPIZ in ZZZS sprejme pristojni organ pred začetkom leta, na katero se nanaša.

16. člen
(načelo odplačnosti)

Premoženje države oziroma občine in uporabnikov proračunov je mogoče odsvojiti odplačno samo pod pogoji in na način, ki je določen z zakonom, neodplačno pa le, če je neodplačen prenos premoženja določen z zakonom.

17. člen
(načelo obveznosti plačevanja v denarju)

- (1) Obvezne dajatve se plačujejo v denarju, razen če ni z zakonom določeno drugače.
- (2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov se obveznosti po pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločbah in poravnava plačujejo v denarju.

18. člen
(načelo preglednosti)

Proračuni, finančni načrti in drugi proračunski dokumenti morajo biti pripravljene na pregleden in razumljiv način in po predpisanem postopku.

19. člen
(načela upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in prostih denarnih sredstev)

Pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR države oziroma občin in prostih denarnih sredstev se zasledujejo načela varnosti, likvidnosti in donosnosti. Načelo varnosti ima prednost pred načelom likvidnosti in donosnosti. Načelo likvidnosti ima prednost pred načelom donosnosti.

1.3. Splošna ureditev uporabnikov proračunov

20. člen
(register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov,

- (1) Register blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov (v nadaljnjem besedilu: Register) vodi, posodablja in objavlja na spletnih straneh Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP).
- (2) V Register so vključene blagajne javnega financiranja, uporabniki proračunov in upravljavci sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR). Blagajne javnega financiranja, razen državnega proračuna, nimajo neposrednih uporabnikov.
- (3) Za neposredne uporabnike je registrski organ UJP.

21. člen

(ocena finančnih posledic zakonov in drugih predpisov)

(1) Zakon ali drug predpis, ki se predlaga v sprejetje vladi oziroma občinskemu svetu oziroma predpis, ki ga izda predstojnik neposrednega uporabnika, mora v obrazložitvi vsebovati oceno finančnih posledic za institucionalne enote sektorja država, iz katere mora biti razvidno, ali predlagani zakon oziroma predpis povečuje ali zmanjšuje prihodke oziroma odhodke sektorja država.

(2) Ocena finančnih posledic mora poleg ocene spremembe prihodkov ali odhodkov institucionalnih enot sektorja država iz prejšnjega odstavka vsebovati vsaj še:

1. predvidene spremembe javnofinančnih prejemkov in izdatkov za državni oziroma občinske proračune za prihodnja tri leta;
2. predvidene spremembe prejemkov in izdatkov za ostale institucionalne enote sektorja država za prihodnja tri leta;
3. utemeljitev z analizo stroškov in koristi;
4. predloge za pokrivanje povečanih javnofinančnih in drugih izdatkov ali predloge za nadomestitev zmanjšanih javnofinančnih ali drugih prejemkov ter oceno neposrednih učinkov in rezultatov predlaganih ukrepov;
5. mnenje ministrstva, pristojnega za finance, kadar se predpis predlaga v sprejem vladi oziroma mnenje župana, kadar se predpis, katerega predlagatelj ni župan, predlaga v sprejem občinskemu svetu;
6. mnenje organa, pristojnega za razvoj, glede predvidenih rezultatov predlaganih ukrepov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek mora predpis, ki se predlaga v sprejetje občinskemu svetu, vsebovati oceno finančnih posledic le v obsegu kot je določen v prvem odstavku tega člena ter v 1., 2., 3., 4. in 5. točki prejšnjega odstavka.

22. člen

(služba za opravljanje nalog priprave in izvrševanja proračuna)

(1) Neposredni uporabnik organizira službo, ki opravlja naloge priprave in izvrševanja proračuna države ter druge naloge, povezane z upravljanjem državnega premoženja, ki je v pristojnosti neposrednega uporabnika.

(2) Minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance, predpiše skupne osnove za postopke dela služb, na podlagi katerih lahko neposredni uporabniki podrobneje uredijo organizacijo in postopke dela službe. Naloge in pristojnosti službe, ki opravlja naloge za več uporabnikov proračunov, ter druge pravice in obveznosti v razmerju med službo in uporabniki proračunov morajo biti jasno razmejene.

(3) Župan pripravo in izvrševanje proračuna ter druge naloge, povezane z upravljanjem občinskega premoženja organizira v okviru občinske uprave.

1.4. pravne podlage za izvrševanje proračuna države oziroma občine

23. člen

(predmet zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države)

Zakon, ki ureja izvrševanje proračuna države, določa zlasti:

1. najvišji skupni obseg izdatkov za državni proračun, ZZZS in ZPIZ ter za vse občine skupaj;
2. dopustni obseg zadolževanja države za posamezno leto;
3. druge elemente, ki jih določa ta zakon;
4. posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, pri izvrševanju proračuna države za posamezno leto.

24. člen

(predmet odloka, ki ureja izvrševanje proračuna občine)

(1) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine za posamezno leto, se določijo:

1. splošni del proračuna občine;
2. obseg zadolževanja občine;
3. drugi elementi, ki jih določa ta zakon;
4. posebna pooblastila županu pri izvrševanju proračuna.

(2) Obvezni prilogi k odloku, s katerim se sprejme proračun občine za posamezno leto, sta posebni del proračuna in operativni del proračuna.

2. SREDNJEROČNO NAČRTOVANJE FISKALNE POLITIKE IN FISKALNA DISCIPLINA

2.1. Priprava dokumentov

25. člen

(Državni program razvojnih politik)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov najkasneje do 1. novembra tekočega leta ministrstvu, pristojnemu za razvoj, posredujejo vrstni red prioritet na ravni podprograma iz svoje pristojnosti.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na predlog ministra, pristojnega za razvoj, ob sodelovanju ministra, pristojnega za finance, do 30. novembra tekočega leta sprejme Državni program razvojnih politik za naslednja štiri leta ali njegove spremembe.

(3) Državni program razvojnih politik vsebuje razvojne usmeritve iz Strategije razvoja Slovenije in opredeljuje prioritete vlade, določene na ravni podprograma, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije.

(4) Razvojne usmeritve in prioritete vlade iz prejšnjega odstavka morajo vsebovati načrt strukturnih in institucionalnih sprememb, ki je finančno ovrednoten tako, da je skladen z omejitvami, ki jih določa zakon, ki ureja fiskalno pravilo.

26. člen

(napoved makroekonomskih gibanj)

(1) Urad za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljnjem besedilu: UMAR) najkasneje do 1. februarja tekočega leta ministrstvu, pristojnemu za finance, posreduje napoved makroekonomskih agregatov za tekoče in najmanj naslednja štiri leta ob upoštevanju

najverjetnejšega makroekonomskega scenarija za tekoče leto, napoved makroekonomskih agregatov, ki upošteva učinke sprememb iz Državnega programa razvojnih politik za tekoče in najmanj naslednja štiri leta, ter primerjavo med njegovimi napovedmi in napovedmi EK Z obrazložitvijo odstopanj.

(2) UMAR javno objavi napovedi iz prejšnjega odstavka.

27. člen

(priprava napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov sektorja država in napovedi javnofinančnih odhodkov po programski klasifikaciji)

(1) Na podlagi Državnega programa razvojnih politik, makroekonomskih napovedi in usmeritev ministrstva, pristojnega za finance, predlagatelji finančnih načrtov in občine za sebe in posredne uporabnike, katerih financiranje sodi v njihovo pristojnost ali katerih ustanovitelji so, ter druge institucionalne enote sektorja država ministrstvu, pristojnemu za finance, posredujejo napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi odhodkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za naslednja 4 leta najkasneje do 1. marca tekočega leta.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, javne agencije ter javni skladi, katerih ustanoviteljica je država, svoje napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov in napovedi odhodkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za naslednja 4 leta najkasneje do 1. marca tekočega leta posredujejo ministrstvu, pristojnemu za finance.

(3) ZPIZ in ZZZS pripravi okvirne finančne projekcije prejemkov in izdatkov za naslednja štiri leta ter jih do 1. marca tekočega leta posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Če ministrstvo, pristojno za finance, ugotovi, da je treba načrtovane odhodke pri institucionalnih enotah sektorja država znižati, s tem seznanj vlado, ki zahteva, da se v napovedih odhodkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena, odhodki znižajo.

(5) Na podlagi odločitve vlade iz prejšnjega odstavka minister, pristojen za finance, posreduje navodila za pripravo predlogov finančnih načrtov vsem predlagateljem napovedi iz prvega in drugega odstavka tega člena.

28. člen

(Srednjeročna fiskalna strategija)

(1) Vlada na podlagi in v skladu z Državnim program razvojnih politik najkasneje do 31. marca tekočega leta sprejme in javno objavi Srednjeročno fiskalno strategijo ali njene spremembe, v katero so vključene:

1. napovedi iz prvega odstavka 26. člena tega zakona;
2. ciljni saldo sektorja država ter zgornjo mejo odhodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta, skladno z določbami zakona, ki ureja fiskalno pravilo;
3. napovedi osnovnih kategorij davkov, prispevkov, nedavčnih prihodkov in drugih kategorij prihodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta na podlagi nespremenjenih politik;
4. napovedi osnovnih ekonomskih kategorij odhodkov sektorja država za tekoče in naslednja tri leta na podlagi nespremenjenih politik;

5. napovedi odhodkov po programski klasifikaciji za tekoče in naslednja štiri leta na podlagi nespremenjenih politik;
6. opise predvidenih ukrepov, s katerimi se bo dosegel ciljni saldo sektorja država v primerjavi z napovedmi ob nespremenjenih politikah;
7. dolgoročne ocene vplivov predvidenih ukrepov na vzdržnost javnih financ;
8. način upoštevanja fiskalnih pravil za tekoče in naslednja tri leta;
9. zgornja meja dolga sektorja država in zgornja meja poroštev sektorja država za tekoče in naslednja tri leta v odstotku bruto domačega proizvoda (v nadaljnjem besedilu: BDP).

(2) Srednjeročna fiskalna strategija je podlaga za pripravo predloga odloka, s katerim se sprejme okvir za pripravo proračunov sektorja država (v nadaljnjem besedilu: okvir) iz 6. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

29. člen

(priprava povezovalne tabele in objavljanje podatkov iz bilanc blagajn javnega financiranja)

(1) Za pripravo bilanc sektorja država po statistični metodologiji ESA 2010, ki temelji na načelu nastanka poslovnega dogodka, Statistični urad Republike Slovenije v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za finance, najkasneje do 31. decembra tekočega leta pripravi in na svoji spletni strani javno objavi podrobno povezovalno tabelo, ki prikazuje metodologijo pretvorbe podatkov, izkazanih po denarnem toku v podatke izkazane po načelu nastanka poslovnega dogodka.

(2) Ministrstvo za finance na svoji spletni strani objavlja mesečne podatke iz izkazov posameznih blagajn javnega financiranja ter konsolidirano bilanco javnega financiranja po načelu denarnega toka, in sicer:

- podatke za državni proračun, ZPIZ in ZZZS do konca tekočega meseca za pretekli mesec, in
- podatke za vse občinske proračune in konsolidirano bilanco javnega financiranja do konca tekočega mesca za predpretekli mesec.

30. člen

(predložitev okvira)(1) Vlada do 31. marca tekočega leta predloži državnemu zboru v sprejetje predlog odloka, s katerim se sprejme okvir za najmanj tri prihodnja leta.

(2) Vlada predlog okvira do 31. marca tekočega leta posreduje tudi Fiskalnemu svetu v oceno ustreznosti. Fiskalni svet pripravi oceno ustreznosti predloga okvira in z njo seznanj vlado in državni zbor najkasneje v osmih dneh po prejemu predloga okvira.

2.2. Fiskalna disciplina in fiskalna pravila

31. člen

(fiskalna disciplina)

(1) V primerih iz prvega odstavka 11. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo, minister pristojen za finance, s prvim dnem naslednjega meseca, začasno za največ 45 dni zadrži izvrševanje proračuna države.

(2) Z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja lahko minister, pristojen za finance:

1. dovoli prevzemanje obveznosti samo na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance;
2. ustavi prerazporejanje pravic porabe.

(3) Če minister, pristojen za finance, oceni, da se z ukrepi iz prejšnjega odstavka v roku iz prvega odstavka tega člena ni zagotovilo spoštovanje načela srednjeročne uravnoteženosti skladno s 3. členom zakona, ki ureja fiskalno pravilo, vlada skladno s z drugim odstavkom 11. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo, državnemu zboru predloži v sprejem predlog spremembe okvira in predlog programa ukrepov, s katerimi se bo ponovno zagotovilo spoštovanje srednjeročne uravnoteženosti.

(4) Do sprejema spremembe okvira in ukrepov iz prejšnjega odstavka se ukrepi iz drugega odstavka tega člena nadaljujejo.

32. člen (ocene Fiskalnega sveta)

Fiskalni svet ocene iz 7. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo, posreduje vladi in državnemu zboru v osmih dneh od prejema predlaganih aktov oziroma dokumentov.

3. SESTAVA PRORAČUNA IN FINANČNEGA NAČRTA

33. člen (sestava proračuna države)

(1) Proračun države sestavljajo splošni del, posebni del in operativni del proračuna.

(2) Splošni del proračuna države sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb, izkaz financiranja, prikaz izdatkov po programski klasifikaciji do ravni glavnega programa in prikaz po virih sredstev.

(3) Posebni del proračuna države sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki zajemajo izdatke po programski klasifikaciji do ravni podprograma in po virih sredstev.

(4) Operativni del proračuna države sestavljajo elementi načrtovanja s celovitim prikazom financiranja, razvrščeni po programski klasifikaciji.

(5) V splošnem delu proračuna države se prikaže načrt prejemkov in izdatkov državnega proračuna za posamezno leto.

(6) V posebnem delu proračuna države se prikaže načrt izdatkov posameznih neposrednih uporabnikov za posamezno leto.

(7) V operativnem delu proračuna države se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(8) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo vsebino splošnega dela, posebnega dela in operativnega dela proračuna države, členitev izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja po ekonomski klasifikaciji in členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

34. člen (sestava proračuna občine)

- (1) Proračun občine sestavljajo splošni del, posebni del in operativni del proračuna.
- (2) Splošni del proračuna občine sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb, izkaz financiranja, prikaz izdatkov po programski klasifikaciji do ravni glavnega programa in prikaz po virih sredstev.
- (3) Posebni del proračuna občine zajema izdatke po programski klasifikaciji do ravni podprograma in po virih sredstev.
- (4) Priloga posebnega dela proračuna občine so finančni načrti nosilcev nalog občin. Finančni načrt skupne občinske uprave kot nosilca nalog občine je priloga posebnega dela proračuna občine, v kateri ima skupna občinska uprava sedež.
- (5) Operativni del proračuna občine sestavljajo elementi načrtovanja s celovitim prikazom financiranja, razvrščeni po programski klasifikaciji.
- (6) V splošnem delu proračuna občine se prikaže načrt prejemkov in izdatkov za posamezno leto.
- (7) V posebnem delu proračuna občine se prikaže načrt izdatkov za posamezno leto.
- (8) V operativnem delu proračuna občine se izkazujejo:
 1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(9) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo vsebino splošnega dela, posebnega dela in operativnega dela proračuna občine, členitev izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja po ekonomski klasifikaciji in členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

35. člen (sestava finančnega načrta neposrednega uporabnika)

- (1) Finančni načrt neposrednega uporabnika je akt, v katerem so predvideni izdatki neposrednega uporabnika za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt neposrednega uporabnika zajema vse izdatke po programski klasifikaciji in po virih sredstev.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo vsebino finančnega načrta neposrednega uporabnika.

36. člen

(sestava finančnega načrta nosilcev nalog občine)

- (1) Finančni načrt nosilcev nalog občine je akt, v katerem so predvideni izdatki nosilcev nalog občine za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt nosilcev nalog občine zajema vse izdatke po programski klasifikaciji in po virih sredstev.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejšo vsebino finančnega načrta nosilca nalog občine.

37. člen

(sestava finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS)

- (1) Finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt ZPIZ oziroma ZZZS sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

38. člen

(sestava finančnega načrta javnega sklada)

- (1) Finančni načrt javnega sklada je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki javnega sklada za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt javnega sklada sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.
- (3) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

39. člen

(sestava finančnega načrta javne agencije oziroma javnega zavoda)

- (1) Finančni načrt javne agencije oziroma javnega zavoda je akt, v katerem so predvideni prejemki in izdatki javne agencije oziroma javnega zavoda za posamezno leto.
- (2) Finančni načrt iz prejšnjega odstavka sestavljajo izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja. V tem načrtu se ločeno prikažejo prejemki in izdatki za izvajanje javne službe ter prejemki in izdatki v zvezi z izvajanjem tržne dejavnosti. Sestavni del tega načrta je tudi prikaz izdatkov po programski klasifikaciji.

(3) Minister, pristojen za finance, predpiše členitev prikaza izdatkov po programski klasifikaciji.

40. člen

(izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz finančnih terjatev in naložb ter izkaz financiranja)

(1) V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo:

1. prejemki, ki obsegajo:
 - davčne prejemke,
 - prispevke za socialno varnost,
 - nedavčne prejemke,
 - transferne prejemke,
 - prejeta sredstva iz EU,
 - prejemke od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, blagovnih rezerv in intervencijskih zalog in
 - druge prejemke;
2. izdatki, ki obsegajo:
 - tekoče izdatke,
 - investicijske izdatke,
 - tekoče transfere,
 - investicijske transfere,
 - plačila sredstev v proračun EU, in
 - druge izdatke.

(2) Presežek oziroma primanjkljaj je razlika med prejemki in izdatki iz izkaza prihodkov in odhodkov.

(3) V izkazu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo:

1. prejemki od vrnjenih posojil, prodaje naložb ter plačil regresnih zahtevkov iz unovčenih poroštev;
2. izdatki za dana posojila, nakup naložb v pravne osebe in drugih finančnih naložb ter unovčena poroštva;
3. neto povečanje oziroma zmanjšanje finančnih terjatev in naložb kot razlika med celotnimi prejemki in celotnimi izdatki v izkazu finančnih terjatev in naložb.

(5) V izkazu financiranja se izkazujejo:

1. zadolževanje;
2. odplačila dolga (odplačila glavnice posojil in izdanih vrednostih papirjev);
3. neto zadolževanje oziroma neto odplačila dolga kot razlika med skupnim obsegom zadolževanja oziroma skupnimi odplačili dolga v proračunskem letu;
4. razlika med celotnimi prejemki in celotnimi izdatki iz izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja.

4. PRIPRAVA IN PREDLOŽITEV PRORAČUNA DRŽAVE, FINANČNIH NAČRTOV NEPOSREDNIH UPORABNIKOV TER PRORAČUNA OBČINE IN FINANČNIH NAČRTOV NOSILCEV NALOG OBČINE

4.1. Splošno

41. člen
(določitev načina priprave proračunov)

Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, podrobneje predpiše način priprave predloga proračuna države oziroma občine, način priprave predloga sprememb proračuna države oziroma občine, način priprave predloga rebalansa proračuna države oziroma občine, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov skupaj z obrazložitvami oziroma način priprave vsebin predloga posebnega dela proračuna občine z obrazložitvami, način priprave vsebin predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine ter elementov operativnega dela proračuna.

4.2. Priprava proračunskih dokumentov države, priprava proračuna države in priprava finančnih načrtov neposrednih uporabnikov

42. člen
(priprava proračunskih dokumentov države)

Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, do 15. maja tekočega leta sprejme:

1. proračunski memorandum za najmanj naslednji dve leti;
2. predlog izdatkov proračuna države po ekonomski in programski klasifikaciji na ravni politik z obrazložitvami za najmanj naslednji dve leti;
3. predlog izdatkov proračuna države po predlagateljih finančnih načrtov;
4. predlog terminskega načrta za pripravo predloga proračuna države in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

43. člen
(proračunski memorandum)

Proračunski memorandum države je dokument vlade, ki vsebuje vsaj:

1. oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi dokumentov iz 26. člena tega zakona za najmanj dve leti,
2. vsebine politik, ki zasledujejo cilje iz Državnega programa razvojnih politik,
3. strukturne ukrepe za doseganje predvidenih ciljev iz Srednjeročne fiskalne strategije,
4. politiko upravljanja dolga državnega proračuna.

44. člen
(navodila za pripravo predloga proračuna države)

(1) Na podlagi sprejetega proračunskega memoranduma in sprejetih dokumentov iz 42. člena tega zakona, minister, pristojen za finance, pripravi navodila za pripravo predloga proračuna države in jih posreduje neposrednim uporabnikom.

(2) Navodilo vsebuje vsaj:

1. temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo predloga proračuna države;
2. način priprave in terminski načrt za pripravo predloga proračuna države in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

45. člen

(predlog finančnega načrta neposrednega uporabnika)

(1) Na podlagi navodila za pripravo predloga proračuna države pripravijo neposredni uporabniki predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami za naslednje leto in leto, ki temu sledi.

(2) V predlogu finančnega načrta neposrednega uporabnika se za naslednje leto po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikaže:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V predlogu finančnega načrta neposrednega uporabnika se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikaciji in po virih sredstev prikaže:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Obrazložitev predloga finančnega načrta neposrednega uporabnika za naslednje leto in leto, ki temu sledi, mora vsebovati:

1. cilje, ki jih zasleduje predlog finančnega načrta neposrednega uporabnika;
2. zakonske in druge podlage ter izhodišča, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev;
3. fizične, finančne in opisne kazalnike, s katerimi se merijo zastavljeni cilji;
4. druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predloga finančnega načrta neposrednega uporabnika; in
5. predstavitev doseženih ciljev in rezultatov s področja neposrednega uporabnika za pretekla leta.

(5) Predlog finančnega načrta ne sme presegati obsega izdatkov, ki ga je določila vlada in ki je sestavni del navodila za pripravo predloga proračuna države.

46. člen

(predlagatelji finančnih načrtov neposrednih uporabnikov)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov neposrednih uporabnikov so vsi neposredni uporabniki, razen za:

1. organe v njegovi sestavi - ministrstvo,
2. vladne službe, za katerih organizacijo skrbi generalni sekretar - Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
3. upravne enote - ministrstvo, pristojno za upravo,
4. sodišča in Sodni svet, skladno z določili zakona, ki ureja sodišča - Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče), in
5. državna tožilstva in Državnotožilski svet – Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državno tožilstvo).

(2) Neposredni uporabniki iz prejšnjega odstavka, ki so pristojni za pripravo in predložitev predlogov finančnih načrtov, so pristojni za posredovanje vseh gradiv, ki jih določa ta zakon,

med ministrstvom, pristojnim za finance, in državnimi organi in organizacijami iz njihove pristojnosti.

47. člen
(priprava operativnega dela proračuna države)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov pripravijo elemente načrtovanja kot osnovo za pripravo predlogov finančnih načrtov in pri tem:

1. ocenijo realizacijo tekočega leta za posamezen element načrtovanja;
2. načrtujejo vse izdatke ter vse vire financiranja za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
3. opisno opredelijo učinke aktivnosti, potrebnih za izvedbo elementa načrtovanja;
4. upoštevajo, da je dokumentacija, ki je podlaga za načrtovanje investicijskega projekta, pripravljena v skladu s predpisano metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije, ki jo na predlog ministra, pristojnega za finance, sprejme vlada.

(2) Vsi projekti, ki se neposredno ali posredno financirajo ali sofinancirajo iz državnega proračuna, morajo biti vključeni v operativni del proračuna.

(3) Ministrstvo, pristojno za finance, lahko za vse projekte, ki so vključeni v operativni del proračuna, zahteva dokumentacijo, ki je podlaga za načrtovanje projekta ter jo lahko javno objavi. Uporabniki proračuna morajo dokumentacijo predložiti ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje v osmih dneh po prejemu zahteve.

48. člen
(priprava predloga proračuna države)

(1) V splošnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija prejemkov in izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto.

(2) V posebnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto prikažejo:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V operativnem delu predloga proračuna države se za naslednje leto izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(4) V splošnem delu predloga proračuna države za leto, ki sledi letu iz prvega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
2. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto;
3. načrt prejemkov in izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(5) V posebnem delu predloga proračuna države za leto, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, se prikažejo:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto;
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(6) V operativnem delu predloga proračuna države se za leto, ki sledi letu iz tretjega odstavka tega člena, izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za štiri leta, šteto od leta, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

49. člen

(priprava predloga sprememb proračuna države)

(1) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, pripravi predlog sprememb proračuna države.

(2) V splošnem delu predloga sprememb proračuna države se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračuna;
3. predlog sprememb proračuna.

(3) V posebnem delu predloga sprememb proračuna države se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračuna;
3. predlog sprememb proračuna.

(4) V operativnem delu predloga sprememb proračuna države se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(5) Če vlada v tekočem letu ne predlaga sprememb proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna do konca junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za naslednje leto, na način kot je določeni v četrtem, petem in šestem odstavku prejšnjega člena.

50. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna države)

(1) V splošnem delu predloga rebalansa proračuna države se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

(3) V posebnem delu predloga rebalansa proračuna države se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

- (4) V operativnem delu predloga rebalansa proračuna države se izkazujejo:
1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.
- (5) Če se rebalans pripravlja zaradi sprememb, ki se ne nanašajo na vse neposredne uporabnike, se v predlogu rebalansa proračuna države v posebnem delu prikažejo le finančni načrti tistih neposrednih uporabnikov, ki se spreminjajo, v operativnem delu pa tisti elementi načrtovanja, ki se spreminjajo.

4.3. Priprava proračuna občine in finančnih načrtov nosilcev nalog občine

51. člen

(navodila za pripravo predloga proračuna občine ter finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

- (1) Minister, pristojen za finance, najkasneje do 31. maja tekočega leta posreduje občinam oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov, pripravljenih na podlagi dokumentov iz 43. člena tega zakona za najmanj dve leti.
- (2) Na podlagi prejete ocene iz prejšnjega odstavka župan posreduje nosilcem nalog občine navodila za pripravo predloga proračuna občine.
- (3) Navodilo iz prejšnjega odstavka vsebuje:
- podrobnejše usmeritve za pripravo predloga proračuna občine;
 - razrez izdatkov po programski klasifikaciji po nosilcih nalog občine, ki ga določi župan;
 - način priprave in terminski načrt za pripravo predloga proračuna občine in predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine.

52. člen

(priprava predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine)

- (1) Na podlagi navodila iz tretjega odstavka prejšnjega člena nosilci nalog občine pripravijo predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami proračunskih postavk za naslednje leto in leto, ki temu sledi ter ga predložijo županu.
- (2) V predlogu finančnega načrta iz prejšnjega odstavka se za naslednje leto po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:
1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
 2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
 3. načrt izdatkov za naslednje leto.
- (3) V predlogu finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:
1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
 2. načrt izdatkov za naslednje leto;
 3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Predlog finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena ne sme presegati obsega izdatkov, določenega v navodilu iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

53. člen

(priprava posebnega dela proračuna občine)

(1) Župan na podlagi navodila iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona in predlogov finančnih načrtov nosilcev nalog občine pripravi predlog posebnega dela proračuna občine z obrazložitvami.

(2) V predlogu posebnega dela proračuna občine se za naslednje leto po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
3. načrt izdatkov za naslednje leto.

(3) V predlogu posebnega dela proračuna občine se za leto, ki sledi letu iz prejšnjega odstavka, po programski klasifikacije in po virih sredstev prikaže:

1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
2. načrt izdatkov za naslednje leto,
3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.

(4) Obrazložitev predloga posebnega dela proračuna občine za naslednje leto in leto, ki temu sledi, mora vsebovati:

1. cilje, ki jih zasleduje občina;
2. zakonske in druge podlage ter izhodišča, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev;
3. fizične, finančne in opisne kazalnike, s katerimi se merijo zastavljeni cilji;
4. druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predloga posebnega dela proračuna, in
5. predstavitev doseženih ciljev in rezultatov občine za pretekla leta.

(5) Predlog posebnega dela proračuna občine ne sme presegati obsega izdatkov, ki ga je določil župan v navodilu za pripravo predloga proračuna občine.

54. člen

(priprava operativnega dela proračuna občine)

(1) Nosilci nalog občine pripravijo elemente načrtovanja kot osnovo za pripravo predlogov finančnih načrtov in pri tem:

1. ocenijo realizacijo tekočega leta za posamezen element načrtovanja;
2. načrtujejo vse izdatke ter vse vire financiranja za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
3. opisno opredelijo učinke aktivnosti, potrebnih za izvedbo elementa načrtovanja;
4. upoštevajo, da je dokumentacija, ki je podlaga za načrtovanje investicijskega projekta, pripravljena v skladu s predpisano metodologijo za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije, ki jo na predlog ministra, pristojnega za finance, sprejme vlada.

(2) Vsi projekti, ki se neposredno ali posredno financirajo ali sofinancirajo iz občinskega proračuna, morajo biti vključeni v operativni del proračuna.

55. člen
(priprava predloga proračuna občine)

- (1) V splošnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto prikažejo:
 1. realizacija prejemkov in izdatkov za preteklo leto;
 2. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
 3. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto.
- (2) V posebnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto prikažejo:
 1. realizacija izdatkov za preteklo leto;
 2. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
 3. načrt izdatkov za naslednje leto.
- (3) V operativnem delu predloga proračuna občine se za naslednje leto izkazujejo:
 1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.
- (4) V splošnem delu predloga proračuna občine za leto, ki sledi letu iz prvega odstavka tega člena, se prikažejo:
 1. ocena realizacije prejemkov in izdatkov za tekoče leto;
 2. načrt prejemkov in izdatkov za naslednje leto;
 3. načrt prejemkov in izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.
- (5) V posebnem delu predloga proračuna občine za leto, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, se prikažejo:
 1. ocena realizacije izdatkov za tekoče leto;
 2. načrt izdatkov za naslednje leto;
 3. načrt izdatkov za leto, ki sledi letu iz prejšnje točke.
- (6) V operativnem delu predloga proračuna občine se za leto, ki sledi letu iz tretjega odstavka tega člena, izkazujejo:
 1. vsi načrtovani izdatki za štiri leta, šteto od leta, ki sledi letu iz drugega odstavka tega člena, oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
 2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
 3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

56. člen
(priprava predloga sprememb proračuna občine)

- (1) Če župan v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti pripravi predlog sprememb proračuna občine.
- (2) V splošnem delu predloga sprememb proračuna občine se prikažejo:
 1. sprejeti proračun naslednjega leta;
 2. spremembe sprejetega proračuna;
 3. predlog sprememb proračuna.

(3) V posebnem delu predloga sprememb proračuna občine se prikažejo:

1. sprejeti proračun naslednjega leta;
2. spremembe sprejetega proračun;
3. predlog sprememb proračuna.

(4) V operativnem delu predloga sprememb proračuna občine se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

(5) Če župan v tekočem letu ne predlaga sprememb proračuna naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa proračuna občine do konca junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog proračuna za naslednje leto na način kot je določen v četrtem, petem in šestem odstavku prejšnjega člena.

57. člen

(priprava predloga rebalansa proračuna občine)

(1) V splošnem delu predloga rebalansa proračuna občine se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

(2) V posebnem delu predloga rebalansa proračuna občine se prikažejo:

1. zadnji sprejeti proračun tekočega leta;
2. spremembe zadnjega sprejetega proračuna;
3. predlog rebalansa proračuna.

(3) V operativnem delu predloga rebalansa proračuna občine se izkazujejo:

1. vsi načrtovani izdatki za naslednja štiri leta oziroma do konca financiranja posameznega elementa načrtovanja;
2. obdobje trajanja in celotna vrednost posameznega elementa načrtovanja;
3. že realizirani izdatki posameznega elementa načrtovanja.

4.4. Predložitev predlogov proračunov

58. člen

(predložitev predloga proračuna države oziroma občine)

(1) Vlada pripravi in predloži državnemu zboru:

1. proračunski memorandum;
2. predlog proračuna države z obrazložitvami;
3. predlog načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem države;
4. predlog načrta ravnanja s premičnim premoženjem države;
5. predloge zakonov, ki so potrebni za izvedbo predloga proračuna države.

(2) Župan pripravi in predloži občinskemu svetu:

1. predlog proračuna občine z obrazložitvami;
2. predlog načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem občine;

3. predlog načrta ravnanja s premožnim premoženjem občine;
4. predlog načrta ravnanja s finančnim premoženjem občine;
5. predloge predpisov občine, ki so potrebni za izvedbo predloga proračuna občine.

(3) Predlog proračuna države za posamezno leto, ki ga vlada predlaga v sprejem državnemu zboru, mora biti usklajen z okvirom, ki ga je sprejel državni zbor.

59. člen

(predložitev predloga sprememb proračuna države oziroma občine)

(1) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, najpozneje do 1. oktobra tekočega leta predloži državnemu zboru predlog sprememb proračuna države za naslednje leto in proračun za leto, ki sledi letu, za katerega se predlagajo spremembe proračuna države.

(2) Če vlada v tekočem letu ugotovi, da proračuna za naslednje leto ni treba spremeniti, najpozneje do 1. oktobra tekočega leta predloži državnemu zboru predlog proračuna države za leto, ki sledi letu za katerega se ne predlagajo spremembe proračuna države.

(3) Če župan v tekočem letu ugotovi, da je treba sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, najpozneje do 1. novembra tekočega leta predloži občinskemu svetu predlog sprememb proračuna občine za naslednje leto in proračun za leto, ki sledi letu za katerega se predlagajo spremembe proračuna občine.

(4) Če župan v tekočem letu ugotovi, da proračuna za naslednje leto ni treba spremeniti, najpozneje do 1. oktobra tekočega leta predloži občinskemu svetu predlog proračuna občine za leto, ki sledi letu za katerega se ne predlagajo spremembe proračuna občine.

(5) Predlogu sprememb proračuna občine se predložijo tudi ustrezne spremembe dokumentov iz 58. člena tega zakona.

60. člen

(predložitev predloga rebalansa proračuna države oziroma občine)

(1) Vlada predloži državnemu zboru predlog rebalansa proračuna države z obrazložitvami:

- razlogov za pripravo predloga rebalansa proračuna države;
- novonastalih finančnih obveznosti za državni proračun;
- sprememb finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

(2) Župan predloži občinskemu svetu predlog rebalansa proračuna občine z obrazložitvami:

- razlogov za pripravo predloga rebalansa proračuna občine;
- novonastalih finančnih obveznosti za občinski proračun;
- sprememb posebnega dela proračuna občine.

61. člen

(rok za predložitev predloga proračuna države oziroma občine)

(1) Vlada predloži državnemu zboru predlog proračuna države za naslednje proračunsko leto in predlog proračuna države za leto, ki temu sledi, skupaj z dokumenti iz prvega odstavka 58. člena tega zakona do 1. oktobra tekočega leta.

(2) Župan predloži občinskemu svetu predlog proračuna občine za naslednje leto in predlog proračuna občine za leto, ki temu sledi, skupaj z dokumenti iz drugega odstavka 58. člena tega zakona do 1. novembra tekočega leta.

4.5. Priprava in predložitev finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS

62. člen

(priprava in predložitev finančnih načrtov ZPIZ in ZZZS)

(1) ZPIZ in ZZZS pripravita predlog finančnega načrta za naslednje leto in leto, ki temu sledi, ter ga predložita organu, pristojnemu za sprejetje do 25. septembra tekočega leta in ga hkrati posredujeta pristojnemu ministrstvu in ministrstvu, pristojnemu za finance, ki ga hkrati s predlogom proračuna države predloži vladi, ta pa državnemu zboru.

(2) Predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno leto, ki ga vlada predloži državnemu zboru, mora biti usklajen z okvirom, ki ga je sprejel državni zbor.

63. člen

(priprava in predložitev sprememb finančnih načrtov ZZZS oziroma ZPIZ)

(1) Če ZPIZ oziroma ZZZS v tekočem letu ugotovita, da je treba sprejeti finančni načrt za naslednje leto spremeniti, do 25. septembra tekočega leta predložita organu iz drugega odstavka 51. člena tega zakona predlog sprememb finančnega načrta za naslednje leto in finančni načrt za leto, ki temu sledi.

(2) Če ZPIZ oziroma ZZZS ne predlaga sprememb finančnega načrta naslednjega leta, se v primeru, če v naslednjem letu pripravi predlog rebalansa finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS do junija naslednjega leta, hkrati pripravi tudi predlog finančnega načrta za naslednje leto na način kot je določen v prejšnjem členu.

64. člen

(omejitve pri pripravi predloga finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

Predlog finančnega načrta ZPIZ oziroma ZZZS za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati primanjkljaja.

4.6. Priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračunov

65. člen

(priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financirajo iz državnega proračuna)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tisti posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financirajo iz državnega proračuna, morajo pripraviti predloge finančnih načrtov in programov dela za naslednje leto in leto, ki temu sledi, na podlagi navodil za pripravo proračuna države.

(2) Pristojni neposredni uporabniki morajo do 15. julija tekočega leta od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financirajo iz državnega proračuna pridobiti podatke, potrebne za pripravo finančnih načrtov neposrednih uporabnikov. Minister, pristojen za finance, lahko od neposrednih uporabnikov zahteva podatke, ki se nanašajo na financiranje posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tistih, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna ter so potrebni za pripravo predloga proračuna države.

(3) Po predložitvi predloga proračuna države v državni zbor morajo pristojni neposredni uporabniki posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je država in od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financirajo iz državnega proračuna, posredovati podatke o predvidenem obsegu sredstev iz predloga proračuna države, ki je osnova za pripravo finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika, katerega ustanoviteljica je država, in od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financira iz državnega proračuna.

(4) Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, in od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financira iz državnega proračuna, mora biti uravnotežen, kar pomeni, da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati primanjkljaja. Če finančni načrt posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, in posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina in se pretežno financira iz državnega proračuna, v izkazu prihodkov in odhodkov izkazuje primanjkljaj, se šteje, kakor da ni sprejet.

(5) Če se v sprejetem proračunu države obseg pravic porabe za financiranje posrednih uporabnikov proračuna razlikuje od podatkov iz tretjega odstavka tega člena, mora pristojni neposredni uporabnik v 15 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu Republike Slovenije posredovati posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je država in tistim, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, podatke o obsegu sredstev iz proračuna države.

(6) Finančne načrte in programe dela posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, sprejmejo pristojni organi po postopku, določenem v posebnem zakonu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika proračuna. Pristojni organi posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, morajo sprejeti finančni načrt in program dela v 45 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu Republike Slovenije in ju posredovati v soglasje pristojnemu neposrednemu uporabniku, ki k predlogu finančnega načrta in programa dela izda soglasje ali ga zavrne v roku 60 dni.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek, finančne načrte in programe dela tistih posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država, ni treba posredovati v soglasje pristojnemu neposrednemu uporabniku, če je za sprejem finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika proračuna v skladu s posebnim zakonom ali aktom o ustanovitvi posrednega uporabnika proračuna, pristojna vlada.

(8) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in se financirajo iz ZZZS, posredovati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu neposrednemu uporabniku, najkasneje v 45 dneh po uveljavitvi finančnega načrta ZZZS.

(9) Če finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, nista sprejeta v roku, določenem v šestem in osmem odstavku tega člena, se njegovo financiranje izvaja le v obsegu 80 odstotkov realiziranih izdatkov v enakem obdobju preteklega leta.

66. člen

(priprava in sprejetje finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, morajo pripraviti predloge finančnih načrtov in programov dela za naslednje leto in leto, ki temu sledi, na podlagi navodil za pripravo proračuna občine.

(2) Župan mora od posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, pridobiti podatke, potrebne za pripravo predloga proračuna občine.

(3) Po predložitvi predloga proračuna občine občinskemu svetu mora župan posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, posredovati podatke o predvidenem obsegu sredstev iz predloga proračuna občine, ki je osnova za pripravo finančnega načrta in programa dela posrednega uporabnika proračuna.

(4) Finančni načrt posrednega uporabnika, katerega ustanoviteljica je občina, mora biti uravnotežen, kar pomeni, da izkaz prihodkov in odhodkov ne sme izkazovati primanjkljaja. Če finančni načrt izkazuje primanjkljaj, se šteje, da ni sprejet.

(5) Če se v sprejetem proračunu občine obseg pravic porabe za financiranje posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, razlikuje od podatkov iz tretjega odstavka tega člena, mora župan v 15 dneh po objavi odloka, s katerim je sprejet proračun občine, posrednim uporabnikom proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, posredovati podatke o obsegu sredstev iz sprejetega proračuna občine.

(6) Finančne načrte in programe dela posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, sprejmejo pristojni organi po postopku, določenem v posebnem zakonu ali v aktu o ustanovitvi posrednega uporabnika proračuna. Pristojni organi posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, morajo sprejeti finančni načrt in program dela v 30 dneh po objavi odloka, s katerim se sprejme proračun občine in ga posredovati v soglasje županu, ki k predlogu finančnega načrta in programu dela izda soglasje ali ga zavrne v roku 30 dni.

(7) Če se posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, pretežno financira iz državnega proračuna, mora posredni uporabnik proračuna, katerega ustanoviteljica je občina skupaj s predložitvijo finančnega načrta in programa dela v soglasje županu predložiti tudi navodilo iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(8) Občina, ki je ustanoviteljica posrednega uporabnika proračuna, ki se pretežno financira iz državnega proračuna, lahko izda soglasje k njegovemu finančnemu načrtu in programu dela samo, če je ta skladen z navodilom iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(9) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov in ne glede na šesti odstavek tega člena, morajo pristojni organi posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in se pretežno financirajo iz ZZZS, sprejeti finančni načrt in program dela v 30 dneh po uveljavitvi finančnega načrta ZZZS oziroma odloka, s katerim je sprejet proračun občine, in

ga posredovati v soglasje županu, ki k predlogu finančnega načrta izda soglasje ali ga zavrne v roku 30 dni.

(10) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov, sprejme finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, župan, če ga organ, pristojen za sprejem finančnega načrta in programa dela ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu s podatki iz tretjega odstavka tega člena oziroma s podatki iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(11) Če finančni načrt in program dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, nista sprejeta v roku, določenem v šestem in devetem odstavku tega člena, se njegovo financiranje izvaja le v obsegu 80 odstotkov realiziranih izdatkov v enakem obdobju preteklega leta.

5. SPREJEMANJE PRORAČUNA

5.1. Postopek sprejemanja proračuna

67. člen (sprejemanje proračuna)

(1) Državni zbor oziroma občinski svet s poslovnikom določi postopek sprejemanja proračuna in sprememb proračuna na način, ki omogoča uveljavitev proračuna s 1. januarjem leta, za katero se sprejema proračun.

(2) Državni zbor oziroma občinski svet s poslovnikom določi postopek sprejemanja rebalansa in drugih s tem zakonom določenih dokumentov.

(3) Proračun države oziroma občine, spremembe proračuna države oziroma občine in rebalans proračuna države oziroma občine morajo biti objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije oziroma v uradnem glasilu občine.

68. člen (omejitve pri sprejemanju proračuna države)

(1) V postopku sprejemanja proračuna države v državnem zboru se proračun države lahko dopolni oziroma spremeni.

(2) V splošnem in posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna države se prikažejo:

1. predlog proračuna države,
2. spremembe predloga proračuna države in
3. dopolnjen predlog proračuna države.

(3) Operativni del dopolnjenega predloga proračuna države se izkazuje v enaki strukturi kot predlog proračuna države z upoštevanjem sprememb predloga proračuna države.

(4) V obrazložitvah dopolnjenega predloga proračuna države se pojasnijo samo spremembe predloga proračuna države.

(5) Dopolnjen predlog proračuna države se med sprejemanjem lahko spreminja pri posameznih podprogramih pri posameznih neposrednih uporabnikih iz posebnega dela proračuna države.

(6) Predlogi za povečanje proračunskih izdatkov v dopolnjenem predlogu proračuna države morajo obsegati predloge za zmanjšanje drugih proračunskih izdatkov v enaki višini, pri čemer ti ne smejo bremeniti pravic porabe iz naslova proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije, namenskih sredstev, sredstev EU, slovenske udeležbe, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali pravic porabe politike servisiranja dolga države in politike – vplačila v EU.

(7) Predlogi za zmanjšanje izdatkov se morajo odraziti v zmanjšanem obsegu predvidenega zadolževanja, ki ga predlaga vlada.

69. člen

(omejitve pri sprejemanju proračuna občine)

(1) V postopku sprejemanja proračuna občine v občinskem svetu se proračun občine lahko spremeni.

(2) Predlogi za povečanje proračunskih izdatkov predloga proračuna občine morajo obsegati predloge za zmanjšanje drugih proračunskih izdatkov v enaki višini, pri čemer ti ne smejo bremeniti pravic porabe iz naslova proračunske rezerve ali splošne proračunske rezervacije, namenskih sredstev, sredstev EU, slovenske udeležbe, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in pravic porabe za servisiranja dolga občine ter ne smejo presežati obsega zadolževanja, ki ga predlaga župan.

(3) Predlogi za zmanjšanje izdatkov se morajo odraziti v zmanjšanem obsegu predvidenega zadolževanja, ki ga predlaga župan.

70. člen

(predložitev proračuna občine)

Župan predloži proračun občine ministrstvu, pristojnemu za finance, v 15 dneh po njegovem sprejetju na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

5.2. Sredstva med začasnim financiranjem blagajn javnega financiranja

71. člen

(sredstva med začasnim financiranjem blagajn javnega financiranja)

(1) Če proračun države oziroma občine ali finančni načrt ZPIZ ali ZZZS ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje (v nadaljnjem besedilu: začasno financiranje) na podlagi proračuna oziroma finančnega načrta za preteklo leto in za iste elemente načrtovanja oziroma za iste programe kot v preteklem letu.

(2) Med začasnim financiranjem se smejo uporabiti sredstva do višine 90 odstotkov sredstev, porabljenih v istem obdobju preteklega leta, razen za odplačila glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga.

(3) Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun države ali občine oziroma v finančni načrt ZPIZ ali ZZZS.

72. člen

(odločanje o začasnem financiranju)

(1) Odločitev o začasnem financiranju državnega proračuna, ki traja prve tri mesece v letu, sprejme vlada in o tem obvesti državni zbor. Če v tem roku proračun države ni sprejet, odločitev o podaljšanju začasnega financiranja sprejme državni zbor na predlog vlade, vendar največ za tri mesece. Odločitev o začasnem financiranju se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Če državni zbor ne sprejme odločitve o podaljšanju začasnega financiranja državnega proračuna na predlog vlade, sprejme odločitev o začasnem financiranju vlada, vendar največ za tri mesece.

(3) Odločitev o začasnem financiranju občinskega proračuna, ki traja prve tri mesece v letu, sprejme župan ter o tem obvesti občinski svet in nadzorni odbor. Če v tem roku proračun občine ni sprejet, odločitev o podaljšanju začasnega financiranja sprejme občinski svet na predlog župana, vendar največ za tri mesece. Odločitev o začasnem financiranju se objavi v uradnem glasilu občine.

(4) Če občinski svet ne sprejme odločitve o podaljšanju začasnega financiranja občinskega proračuna na predlog župana, sprejme odločitev o začasnem financiranju župan, vendar največ za tri mesece.

6. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

6.1. Splošno

73. člen

(odgovornost za izvrševanje proračuna)

Vlada je za izvrševanje proračuna države odgovorna državnemu zboru. Župan je za izvrševanje proračuna občine odgovoren občinskemu svetu. O izvrševanju proračuna mora vlada poročati državnemu zboru, župan pa občinskemu svetu na način, kot je določen s tem zakonom.

74. člen

(pristojnost predstojnika uporabnika proračuna oziroma župana)

(1) Predstojnik uporabnika proračuna oziroma župan je pristojen za prevzemanje in verifikacijo obveznosti, izdajo odredbe za plačilo v breme javnih sredstev organa, ki ga vodi oziroma občine, ter za vzpostavljanje terjatev in njihovo izterjavo v korist javnih sredstev.

(2) Predstojnik uporabnika proračuna oziroma župan odgovarja za zakonitost, gospodarnost in učinkovitost razpolaganja z javnimi sredstvi.

(3) Predstojnik uporabnika proračuna lahko s pooblastilom prenese posamezne naloge iz prvega odstavka tega člena na druge osebe.

(4) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se lahko določi, da župan za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena pooblasti druge osebe.

(5) Oseba, ki je pooblaščenca za izdajo odredb za plačilo, je odredbodajalec.

75. člen

(računi za izvrševanje proračuna države oziroma občine)

(1) Izvrševanje proračuna države oziroma občine se opravlja v enotnem zakladniškem sistemu po:

1. podračunih EZR države oziroma občine, ki jih za ta namen na zahtevo ministra, pristojnega za finance, oziroma župana odpre UJP;
2. posebnih namenskih transakcijskih računih, ki jih za ta namen na zahtevo ministra, pristojnega za finance, odpre Banka Slovenije; in
3. posebnih računih z ničelnim stanjem, ki se za ta namen odprejo skladno s tem zakonom.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena, se lahko izvrševanje proračuna države pri diplomatskih predstavništvi in konzulatih v tujini (v nadaljnjem besedilu: DKP) in vojaških predstavnikih opravlja tudi po računih, odprtih pri poslovnih bankah v državi, v kateri ima DKP sedež.

76. člen

(veljavni proračun)

Veljavni proračun je sprejeti proračun tekočega leta, ki vključuje vse spremembe med svojim izvrševanjem na podlagi tega zakona in zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma odloka, s katerim se sprejme proračun občine.

6.2. Vplačila v proračun in načrtovanje likvidnosti proračuna

77. člen

(vplačila v proračun)

(1) Javnofinančni prejemki se pobirajo in vplačujejo v blagajne javnega financiranja v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ne glede na obseg, ki je v proračunu države oziroma občine ali v finančnem načrtu ZPIZ oziroma ZZZS določen za posamezno vrsto prejemka.

(2) Predstojniki neposrednih uporabnikov, župani, predstojnika ZPIZ in ZZZS morajo zagotavljati popolno in pravočasno pobiranje javnofinančnih prejemkov iz svoje pristojnosti ter vplačila teh prejemkov v proračun oziroma finančni načrt.

78. člen

(določanje obsega izdatkov neposrednih uporabnikov za določeno obdobje)

(1) Neposredni uporabniki smejo plačevati obveznosti samo v obsegu, ki ga je za trimesečje ali drugo obdobje predlagatelju finančnega načrta določila vlada (v nadaljnjem besedilu: kvota) na predlog ministrstva, pristojnega za finance. Povečanje kvote pri posameznemu predlagatelju finančnega načrta lahko odobri ministrstvo, pristojno za finance, če se kvota v enakem obsegu zmanjša pri drugih predlagateljih finančnih načrtov.

(2) Pri določanju predloga kvote za posameznega predlagatelja finančnega načrta ministrstvo, pristojno za finance, upošteva v letnem finančnem načrtu predlagatelja finančnega načrta zagotovljene pravice porabe, prevzete obveznosti in predlagano kvoto, ki jo je pripravil predlagatelj finančnega načrta, ter likvidnostne možnosti proračuna.

(3) Vlada lahko spremeni kvoto iz prvega odstavka tega člena.

79. člen

(načrtovanje likvidnosti državnega oziroma občinskega proračuna)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance oziroma župan načrtuje likvidnost državnega oziroma občinskega proračuna z napovedjo denarnega toka na podlagi mesečnih načrtov za izvrševanje proračuna, pripravljenih najkasneje do petega delovnega dne v mesecu za tekoči mesec na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Mesečni načrt za izvrševanje proračuna je pregled načrtovanih prejemkov in izdatkov za posamezni mesec.

(3) Največji dopustni obseg načrtovanih mesečnih izdatkov v skladu z likvidnostnimi možnostmi državnega oziroma občinskega proračuna predhodno določi minister, pristojen za finance, oziroma župan.

6.3. Prerazporejanje pravic porabe

80. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

(1) Pravice porabe je med proračunskim letom mogoče prerazporejati samo pod pogoji in na način, ki jih določajo ta zakon in zakon, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma odlok, s katerim se sprejme proračun občine.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, prerazporejanje pravic porabe med izkazom prihodkov in odhodkov, izkazom finančnih terjatev in naložb ter izkazom financiranja ni dovoljeno.

(3) Obveznosti iz naslova dolga države oziroma občine in obveznosti iz naslova poroštev države oziroma občine se poravnava ne glede na obseg pravic porabe, ki so za ta namen načrtovane v posebnem delu proračuna države oziroma občine.

(4) Če pravice porabe za namen iz prejšnjega odstavka niso zagotovljene v zadostnem obsegu, se plačilo obveznosti izvrši, pravice porabe pa se v tekočem letu zagotovijo s prerazporeditvijo.

81. člen

(prerazporeditve pravic porabe v proračunu države, o katerih odloča vlada)

Ne glede na drugi odstavek prejšnjega člena lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe za pokrivanje obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

82. člen

(prerazporeditve pravic porabe v proračunu države za izvršitev plačila glavnin in obresti dolga državnega proračuna in drugih obveznosti iz naslova dolga, o katerih odloča ministrstvo, pristojno za finance)

Ne glede na drugi odstavek 80. člena tega zakona in prejšnji člen, ministrstvo, pristojno za finance, lahko samostojno in brez omejitev izvaja prerazporeditve pravic porabe znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi, ki so potrebne za izvršitev plačila glavnin, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga.

6.4. Rebalans državnega oziroma občinskega proračuna ter rebalans finančnega načrta ZPIZ in ZZZS in posrednih uporabnikov proračuna

83. člen

(rebalans proračuna in ukrepi za uravnoteženje proračuna)

(1) Če se med proračunskim letom zaradi nastanka novih obveznosti za državni oziroma občinski proračun, spremenjenih gospodarskih gibanj ali spremenjenih politik in prednostnih nalog vlade oziroma občine povečajo javnofinančni izdatki ali zmanjšajo javnofinančni prejemki, lahko vlada oziroma župan predlaga rebalans proračuna države oziroma občine, ki ga sprejme državni zbor oziroma občinski svet.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, vlada predlaga rebalans proračuna države, če se v prvih devetih mesecih tekočega leta ustanovi nov neposredni uporabnik.

(3) Z rebalansom proračuna, ki ga sprejme državni zbor oziroma občinski svet na predlog vlade oziroma župana, se javnofinančni prejemki in izdatki ponovno uravnotežijo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, oziroma župan največ za 45 dni zadrži izvrševanje posameznih javnofinančnih izdatkov (v nadaljnjem besedilu: začasno zadržanje izvrševanja proračuna). Če vlada oziroma župan oceni, da se javnofinančni prejemki in izdatki z začasnim zadržanjem izvrševanja proračuna lahko ponovno uravnotežijo, rebalans proračuna ni potreben.

(5) Z ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja proračuna lahko vlada oziroma župan:

1. omeji ali ustavi prerazporejanje pravic porabe;
2. omeji ali ustavi prevzemanje obveznosti.

(6) O odločitvi iz četrtega odstavka tega člena mora vlada obvestiti državni zbor, župan pa občinski svet takoj po sprejetju odločitve.

(7) Vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, s sklepom podrobneje določi izvajanje ukrepov iz petega odstavka tega člena. Ukrepi začasnega zadržanja izvrševanja proračuna se morajo nanašati na vse neposredne uporabnike.

(8) Župan s sklepom podrobneje določi način izvedbe ukrepov iz petega odstavka tega člena.

(9) Če se med izvajanjem ukrepov začasnega zadržanja izvrševanja proračuna javnofinančni prejemki in izdatki ne morejo uravnotežiti, mora vlada oziroma župan najkasneje 15 dni pred iztekom roka za začasno zadržanje izvrševanja proračuna sprejeti odločitev o pripravi rebalansa proračuna.

(10) V postopku sprejemanja rebalansa proračuna lahko vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, oziroma župan začasno zadrži izvrševanje posameznih izdatkov proračuna s podaljšanjem že sprejetih ukrepov iz sedmega oziroma osmega odstavka tega člena ali z določitvijo novih ukrepov iz petega odstavka tega člena.

(11) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko vlada oziroma župan predlaga rebalans proračuna v letu, v katerem vlada oziroma župan nastopi mandat oziroma v letu, ki sledi letu nastopa mandata.

84. člen

(rebalans finančnega načrta ZPIZ in ZZZS)

(1) ZPIZ pripravi rebalans svojega finančnega načrta, če rebalans proračuna države vpliva na finančni načrt ZPIZ v takšnem obsegu, da sprejetega finančnega načrta ni več mogoče izvršiti ali če se zaradi nastanka novih obveznosti za ZPIZ povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki.

(2) ZZZS pripravi rebalans svojega finančnega načrta, če se mu zaradi nastanka novih obveznosti za ZZZS povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki.

(3) Za pripravo rebalansa finančnega načrta iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 62. člen tega zakona.

85. člen

(rebalans finančnega načrta posrednega uporabnika proračuna)

Če se med proračunskim letom za več kot 5% spremenijo nameni porabe v finančnem načrtu posrednega uporabnika proračuna ali če se zmanjšajo prejemki ali povečajo njegovi izdatki in se iz navedenega razloga finančni načrt posrednega uporabnika proračuna ne more uravnotežiti, lahko predstojnik posrednega uporabnika proračuna predlaga rebalans njegovega finančnega načrta, ki se pripravi in sprejme na način in po postopku kot je to določeno za pripravo in sprejem finančnega načrta in programa dela posrednih uporabnikov proračunov v 65. oziroma v 66. členu tega zakona.

6.5. Splošna proračunska rezervacija

86. člen

(splošna proračunska rezervacija)

- (1) V proračunu države oziroma občine se del pravic porabe načrtuje za nenačrtovane izdatke kot splošna proračunska rezervacija, ki se izkazuje posebej.
- (2) Pravice porabe splošne proračunske rezervacije se razporejajo za nepredvidene namene ali za namene, za katere se med letom izkaže, da v izkazu prihodkov in odhodkov, izkazu finančnih terjatev in naložb ter računu financiranja, niso zagotovljene v zadostnem obsegu.
- (3) Pravice porabe splošne proračunske rezervacije v sprejetem proračunu ne smejo presežati 1,5 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov.
- (4) O razporeditvi pravic porabe splošne proračunske rezervacije odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance, ki ga pripravi na podlagi predloga neposrednega uporabnika, oziroma župan. Dodeljene pravice porabe se iz splošne proračunske rezervacije razporedijo v finančni načrt neposrednega uporabnika oziroma v ustrezen podprogram posebnega dela proračuna občine.
- (5) ZZZS lahko v finančnem načrtu zadrži del pravic porabe za nenačrtovane izdatke kot splošno rezervacijo, ki se v finančnem načrtu izkazuje posebej, vendar ne več kakor 1,5 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov.

87. člen

(namenski prejemki in izdatki proračuna države oziroma občine)

- (1) Namenski prejemki proračuna države so donacije, namenski prejemki proračunskih skladov, prejemki od lastne dejavnosti neposrednih uporabnikov, prejemki od prodaje ali oddaje v najem državnega stvarnega premoženja, prejemki od drugih stvarnih pravic in prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj. V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, se lahko določijo tudi druge vrste namenskih prejemkov in izdatkov.
- (2) Namenski prejemki proračuna občine so donacije, namenski prejemki proračunskih skladov, prejemki od lastne dejavnosti občine, prejemki od prodaje ali oddaje v najem občinskega stvarnega premoženja, prejemki od drugih stvarnih pravic in prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj ter prejemki od okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda in prejemki od okoljskih dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov. V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se lahko določijo tudi druge vrste namenskih prejemkov in izdatkov.
- (3) Kot prejemki od odškodnin za stvarno premoženje iz naslova zavarovanj se ne štejejo prejemki iz naslova zavarovanj in pogodbenih kazni za nepravočasno izvedbo del.
- (4) Namenski izdatki so proračunski izdatki, ki se financirajo iz namenskih prejemkov.
- (5) Če se po sprejetju proračuna vplača namenski prejemek, ki zahteva sorazmeren namenski izdatek, ne da bi bil ta izkazan v sprejetem proračunu ali pa ni bil izkazan v zadostni višini, se v višini dejanskih prejemkov povečata obseg izdatkov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika oziroma obseg izdatkov v posebnem delu proračuna občine in obseg izdatkov v splošnem delu proračuna države oziroma občine.
- (6) Če so namenski prejemki vplačani v proračun v nižjem obsegu kot je bil izkazan v sprejetem proračunu države oziroma občine, lahko neposredni uporabnik oziroma občina

prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(7) V ceno lastne dejavnosti neposrednega uporabnika oziroma občine morajo biti všteti vsi stroški, ki so povezani z izvajanjem lastne dejavnosti in se nanašajo na stroške dela, izdatke za blago in storitve ter amortizacijo.

(8) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način vključevanja namenskih prejemkov in izdatkov v proračun države oziroma občine.

88. člen (prenos namenskih sredstev)

(1) Namenski prejemki proračuna države oziroma občine, ki niso bili porabljeni v tekočem letu, se prenesejo v proračun naslednjega leta.

(2) Za obseg prenesenih namenskih prejemkov se poveča obseg izdatkov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika na katerega se nanašajo, oziroma obseg izdatkov v posebnem delu proračuna občine.

89. člen (obveznosti iz preteklih let)

Neposredni uporabniki oziroma župan zagotovijo pravice porabe za pokrivanje obveznosti iz preteklih let, ki niso predvidene v sprejetem proračunu za tekoče leto, v okviru pravic porabe svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine.

90. člen (spremembe neposrednih uporabnikov med letom)

(1) Če se med letom prenese delovno področje oziroma pristojnost neposrednega uporabnika na drugega neposrednega uporabnika, se sorazmerno poveča obseg pravic porabe neposrednega uporabnika, na katerega so bile pristojnosti prenesene, in zmanjša obseg pravic porabe za delovanje neposrednega uporabnika, ki je pristojnosti prenesel. Skupni obseg sprejetega proračuna se ne spremeni. O povečanju ali zmanjšanju pravic porabe odloča vlada.

(2) Če se neposredni uporabnik med letom ukine in njegovih nalog ne prevzame drug neposredni uporabnik, se neporabljene pravice porabe prenesejo v splošno proračunsko rezervacijo.

(3) Če se neposredni uporabnik ustanovi po sprejetju proračuna države, vlada najkasneje v 60 dneh po njegovi ustanovitvi, predlaga rebalans proračuna države. Do takrat se njegovo financiranje izvaja v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki ga določi vlada.

6.6. Proračunska rezerva

91. člen (oblikovanje in namen uporabe proračunske rezerve)

(1) V proračunu države oziroma občine se zagotavljajo pravice porabe za proračunsko rezervo, ki deluje kot proračunski sklad in je namenjena za financiranje nujne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter nujnih in neodložljivih nalog in del zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v državi oziroma občini. Kot naravne in druge nesreče se štejejo nesreče, ki so opredeljene v zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, razen nesreče množičnih pojavov nalezljivih človeških bolezni.

(2) V proračunsko rezervo se izločajo sredstva v obsegu pravic porabe, ki so zagotovljene za ta namen v proračunu države, vendar največ do obsega enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna države oziroma do obsega dveh odstotkov prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna občine.

(43) O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna države, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega 50.000 eurov, odloča minister, pristojen za finance.

(4) O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna države za posamezne namene iz prvega odstavka tega člena nad 50.000 eurov, odloča vlada na predlog ministra, pristojnega za finance.

(5) Vlada o uporabi sredstev proračunske rezerve poroča državnemu zboru v polletnem poročilu o izvrševanju proračuna države in v zaključnem računu proračuna države.

(6) O uporabi pravic porabe proračunske rezerve proračuna občine, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega obsega, ki ga določa odlok, s katerim se sprejme proračun občine, odloča župan. O uporabi sredstev proračunske rezerve proračuna občine župan poroča občinskemu svetu v polletnem poročilu o izvrševanju proračuna občine in v zaključnem računu proračuna občine. O uporabi pravic porabe proračunske rezerve, ki presega obseg, določen z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine, odloča občinski svet s posebnim sklepom.

92. člen

(oblikovanje in namen uporabe rezervnega sklada ZZZS)

(1) V finančnem načrtu ZZZS se zagotavljajo sredstva rezervnega sklada, ki so namenjena za financiranje nujne pomoči ob nesrečah množičnih pojavov nalezljivih človeških bolezni.

(2) V rezervni sklad se izločajo sredstva v obsegu pravic porabe, ki so zagotovljene za ta namen v finančnem načrtu ZZZS, vendar največ do obsega enega odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov sprejetega finančnega načrta.

(3) O uporabi sredstev rezervnega sklada ZZZS, ki za posamezen namen iz prvega odstavka tega člena ne presega 50.000 eurov, odloča predstojnik ZZZS, nad 50.000 eurov pa odloča skupščina ZZZS.

(4) Predstojnik ZZZS o uporabi sredstev rezervnega sklada poroča skupščini v zaključnem računu finančnega načrta ZZZS.

6.7. Proračunski sklad države oziroma občine

93. člen

(proračunski sklad)

(1) Proračunski sklad je poseben podračun v okviru sistema enotnega zakladniškega računa, ki ga odpre država oziroma občina zaradi ločenega spremljanja določenih prejemkov in izdatkov ter uresničevanja posebnega namena.

(2) Proračunski skladi države so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi tega zakona, in
2. proračunski skladi, ustanovljeni s posebnim zakonom.

(3) Proračunski skladi občine so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi tega zakona, in
2. proračunski skladi, ustanovljeni z odlokom občine.

(4) Proračunski sklad države oziroma občine se lahko ustanovi, če so v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, za njegovo financiranje določeni namenski prejemki.

(5) Akt o ustanovitvi proračunskega sklada mora določati:

1. namen proračunskega sklada,
2. čas, za katerega je proračunski sklad ustanovljen.
3. neposrednega uporabnika, ki je pristojen za upravljanje proračunskega sklada in za razpolaganje s sredstvi proračunskega sklada, in
4. vire financiranja proračunskega sklada.

(6) Podatki iz 3, točke prejšnjega člena se v aktu o ustanovitvi proračunskega sklada določijo samo v primeru, če proračunski sklad ustanovi država.

94. člen

(financiranje proračunskega sklada in odgovornost za obveznosti proračunskega sklada)

(1) Proračunski sklad se financira iz:

1. namenskih prejemkov, ki so določeni kot namenski prejemki proračunskega sklada, in
2. prejemkov od upravljanja prostih denarnih sredstev proračunskega sklada.

(2) V proračunu se za financiranje proračunskih skladov zagotavljajo prejemki izključno proračunskemu skladu iz 1. točke drugega odstavka prejšnjega člena ter proračunskemu skladu iz 1. točke tretjega odstavka prejšnjega člena. Drugim proračunskim skladom se nenamenski javnofinančni prejemki lahko zagotovijo le za pokritje neporavnanih obveznosti ob likvidaciji proračunskega sklada.

(3) Obveznosti proračunskega sklada se pokrivajo iz sredstev proračunskega sklada.

95. člen

(upravitelj proračunskega sklada)

(1) Upravitelj proračunskega sklada je pristojni neposredni uporabnik oziroma župan.

(2) Upravljanje prostih denarnih sredstev proračunskih skladov, ki sodijo v pristojnost neposrednih uporabnikov, izvaja ministrstvo, pristojno za finance na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

96. člen
(posebnosti razpolaganja s sredstvi proračunskega sklada)

(1) Izplačila v breme proračunskega sklada se lahko izvajajo do višine razpoložljivih sredstev tega sklada, obveznosti pa se lahko prevzemajo v okviru njegovih razpoložljivih in utemeljeno pričakovanih prejemkov.

(2) Neporabljena sredstva na računu proračunskega sklada se na koncu tekočega leta prenesejo v naslednje leto.

97. člen
(prenehanje proračunskega sklada)

(1) Proračunski sklad preneha:

1. s potekom časa, za katerega je bil ustanovljen, ali
2. če je dosežen njegov namen, ali
3. če ne izpolnjuje namena, za katerega je ustanovljen, ali
4. če prejemki proračunskega sklada ne zadostujejo za izpolnjevanje njegovega namena.

(2) Pristojni neposredni uporabnik oziroma župan mora v 30 dneh po nastopu pogojev za prenehanje proračunskega sklada predlagati vladi oziroma občinskemu svetu ukinitve proračunskega sklada.

(3) S prenehanjem proračunskega sklada prevzame njegove pravice in obveznosti pristojni neposredni uporabnik oziroma občina. Neporabljena sredstva proračunskega sklada se vrnejo v državni oziroma občinski proračun.

6.8. Izplačila iz proračuna in vračila v proračun

98. člen
(plačevanje obveznosti)

(1) Uporabniki proračuna, občine, ZPIZ, ZZZS lahko plačujejo le že nabavljeno blago, opravljene storitve in izvedena dela.

(2) Predstojnik neposrednega uporabnika oziroma župan, predstojnik ZPIZ in ZZZS se lahko dogovori za predplačilo le izjemoma, ob primernem zavarovanju predplačila. Neposredni uporabnik mora pred sklenitvijo dogovora o predplačilu pridobiti soglasje ministra, pristojnega za finance. Način zavarovanja predplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna predpiše minister, pristojen za finance. Posredni uporabniki proračuna se ne smejo dogovarjati o predplačilih.

(3) Vsak izdatek iz proračuna oziroma finančnega načrta mora imeti za podlago verodostojno knjigovodsko listino, s katero se izkazuje obveznost za plačilo.

(4) Pravni temelj in višino obveznosti, ki izhajajo iz verodostojne knjigovodske listine, je treba pred izplačilom preveriti in pisno potrditi.

(5) Izplačilo mora biti v skladu z listinami, iz katerih izhajajo obveznosti za plačilo.

(6) Minister, pristojen za finance, podrobneje določi postopke prevzemanja obveznosti, obveščanja o prevzetih obveznostih in postopke izplačil iz državnega oziroma občinskega proračuna oziroma finančnega načrta.

99. člen (plačilni roki)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov so plačilni roki uporabnikov proračuna, občin, ZPIZ in ZZZS, predpisani s tem zakonom. Za plačilo vseh obveznosti je plačilni rok 30. dan, za posredne uporabnike proračunov pa največ 30 dni.

(2) Plačilni rok začne teči naslednji dan po prejemu listine, ki je podlaga za izplačilo. Plačilni rok za izplačila, o katerih se odloča v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in če drug zakon določa, da se nakazilo na račun stranke šteje, da je bilo zahtevku v celoti ugodeno, začne teči naslednji dan po poteku roka, ki je z zakonom določen za sprejem odločitve v upravnem postopku. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ko je po zakonu dela prost dan oziroma v evropskem plačilnem sistemu ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delovnik oziroma naslednji plačilni dan v evropskem plačilnem sistemu.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, so plačilni roki lahko krajši za plačila:

1. plač, drugih osebnih prejemkov in povračil stroškov zaposlenih pri uporabnikih proračuna;
2. pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav;
3. pogodb v breme proračunskih postavk sredstev EU in pripadajoče slovenske udeležbe;
4. s proračunskih postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in pripadajočih proračunskih postavk slovenske udeležbe pri transferih;
5. tekočih transferov, razen tekočih transferov v tujino;
6. obveznosti iz naslova povračil sredstev med neposrednimi uporabniki;
7. obveznosti diplomatskih predstavništev in konzulatov Republike Slovenije v tujini, če je takšna poslovna praksa sprejemne države;
8. zbirnega računa Slovenske izvozne in razvojne banke, d.d., ki ga ta izstavi za plačilo obračunanega nadomestila bankam;
9. za odplačila glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga ter za plačilo obveznosti iz poroštev;
10. obresti na denarna sredstva pri Banki Slovenije.

(4) Plačilo transferov občinam in posrednim uporabnikom proračunov se lahko izvrši en dan pred dnevom plačila občine ali posrednega uporabnika proračuna, če občina ali posredni uporabnik proračuna predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila. Če je nesporen le posamezni del predložene dokumentacije, se izplačilo izvrši v nespornem delu, razlika pa po prejemu popolne dokumentacije.

(5) Pri izplačilu drugih stroškov dela (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe in druga obdavčljiva izplačila) je plačilni rok od 20 do največ 45 dni.

(6) Ne glede na določbe tega člena, je lahko z mednarodno pogodbo oziroma mednarodnim nepogodbenim aktom dogovorjen plačilni rok do 90 dni.

(7) Minister, pristojen za finance, oziroma župan, lahko določi krajši plačilni rok tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za zagotovitev gospodarnega in učinkovitega razpolaganja s proračunskimi sredstvi, da se tako prepreči gospodarska škoda, ki bi nastala, če se plačilo ne bi izvršilo v krajših rokih.

100. člen (predplačila)

(1) Ne glede na 98. člen tega zakona, so predplačila dovoljena:

1. na podlagi neposredne uporabe predpisov EU;
2. za sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 % vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava in je ustanovljena in deluje kot društvo ali ustanova;
3. do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo;
4. za plačilo:
 - a) pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (npr. šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);
 - b) pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
 - c) akontacij stroškov in vizumov za službena potovanja;
 - d) varščine na javni dražbi;
 - e) predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje;
5. če tako določa donator.

(2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik oziroma pri predplačilih iz 3. točke občina v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva skupaj z zamudnimi obrestmi vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz 2. točke prejšnjega odstavka iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK zahtevek za plačilo sredstev zavrne ali če EK izstavi zahtevek za vračilo.

(3) Če prejemnik sredstev iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ne upraviči prejetega predplačila, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih proračunskih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki se je o predplačilu dogovoril.

(4) Ne glede na 2. in 3. točko prvega odstavka tega člena predplačila iz državnega proračuna nad 100.000 eurov ni dovoljeno dogovoriti brez soglasja ministra, pristojnega za finance.

(5) Določbe 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskega proračuna.

101. člen (pogoji za izdajo soglasja)

(1) Minister, pristojen za finance, izda soglasje iz četrtega odstavka prejšnjega člena, če:

1. ima neposredni uporabnik v veljavnem proračunu zagotovljene pravice porabe za ta namen;
2. je prejemnik predplačila izkazoval pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima prejemnik sredstev poravnane davčne obveznosti;
4. je bil prejemnik sredstev v preteklih treh mesecih solventen.

(2) Listine, s katerimi se izkaže izpolnjevanje pogojev, in način predložitve listin za namene iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance.

6.9. Financiranje posrednih uporabnikov proračuna

102. člen

(financiranje posrednih uporabnikov proračunov)

(1) Posrednim uporabnikom proračuna se sredstva za izvajanje javne službe zagotavljajo iz proračunov oziroma ZZZS na podlagi sprejetega programa dela, sprejetega finančnega načrta in sklenjene pogodbe oziroma drugih listin, ki imajo značaj pogodbe ali posamičnih pravnih aktov.

(2) Posrednim uporabnikom proračuna, ki se financirajo iz državnega oziroma občinskega proračuna, se sredstva zagotavljajo mesečno z napovedjo denarnega toka in na podlagi trimesečnih načrtov za izvrševanje finančnega načrta posrednega uporabnika.

(3) Trimesečni načrt za izvrševanje finančnega načrta posrednega uporabnika, ki se financira iz državnega oziroma občinskega proračuna, je pregled načrtovanih izdatkov za posamezno četrtletje ali drug dokument, ki je enakovredna podlaga za izplačilo načrtovanih izdatkov.

(4) Posredni uporabniki proračuna, ki se financirajo iz državnega oziroma občinskega proračuna, morajo napoved denarnega toka, najkasneje do 15. dneva v tekočem mesecu, za naslednje tri mesece posredovati pristojnemu neposrednemu uporabniku oziroma občini.

(5) UJP spremlja plačila izdatkov posrednih uporabnikov proračuna, po posameznih ekonomskih namenih na šestmestnih podkontih preko plačilnega prometa. UJP najkasneje 15. dan po preteku posameznega trimesečja pripravi poročila s podatki o izvedenih plačilih posrednih uporabnikov proračuna za pretekle tri mesece ter te podatke zagotovi neposrednim uporabnikom oziroma občinam, v katerih pristojnost sodi posamezni posredni uporabnik proračuna in ministrstvu, pristojnemu za finance. Minister, pristojen za finance podrobneje določi način izmenjave podatkov preko UJP.

(6) Če plačane obveznosti v preteklih treh mesecih po podatkih iz prejšnjega odstavka niso izkazane v višini sredstev, ki jih je posredni uporabnik proračuna, ki se financira iz državnega oziroma občinskega proračuna, prejel, se razlika proračuna pri nakazilu sredstev za naslednji mesec.

(7) Neposredni uporabnik oziroma občina mora najmanj četrtletno spremljati finančno poslovanje posrednega uporabnika proračuna iz njegove pristojnosti ter podatke iz petega odstavka primerjati s podatki iz sprejetega finančnega načrta posrednega uporabnika proračuna.

(8) Če neposredni uporabnik oziroma občina pri spremljanju finančnega poslovanja posrednega uporabnika proračuna ugotovi, da njegov finančni načrt ni uravnotežen oziroma,

da obstaja verjetnost, da bo v letnem poročilu posrednega uporabnika proračuna izkazan presežek odhodkov na prihodki, zahteva od predstojnika posrednega uporabnika proračuna, da v določenem roku pripravi rebalans svojega finančnega načrta.

(9) Posrednim uporabnikom proračunov, ki se iz blagajn javnega financiranja financirajo na podlagi opravljenih storitev in izstavljenih računov, se opravljene storitve plačujejo na podlagi prejetih računov v rokih iz 99. člena tega zakona.

103. člen

(normativi in standardi ter sestava cen)

(1) Vlada lahko na predlog ministra, pristojnega za javno upravo, predpiše normative in standarde glede porabe javnih sredstev za vse enote javnega sektorja.

(2) Vlada lahko na predlog pristojnega ministra predpiše normative in standarde za izvajanje javnih storitev ter sestavo cen javnih storitev, ki se zaračunavajo uporabnikom le-teh.

6.10. Vračila v proračun

104. člen

(vračila v proračun)

(1) Če se naknadno ugotovi, da izplačilo iz proračuna ni bilo porabljeno na način in pod pogoji kakršni so bili določeni v predpisu, pogodbi, drugi listini, ki ima značaj pogodbe ali posamičnem pravnem aktu, po katerem oziroma kateri se je izplačilo opravilo, mora neposredni uporabnik oziroma župan takoj vzpostaviti terjatev in začeti s postopki za vračilo tako izplačanih sredstev v proračun.

(2) Če se pri proračunskem nadzoru ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna opravljeno neupravičeno oziroma so bila sredstva uporabljena v nasprotju z zakonom ali proračunom, proračunski inšpektor oziroma proračunska inšpektorica (v nadaljnjem besedilu: proračunski inšpektor) odgovorni osebi neposrednega uporabnika oziroma županu naloži, naj takoj začne postopke za vračilo sredstev.

(3) Vračila neupravičeno izplačanih sredstev preteklih let so izredni prejemki proračuna.

105. člen

(ravnanje z vrnjenimi sredstvi)

(1) Za sredstva, vrnjena v proračun v istem proračunskem letu, se zniža obremenitev finančnega načrta neposrednega uporabnika oziroma posebni del proračuna občine, v čigar breme so bila plačana.

(2) Z nenamenskimi sredstvi, ki niso vrnjena v proračun v tekočem letu, se ravna enako kot z izrednimi prejemki proračuna.

106. člen

(vračila donacij)

Neposredni uporabnik, občina oziroma posredni uporabnik proračuna, ki je prejemnik donacije, mora v okviru svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine zagotoviti sredstva za vračilo donacije na donatorjevo zahtevo, če donacija ni bila porabljena na način in pod pogoji, kakršne določa donator.

107. člen
(vračilo prejetih sredstev EU)

(1) Neposredni uporabnik oziroma občina, ki je prejela sredstva iz EU, mora za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih prejetih sredstev EU zagotoviti pravice porabe v okviru svojega finančnega načrta oziroma posebnega dela proračuna občine.

(2) Na zahtevo pristojnega nacionalnega organa, določenega s predpisi EU, ali ministrstva, pristojnega za finance, neposredni uporabnik oziroma občina, ki je prejela sredstva iz EU, izvede vračilo prejetih sredstev EU na podračun v okviru EZR države.

(3) Na zahtevo pristojnega organa EU pristojni nacionalni organ, določen s predpisi EU, oziroma ministrstvo, pristojno za finance, izvede vračilo prejetih sredstev EU iz podračuna EZR države v proračun EU.

6.11. Prevzemanje obveznosti v breme proračuna

108. člen
(prevzemanje obveznosti v breme proračuna tekočega leta)

(1) Neposredni uporabnik oziroma župan prevzema obveznosti, ki zahtevajo izdatek proračuna:

1. s sklepanjem pisnih pogodb,
2. s podpisovanjem drugih listin, ki imajo značaj pogodbe,
3. z izdajo posamičnih pravnih aktov.

(2) Kot prevzete obveznosti, ki zahtevajo izdatek proračuna, se štejejo tudi obveznosti, ki temeljijo neposredno na zakonu, podzakonskem predpisu, predpisu občine, pravnomočni sodni ali upravni odločbi.

(3) Za nalogo, za katero zagotavlja sredstva več neposrednih uporabnikov oziroma več občin, se mora skleniti le ena večstranska pogodba, v kateri je določen neposredni uporabnik oziroma občina kot koordinator.

(4) Neposredni uporabnik oziroma občina mora skleniti pogodbo oziroma drugo listino, ki ima značaj pogodbe pred začetkom opravljanja storitve ali nabave blaga.

109. člen
(prevzemanje obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

(1) Neposredni uporabnik oziroma župan lahko, do obsega dovoljenega v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, prevzema obveznosti, ki zahtevajo plačilo v prihodnjih letih, če so sredstva za ta namen že načrtovana v sprejetih proračunih.

(2) V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji obseg obveznosti, ki zahteva plačilo v prihodnjih letih in ki jih lahko neposredni uporabnik oziroma župan prevzame v tekočem letu.

(3) Minister, pristojen za finance, lahko podrobneje predpiše merila za prevzemanje obveznosti neposrednih uporabnikov po tem členu.

(4) Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za obveznosti, povezane z zadolževanjem države oziroma občine in upravljanjem dolgov države oziroma občine.

(5) Plačila, ki izhajajo iz obveznosti prevzetih v skladu s tem členom, mora neposredni uporabnik oziroma župan vključiti v proračun leta, v katerem zapadejo.

6.12. Izvrševanje proračuna ob koncu leta

110. člen

(izvrševanje proračuna ob koncu leta)

(1) Minister, pristojen za finance, do 30. septembra tekočega leta s predpisom določi način izvrševanja proračuna države do konca leta.

(2) Predpis ministra, pristojnega za finance določa vsaj:

- roke, do katerih smejo neposredni uporabniki prevzemati obveznosti;
- roke, do katerih morajo neposredni uporabniki posredovati dokumentacijo v izplačilo;
- roke, do katerih se lahko prerazporejajo pravice porabe.

(3) V predpisu iz prvega odstavka tega člena minister, pristojen za finance, lahko določi, da se po poteku rokov iz prejšnjega odstavka, obveznosti iz 1. alineje prejšnjega odstavka in prerazporeditve iz 3. alineje lahko prevzamejo oziroma izvedejo samo na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance.

(4) Župan, do 30. septembra tekočega leta s sklepom določi končni rok za prevzemanje obveznosti v breme proračuna občine tekočega leta.

6.13. Postopki dodelitve povratnih in nepovratnih sredstev

111. člen

(dodeljevanje sredstev)

(1) Država oziroma občina spodbuja razvojne programe in uresničuje prednostne naloge države oziroma občine. Sredstva za ta namen država oziroma občina zagotovi v obliki:

- povratnih sredstev iz državnega oziroma občinskega proračuna,
- v kombinaciji povratnih in nepovratnih sredstev, pri čemer obseg nepovratnih sredstev ne sme presegati obsega povratnih sredstev,
- nepovratnih sredstev, kadar je z analizo tržne vrzeli ugotovljeno, da izhaja potreba samo po nepovratnih sredstvih.

(2) Država oziroma občina na način iz prejšnjega odstavka lahko spodbuja tudi druge dejavnosti, ki niso pridobitnega značaja in so splošnega značaja.

(3) Povratna in nepovratna sredstva se dodeljujejo z javnim razpisom, razen v primerih, za katere ta zakon določa sklenitev neposredne pogodbe oziroma sporazuma o financiranju.

112 člen
(preverjanje izpolnjevanja davčnih obveznosti)

(1) Javna sredstva se ne smejo dodeliti vlagatelju, ki nima poravnanih vseh davčnih obveznosti, ki jih pobira davčni organ v skladu s predpisi države, v kateri ima vlagatelj sedež, če vrednost neplačanih zapadlih obveznosti na dan oddaje vloge znaša 50 eurov ali več.

(2) Šteje se, da vlagatelj ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega odstavka, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do datuma vloge.

(3) Izpolnjevanje pogoja iz prvega in drugega odstavka tega člena se preverja pred dodelitvijo sredstev.

(4) Če je izbran vlagatelj s sedežem v tujini, mora dokazila o izpolnjevanju obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena predložiti sam na poziv uporabnika proračuna oziroma osebe, ki v imenu uporabnika proračuna dodeljuje javna sredstva.

(5) Določbe tega člena ne veljajo v primeru dodeljevanja sredstev za reševanje in prestrukturiranje.

113. člen
(začetek postopka)

(1) Uporabnik proračuna oziroma občina lahko začne postopek za dodelitev povratnih ali nepovratnih sredstev, če:

1. ima v zakonu oziroma občinskem predpisu materialno podlago za dodelitev sredstev;
2. ima v splošnem aktu opredeljene pogoje in merila za dodelitev sredstev;
3. ima za ta namen v svojem finančnem načrtu oziroma v proračunu občine zagotovljene pravice porabe;
4. so izpolnjeni drugi pogoji za prevzemanje obveznosti, ki jih določajo zakon, ki ureja izvrševanje proračuna, oziroma odlok, s katerim se sprejme proračun občine;
5. ima opravljeno analizo tržne vrzeli, iz katere izhaja potreba po povratnih oziroma nepovratnih sredstvih;
6. ima določene dosegljive in merljive cilje in kazalnike za merjenje doseganja teh ciljev;
7. je bila imenovana komisija.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, občina lahko začne postopek za dodelitev povratnih in nepovratnih sredstev tudi, če nima opravljene analize tržne vrzeli iz 5. točke prejšnjega odstavka, če obseg sredstev za posamezen namen ne presega 5000 eurov.

114. člen
(imenovanje, delovanje in pristojnosti komisije)

(1) Postopek za dodelitev sredstev vodi komisija, ki jo s sklepom imenuje predstojnik uporabnika proračuna, ki izvaja postopek, ali od njega pooblaščen oseba oziroma župan.

(2) Predsednik in člani komisije morajo imeti znanja iz področja, za katerega se dodeljujejo sredstva, ter tri leta izkušenj na tem področju.

(3) Komisija mora v primeru, ko se sredstva dodelijo z javnim razpisom, pred odločitvijo o objavi javnega razpisa v zapisniku ugotoviti, da je vsebina razpisne dokumentacije pripravljena tako, da je mogoče pričakovati uspešen javni razpis, in določiti rok za predložitev vlog, ki omogoča vlagateljem pripraviti vlogo v skladu z zahtevami v razpisni dokumentaciji.

(4) Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter pripravi predlog odobritve in zavrnitve popolnih vlog.

(5) Na podlagi predlogov komisije iz prejšnjega odstavka tega člena predstojnik uporabnika ali oseba, ki jo je ta pooblastil za sprejetje odločitve o dodelitvi sredstev oziroma župan, izda sklepe o izboru prejemnikov sredstev.

115. člen

(javni razpis za dodelitev sredstev)

(1) Za dodelitev sredstev mora biti objavljen javni razpis v Uradnem listu Republike Slovenije, Unije oziroma v uradnem glasilu občine.

(2) Obvezne sestavine javnega razpisa so:

1. ime oziroma naziv in sedež uporabnika proračuna oziroma občine, ki dodeljuje sredstva;
2. pravna podlaga za izvedbo javnega razpisa;
3. predmet javnega razpisa;
4. opredelitev ali se dodeljujejo povratna ali nepovratna sredstva;
5. v primeru povratnih sredstev, navedba dobe vračanja;
6. navedba pogojev za kandidiranje na javnem razpisu in merila, s pomočjo katerih se med tistimi, ki izpolnjujejo navedene pogoje, izberejo prejemniki sredstev;
7. cilji in kazalniki za merjenje doseganja ciljev;
8. višina razpoložljivih sredstev;
9. navedba o načinu financiranja;
10. navedba o načinu in roku za predložitev vlog;
11. postopek in način izbora;
12. minimalni multiplikator javnih sredstev oziroma pričakovani učinek vloženih javnih sredstev, če gre za povratna sredstva;
13. predvideni datum začetka in konca črpanja sredstev;
14. navedba načina prevzema razpisne dokumentacije;
15. navedba drugih podatkov, če so potrebni glede na predmet javnega razpisa;
16. navedba drugih podatkov, če je tako določeno s posebnim zakonom.

(3) Uporabnik proračuna oziroma občina lahko v javnem razpisu v postopek izbora za dodelitev sredstev vključi tudi pogajanja. V primeru izbora s pogajanja mora uporabnik proračuna oziroma občina v javnem razpisu opredeliti vsebine in elemente vlog, ki so lahko predmet pogajanj. Pogajanja se lahko izvedejo po predhodni razvrstitvi vlog glede na merila, določena v javnem razpisu. Višina dodeljenih sredstev ne sme presegati višine sredstev, navedene v vlogi.

(4) Uporabnik proračuna oziroma občina lahko za sofinanciranje programov, ki so v javnem interesu in za katere je sprejet program za tekoče in naslednje leto, objavi javni razpis za

dodelitev sredstev za dve leti, pri čemer v razpisu določi višino razpoložljivih sredstev za tekoče leto, za naslednje leto pa lahko prevzame obveznosti le v višini 80 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma, načrtovanih v proračunu za naslednje leto.

116. člen
(razpisna dokumentacija)

V razpisni dokumentaciji morajo biti navedeni vsi potrebni podatki, ki bodo omogočili vlagatelju izdelati popolno vlogo za dodelitev sredstev. Obvezni sestavni deli razpisne dokumentacije so med drugim:

1. vzorec pogodbe;
2. navedba dokumentov, ki jih mora vlagatelj predložiti kot dokazilo o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpisana sredstva;
3. navedba o tem, kdo odloči o dodelitvi sredstev;
4. razlogi za odstop od pogodbe;
5. drugo, kar sledi iz predpisov s področja uporabnika proračuna oziroma občine, ki sredstva dodeljuje.

117. člen
(predložitev vlog)

(1) Vloga za dodelitev sredstev mora biti predložena do roka, ki je določen v objavi javnega razpisa.

(2) Predložena vloga mora biti v zaprtem ovitku, ovitek pa mora biti označen z »Ne odpiraj – vloga!« in navedbo javnega razpisa, na katerega se nanaša.

118. člen
(odpiranje vlog)

(1) Odpiranje prejetih vlog za dodelitev sredstev vodi komisija in se izvede v roku, ki je predviden v javnem razpisu ali v predvidenih rokih, če gre za zaporedno odpiranje vlog.

(2) Odpiranje prejetih vlog je javno.

(3) Odpirajo se samo v roku dostavljene, pravilno izpolnjene in označene kuverte, ki vsebujejo vloge in sicer v vrstnem redu, v katerem so bile predložene.

(4) Na odpiranju ugotavlja komisija popolnost vlog glede na to, ali so bili predloženi vsi zahtevani dokumenti.

(5) O odpiranju vlog mora komisija voditi zapisnik. Zapisnik podpišejo predsednik in člani komisije.

119. člen
(dopolnitev vlog)

(1) Komisija lahko, če je bilo tako določeno v javnem razpisu, v roku osmih dni od odpiranja vlog pisno pozove tiste vlagatelje vlog, katerih vloge niso bile popolne, naj jih dopolnijo. Rok za dopolnitev ne sme biti daljši od 15 dni.

(2) Nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v roku iz prejšnjega odstavka ne dopolni, se zavržejo.

120. člen (strokovni pregled vlog)

(1) Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi meril, ki so bila navedena v splošnem aktu. Komisija mora o opravljanju strokovnega pregleda popolnih vlog in o njihovem ocenjevanju voditi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

(2) Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog odobritve in zavrnitve popolnih vlog, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

(3) Predlog odobritve in zavrnitve popolnih vlog se predloži predstojniku uporabnika proračuna ali osebi, ki je od njega pooblaščen za sprejetje odločitve o dodelitvi sredstev oziroma županu.

121. člen (sklep o izbiri)

(1) O vsaki vlogi, ki jo je komisija strokovno pregledala in ocenila, predstojnik uporabnika proračuna ali od njega pooblaščen oseba oziroma župan odloči s sklepom. Sklepi se v roku, ki je bil naveden v objavi javnega razpisa, vročijo vlagateljem. Sklepi morajo biti obrazloženi.

(2) Vlagatelje, ki prejmejo sklep o dodelitvi sredstev, uporabnik proračuna oziroma župan hkrati z vročitvijo sklepa pozove, da v roku osmih dni od prejema poziva, pristopijo k podpisu pogodbe. Če se vlagatelj v tem roku ne odzove, se šteje, da je umaknil vlogo za pridobitev sredstev.

122. člen (sklenitev pogodbe)

(1) Medsebojna razmerja v zvezi z dodelitvijo sredstev se uredijo s pogodbo med uporabnikom proračuna oziroma občino in prejemnikom. Minimalne obvezne sestavine pogodbe so:

1. točen naziv in naslov pogodbenih strank;
2. matična in davčna številka pogodbenih strank, transakcijski račun prejemnika;
3. predmet izpolnitvenega ravnanja;
4. navedba, da so dodeljena sredstva strogo namenska;
5. znesek dodeljenih sredstev;
6. terminski plan za črpanje sredstev in doba vračanja, če so dodeljena sredstva povratna;
7. način nadzora nad namensko porabo sredstev, kot na primer:
 - navedba dokazil, ki jih mora predložiti prejemnik,
 - možnost, da uporabnik proračuna oziroma občina kadarkoli preverja namensko porabo sredstev,

- dolžnost uporabnika proračuna oziroma občine, da spremlja in nadzira izvajanje pogodbe ter namensko porabo proračunskih sredstev,
 - določilo, da mora prejemnik ob ugotovljeni nenamenski ali neupravičeni porabi sredstev, sredstva nemudoma vrniti v proračun skupaj s pripadajočimi obrestmi,
 - določilo, da mora prejemnik poročati o doseganju ciljev;
8. utemeljeni razlogi za spremembo dogovorjenega terminskega plana;
 9. pravne posledice kršitve pogodbe s strani prejemnika;
 10. protikorupcijska klavzula;
 11. druge sestavine.

(2) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi pri sklenitvi neposredne pogodbe iz 123. člena tega zakona.

123. člen (neposredna sklenitev pogodbe)

(1) Sredstva se lahko dodelijo brez javnega razpisa, če je:

- predmet sofinanciranja projekt, ki je bil izbran za sofinanciranje neposredno iz sredstev proračuna EU ali proračuna drugih držav;
- projekt sofinanciran iz sredstev evropske kohezijske politike in izvajan z instrumentom neposredne potrditve operacije;
- postopek z možnostjo takšne dodelitve sredstev določen v drugem zakonu.

(2) Ne glede na 115. člen tega zakona lahko župan, na podlagi pooblastila iz odloka, s katerim se sprejme proračun občine, brez javnega razpisa dodeli sredstva za spodbujanje dejavnosti, ki niso pridobitnega značaja in so za občino splošnega pomena ali za nagrado fizični osebi iz njegove občine za izjemne dosežke, če izplačilo iz proračuna ne presega 0,1 odstotka prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov proračuna občine in če izplačilo posamezni pravni ali fizični osebi v tekočem letu ne presega višine treh minimalnih plač v Republiki Sloveniji.

124. člen (sporazum o financiranju)

Sporazum o financiranju se za povratna sredstva lahko sklene z izvajalcem finančnih instrumentov, če je bil le-ta izbran v skladu s pravili, ki so določeni v predpisih evropske unije, ki ureja pravila finančnih instrumentov. Če se finančni instrumenti izvajajo izključno z nacionalnimi sredstvi, se predpisi EU, ki urejajo pravila za izbor izvajalca finančnih instrumentov, uporabljajo smiselno. Sporazum o financiranju vključuje najmanj:

- cilje politike in predhodno oceno potrebnosti ukrepa;
- končne upravičence;
- naložbeno strategijo in načrtovanje, vključno z določenim multiplikatorjem denarnih sredstev;
- način obvladovanja tveganj, kot je za finančnih instrumente določeni v zakonu, ki ureja banke in smernicami bank; določbo, da je celotno tveganje za vračilo dodeljenih sredstev na izvajalcu finančnega instrumenta;
- določbe za spremljanje izvajanja in poročanja;
- izdelan program porabe teh sredstev;
- določen namen porabe dodeljenih sredstev;

- določeno obdobje porabe sredstev;
- določen način ponovne uporabe sredstev, ki se povrnejo iz naložb, financiranih s povratnimi sredstvi, ali ostanejo po izpolnitvi vseh obveznosti, ter rok za vračilo povratnih sredstev;
- obrestno mero;
- pogoje prispevka iz državnega proračuna v finančne instrumente;
- politiko prekinitve finančnega instrumenta za prispevek iz državnega proračuna;
- način zagotavljanja notranje-revizijskih sledi;
- podlago za izvajanje revizij in nadzora.

125. člen
(obveznost poročanja)

Izvajalec tistih finančnih instrumentov, ki se financira le iz nacionalnih sredstev, do 30. junija tekočega leta predloži vladi poročilo o doseganju zastavljenih ciljev za preteklo leto in kumulativno, za obdobje od začetka izvajanja finančnega instrumenta, do konca preteklega leta.

126. člen
(obveznost spremljanja)

Spremljanje doseganja učinkov zastavljenih ciljev dodeljevanja sredstev zagotavljajo uporabniki proračuna oziroma občina do vračila povratnih sredstev oziroma deset let po dodelitvi nepovratnih sredstev. Uporabniki proračuna oziroma občina na svojih spletnih straneh do 30. junija tekočega leta javno objavijo poročilo o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev od delitve sredstev do konca obdobja spremljanja.

127. člen
(pritožbeni postopek)

Zoper sklepe iz 121. člena tega zakona pritožba ni dovoljena, dopustna pa je tožba v upravnem sporu.

6.14. Predložitev mesečnih podatkov o realizaciji iz izkazov in poročanje o izvrševanju proračuna oziroma finančnega načrta

128. člen
(posredovanje podatkov o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov ministrstvu, pristojnemu za finance)

UJP mora posredovati podatke o mesečni realizaciji prejemkov na podračune javnofinančnih prejemkov, ministrstvu, pristojnemu za finance oziroma občini do petega delovnega dne v tekočem mesecu za pretekli mesec na način, ki ga predpiše minister pristojen za finance.

129. člen
(posredovanje mesečnih podatkov o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza investicij, izkaza finančnih terjatev in naložb ter izkaza financiranja občin, ZPIZ in ZZZS)

(1) Občine, ZPIZ in ZZZS morajo do 15. dne v mesecu za pretekli mesec poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, o realiziranih prejemkih in izdatkih na način ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) ZPIZ in ZZZS en izvod mesečnega poročila, s katerim v roku iz prejšnjega odstavka poročata ministrstvu, pristojnemu za finance, predložita tudi ministrstvu, pristojnemu za delo, družino in socialne zadeve oziroma ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

130. člen

(poročanje o izvrševanju proračuna)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance, mora redno spremljati izvrševanje proračuna in o tem obveščati vlado.

(2) Minister, pristojen za finance v juliju poroča vladi o izvrševanju proračuna v prvem polletju tekočega leta.

(3) Župan mora redno spremljati izvrševanje proračuna občine in v juliju poročati občinskemu svetu o izvrševanju proračuna občine v prvem polletju tekočega leta.

(4) Poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje:

1. poročilo o realizaciji izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb, izkaza financiranja, prikaza izdatkov po programski klasifikaciji in virih sredstev za prvo polletje tekočega leta in oceno realizacije do konca leta;
2. podatke o vključitvi novih obveznosti v proračun, prenosu namenskih sredstev iz proračuna preteklega leta, plačilu neporavnanih obveznosti iz preteklih let, prerazporejanju proračunskih sredstev med letom, uporabi sredstev proračunske rezerve, izdanih in unovčenih poroštvih ter izterjanih regresnih zahtevkih iz poroštev;
3. obrazložitev glavnih odstopanj v primerjavi s sprejetim proračunom.

(5) Vlada mora poročilo iz prejšnjega odstavka predložiti državnemu zboru, župan pa občinskemu svetu v obravnavo do 31. julija tekočega leta.

6.15. Stvarno premoženje države oziroma občin in posrednih uporabnikov proračuna

131. člen

(stvarno premoženje posrednih uporabnikov proračunov)

(1) Za opravljanje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu lahko država oziroma občina ustanovi javne zavode, javna podjetja, javne sklade in javne agencije.

(2) Posrednim uporabnikom proračunov iz prejšnjega odstavka država oziroma občina zagotavlja nepremično in premično premoženje.

(3) Nepremično premoženje, ki se zagotavlja posrednim uporabnikom iz prvega odstavka tega člena, je lahko le v lasti ustanovitelja posrednega uporabnika proračuna, razen kadar drug zakon ne določa drugače.

(4) Za uporabo nepremičnega premoženja, ki je v lasti države oziroma občine, posredni uporabniki proračunov plačujejo najemnino najmanj v višini obračunane amortizacije.

(5) Premično premoženje države oziroma občine se kot namensko premoženje prenese v last posrednemu uporabniku proračuna.

(6) Najemno pogodbo iz četrtega odstavka tega člena skleneta predstojnik neposrednega uporabnika, v katerega pristojnost sodi posredni uporabnik proračuna, oziroma župan in predstojnik posrednega uporabnika proračuna.

(7) O povečanju namenskega premoženja posrednega uporabnika proračuna iz petega odstavka tega člena odloča vlada oziroma župan, ko skupna povečanja vrednosti premičnega premoženja presežejo 30% vrednosti namenskega premoženja.

7. UPRAVLJANJE Z DRŽAVNIM IN OBČINSKIM FINANČNIM PREMOŽENJEM

7.1. Splošni določbi

132. člen

(pristojnost za upravljanje s finančnim premoženjem)

(1) Za upravljanje s finančnim premoženjem države oziroma občine in opravljanje nalog v skladu s tem zakonom so pristojni uporabniki proračunov oziroma župan, razen če ta zakon ne določa drugače.

(2) Upravljanje s prostimi denarnimi sredstvi se izvaja na način, kot ga določa ta zakon in kot ga podrobneje predpiše minister, pristojen za finance.

133. člen

(pristojnost za upravljanje s kapitalskimi in drugimi naložbami v pravne osebe)

(1) Za upravljanje s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami države v pravne osebe, katerih upravljanje ni urejeno v drugem zakonu, se uporablja ta zakon.

(2) Za upravljanje s kapitalskimi in drugimi naložbami države v pravne osebe upravljavca določi vlada.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek s kapitalskimi naložbami države, pridobljenimi v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje, upravlja ministrstvo, pristojno za finance.

(4) Upravljavec s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami občine je župan, razen če ta zakon ne določa drugače.

7.2. Upravljanje prostih denarnih sredstev

134. člen

(upravljanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna)

(1) Prosta denarna sredstva na podračunih državnega proračuna upravlja ministrstvo, pristojno za finance. Ta sredstva se nalagajo le v sistem EZR države.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, lahko država prosta denarna sredstva nalaga tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v evroobmočju.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, prosta denarna sredstva iz drugega odstavka 75. člena tega zakona upravljajo DKP oziroma predstavniki ministrstva, pristojnega za obrambo, in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah.

135. člen

(upravlanje prostih denarnih sredstev občinskih proračunov)

Prosta denarna sredstva na podračunih občinskega proračuna upravlja župan. Ta sredstva se nalagajo le v sistem EZR, v katerega je občina vključena ter v skladu s predpisi ministra, pristojnega za finance.

136. člen

(upravlanje prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov proračunov)

Posredni uporabniki proračunov nalagajo prosta denarna sredstva le v sistem EZR, v katerega je posredni uporabnik proračuna vključen.

137. člen

(upravlanje prostih denarnih sredstev ZPIZ in ZZZS)

Prosta denarna sredstva na podračunih ZPIZ in ZZZS upravlja ZPIZ oziroma ZZZS. Prosta denarna sredstva se nalagajo le v sistem EZR države.

7.2.1. Upravljanje prostih denarnih sredstev za poplačila obveznosti v prihodnjih letih

138. člen

(dolgoročne naložbe prostih denarnih javnih skladov)

Javni skladi, ki so vključeni v EZR države oziroma občine, dolgoročno nalagajo prosta denarna sredstva za poplačila obveznosti v prihodnjih letih v sistem EZR države oziroma občine, razen če poseben zakon določa drugače.

7.3. Upravljanje naložb

139. člen

(upravlanje naložb)

Upravljanje naložb obsega pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic lastnika ali ustanovitelja in vsa druga dejanja v skladu s predpisi.

140. člen

(evidenca o naložbah)

(1) Upravljavci, ki upravljajo z naložbami države ali občin, vodijo podatke o obsegu posamezne naložbe v posamezni pravni osebi in njenem upravljanju.

(2) Naložba v pravni osebi je lahko neposredna ali posredna. Neposredna naložba je naložba, ki jo ima država ali občina v posamezni pravni osebi. Posredna naložba države oziroma občine je naložba, ki jo ima pravna oseba iz prejšnjega stavka v drugi pravni osebi.

(3) Ministrstvo, pristojno za finance, za potrebe priprave in izvajanja predpisov ter poročanja mednarodnim finančnim institucijam in organizacijam na podlagi poziva pridobi podatke od upravljavcev naložb in iz evidenc, ki jih vodi upravljavec poslovnega registra na podlagi zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.

(4) Ministrstvo, pristojno za finance, ima pravico do brezplačnega neposrednega dnevnega elektronskega pridobivanja podatkov o lastniškem deležu v posamezni neposredni in posredni naložbi države ali občin iz:

- sodnega in poslovnega registra Slovenije in drugih evidenc, ki jih vodijo pooblaščen organi države;
- centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi Centralna klirinško-depotna družba d.d. (v nadaljnjem besedilu: KDD);
- delniških knjig, ki jih vodi KDD, druga pooblaščen organizacija ali posamezna delniška družba sama.

7.4. Pridobivanje kapitalskih naložb

141. člen

(pridobivanje kapitalskih naložb)

(1) Kot pridobitev kapitalske naložbe se šteje pridobitev lastniškega vrednostnega papirja po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, lastniškega deleža v posamezni gospodarski družbi ali ustanovitev gospodarske družbe.

(2) Država oziroma občina pridobiva kapitalske naložbe le na podlagi zakona, ki opredeljuje javni interes oziroma njegovo uresničitev s pridobitvijo kapitalske naložbe.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek, pa lahko država oziroma občina pridobiva kapitalske naložbe tudi s konverzijo zapadlih in neplačanih davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev dolžnika do države oziroma občine, ki so prejemek državnega oziroma občinskega proračuna, v postopkih prisilne poravnave, ali s konverzijo terjatev iz danih posojil, plačanih poroštev ali drugih terjatev. Upravljavec kapitalske naložbe mora v tem primeru pristopiti k aktivnostim za prodajo te naložbe.

(4) O pridobitvi kapitalske naložbe države na podlagi drugega odstavka tega člena ali o pridobitvi kapitalske naložbe na podlagi prejšnjega odstavka, odloča vlada na predlog pristojnega ministrstva ali vladne službe po pridobitvi predhodnega soglasja ministrstva, pristojnega za finance.

(5) O pridobitvi kapitalske naložbe občine, na podlagi drugega odstavka tega člena ali o pridobitvi kapitalske naložbe na podlagi tretjega odstavka tega člena, odloča občinski svet na predlog župana.

(6) K predlogu za pridobitev kapitalske naložbe mora predlagatelj priložiti pravni temelj ugotavljanja javnega interesa, oceno upravičenosti javnega interesa, poročilo o skrbnem finančnem pregledu, ki vključuje tudi oceno racionalne in gospodarne rabe javnih sredstev.

(7) Država oziroma občina lahko pridobi kapitalsko naložbo v skladu s tretjim odstavkom s tega člena tudi s stvarnim vložkom, če so nepremičnine oziroma premičnine, ki jih vlaga kot stvarni vložek zajete v načrtu ravnanja z nepremičnim premoženjem oziroma v načrtu ravnanja s premičnim premoženjem države oziroma občine in pod pogojem, če je bila za nepremičnine oziroma premičnine, ki se vlagajo kot stvarni vložek izvedena cenitev v skladu z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Kot stvarni vložek se ne smejo uporabljati nepremičnine ali premičnine, ki so s predpisi opredeljene kot gospodarska (javna) infrastruktura.

142. člen

(omejitve pridobivanja kapitalskih naložb)

(1) Posredni uporabniki proračuna in javni gospodarski zavodi ne smejo pridobivati kapitalskih naložb.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek smejo kapitalske naložbe pridobivati javni skladi, če tako določa drug zakon.

7.5. Razpolaganje s kapitalskimi naložbami

143. člen

(razpolaganje s kapitalskimi naložbami)

(1) Razpolaganje s kapitalskimi naložbami države oziroma občine pomeni:

1. prodajo,
2. zamenjavo ali
3. obremenitev ali vsak drug pravni posel, na podlagi katerega se lastninska pravica na premoženju prenese na drugo pravno ali fizično osebo, razen če gre za vlaganje naložb v pravne osebe, po tem zakonu.

(2) S kapitalsko naložbo države, pridobljeno v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje, do knjigovodske vrednosti 25.000 eurov razpolaga ministrstvo, pristojno za finance, nad to vrednostjo pa vlada, na podlagi predloga za razpolaganje s posamezno kapitalsko naložbo,

(3) Občina s kapitalskimi naložbami razpolaga na podlagi letnega programa razpolaganja z naložbami in predloga za razpolaganje s posamezno kapitalsko naložbo. Letni program razpolaganja s kapitalsko naložbami sprejme občinski svet. Odločitev o razpolaganju s posamezno kapitalsko naložbo do knjigovodske vrednosti 5.000 eurov sprejme župan, nad to vrednostjo pa občinski svet.

(4) V letni program razpolaganja s kapitalskimi naložbami občine ni treba vključiti naložb, katerih knjigovodska vrednost ne presega 5.000 eurov.

(5) Predlog za razpolaganja s posamezno kapitalsko naložbo mora obsegati analizo ekonomske utemeljenosti in razloge za razpolaganje z njo, njen predmet in obseg ter metode razpolaganja z njo.

(6) Predstojnik upravljavca kapitalske naložbe države oziroma župan je odgovoren za izvedbo pripravljalnih dejanj v zvezi z razpolaganjem s kapitalsko naložbo ter za izvedbo teh postopkov.

(7) Za namen izvedbe postopkov razpolaganja s kapitalsko naložbo predstojnik upravljavca naložbe oziroma župan imenuje komisijo.

144. člen

(pripravljalna dejanja v zvezi z razpolaganjem s kapitalsko naložbo)

(1) Pred razpolaganjem s kapitalsko naložbo mora njeno vrednost oceniti pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij po zakonu, ki ureja revidiranje ali revizijska družba pri kateri je pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij po zakonu, ki ureja revidiranje, zaposlen.

(2) Kadar knjigovodska vrednost kapitalske naložbe predstavlja več kot 500.000 eurov, mora biti poleg ocene iz prejšnjega odstavka opravljen tudi skrben finančni, pravni in organizacijski pregled družbe.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena cenitev ni potrebna:

- če stroški cenitve presegajo polovico knjigovodske vrednosti kapitalske naložbe, s katero se razpolaga;
- če se prodaja vrednostni papir, s katerim se trguje na organiziranem ali prostem trgu vrednostnih papirjev ali
- če se prodaja kapitalske naložbe izvede na podlagi javne dražbe ali javnega zbiranja ponudb.

(4) Stroške pripravljalnih dejanj in druge stroške razpolaganja s kapitalsko naložbo krije upravljavec naložbe.

145. člen

(metode prodaje in zamenjave kapitalskih naložb)

(1) Prodaja kapitalske naložbe mora biti izvedena na podlagi ene od naslednjih metod ali njihovih kombinacij:

1. javna ponudba, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno javno vabilo k nakupu pod vnaprej objavljenimi pogoji in vsebuje vse bistvene sestavine pogodbe;

2. javna dražba, ki se izvede kot javna prodaja pod vnaprej objavljenimi pogoji prodaje, pri kateri je pogodba o nakupu sklenjena s ponudnikom, ki izpolnjuje pogoje in ponudi najvišjo ceno nad izklicno ceno, ali

3. javno zbiranje ponudb, ki se izvede kot na nedoločen ali določljiv krog oseb naslovljeno vabilo k oddaji ponudbe za nakup določenega premoženja pod objavljenimi pogoji, ali

4. ponudba vrednostnih papirjev javnosti v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov.

(2) Pri javnem zbiranju ponudb se lahko za izboljšanje finančnih pogojev prodaje izvedejo pogajanja v skladu z objavljenimi pogoji.

(3) Kapitalske naložbe se lahko prodajajo ali zamenjajo na podlagi neposredne sklenitve pogodbe:

- pri zamenjavi kapitalske naložbe za druge oblike premoženja, če se s tem ne zmanjša skupna vrednost premoženja ali če se izboljša kvaliteta premoženja z vidika tržnega tveganja;
- če se z dolžniškimi vrednostnim papirjem ali delnico trguje na organiziranem ali prostem trgu v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, po pravilih trgovanja tega trga, razen pri prodaji svežnjev kot so opredeljeni z vsakokratnimi pravili Ljubljanske borze, ki mora potekati po eni izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;
- če se sprejme javna ponudba, podana v skladu z zakonom, ki ureja prevzeme;
- pri prodaji na podlagi prodajne opcije, če se ugotovi, da ob upoštevanju predvidenih stroškov prodaje na trgu ne bi bila dosežena višja cena;
- pri uveljavljanju predkupne pravice upravičenca do kapitalske naložbe, potem ko je bila izvedena ena izmed javnih metod iz prvega odstavka tega člena;

- če kapitalska naložba predstavlja manjšinski delež v pravni osebi in ocenjena vrednost te kapitalske naložbe ne presega 600.000 eurov, pa kapitalska naložba ni prodana po ceni, ki bi bila manjša od ocenjene vrednosti te kapitalske naložbe;

- če se prodaja delež obstoječemu družbeniku v družbi, kjer imajo obstoječi družbeniki že v zakonu ali statutu določeno predkupno pravico, po ceni, ki ni manjša od ocenjene vrednosti te kapitalske naložbe.

146. člen
(plačilo kupnine)

(1) Kupnina od prodaje kapitalske naložbe se plača v enkratnem znesku.

(2) Lastninska pravica na kapitalski naložbi preide na kupca po plačilu celotne kupnine.

147. člen
(zaključek postopka razpolaganja)

Postopek razpolaganja s kapitalsko naložbo se zaključi:

1. s prenosom lastninske pravice na kupca oziroma pridobitelja ali
2. s sprejetjem sklepa o zaključku postopka.

7.6. Poraba kupnine

148. člen
(poraba kupnine od prodaje kapitalskih naložb)

(1) Če poseben zakon ne določa drugače, so kupnine od prodaje kapitalski naložb namenski prejemki državnega oziroma občinskega proračuna, ki se po naslednjem vrstnem redu uporabijo za:

- znižanje predvidenega zadolževanja za odplačilo glavnice tekočega leta ali znižanje dolga;

- pridobitev kapitalskih naložb.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se kupnina od prodaje kapitalskih naložb občine lahko uporabi za nakup novega premoženja občine, če kupnina presega obseg sredstev, potreben za odplačilo glavnice dolga tekočega leta in prihodnjih let.

(3) O porabi kupnine od prodaje kapitalskih naložb v skladu s prejšnjim odstavkom, odloča občinski svet tako, da v letnem programu razpolaganja s kapitalskimi naložbami določi, za kateri namen se bo kupnina od prodaje kapitalskih naložb občine uporabila.

7.7. Terjatve države oziroma občine

149. člen

(terjatve države oziroma občine)

(1) Uporabniki državnega proračuna, župan oziroma posredni uporabniki proračunov, katerih ustanoviteljica je občina, so skrbniki terjatev države oziroma občine, če so pristojni za vzpostavitev terjatev države oziroma občine na podlagi izdanih odločb, sklenjenih pogodb ali druge dokumentacije, iz katere izhajata obstoj in višina terjatev.

(2) Skrbnik terjatve iz prejšnjega odstavka spremlja obstoj in višino terjatve od njenega nastanka do prenehanja ter izvaja vse potrebne ukrepe za njeno izterjavo na način, da terjatev ne zastara.

150. člen

(izterjava regresnih zahtevkov iz naslova unovčenih poroštev)

Če so bila za izpolnitev obveznosti, za katere je dala država oziroma občina poroštvo, porabljen sredstva državnega oziroma občinskega proračuna, se vzpostavi terjatev do glavnega dolžnika, namesto katerega je bila plačana obveznost in začne postopek za poplačilo regresnega zahtevka od glavnega dolžnika takoj, vendar najpozneje v roku treh mesecev, ko je bilo poroštvo deloma ali v celoti unovčeno.

151. člen

(prodaja terjatev)

(1) Država oziroma občina lahko proda terjatve, ki niso nastale iz naslova obveznih dajatev, če je prodaja terjatve ekonomsko upravičena.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se terjatev iz naslova obveznih dajatev pod pogojem iz prejšnjega odstavka lahko proda, kadar se hkrati prodaja podjetje kot celota.

(3) Za pregled predloga, izvedbo postopka prodaje terjatve in oblikovanje predloga odločitve o prodaji, odgovorna oseba skrbnika terjatve države oziroma župan, imenuje strokovno komisijo, ki ima najmanj tri člane (v nadaljevanju: komisija).

(4) Skrbnik terjatve po predhodno opravljeni analizi o ekonomski upravičenosti prodaje oblikuje predlog za prodajo terjatve in ga posreduje komisiji.

(5) Če komisija ugotovi, da je prodaja ekonomsko upravičena, izvede postopek prodaje po eni izmed metod, ki jih določa 145. člen tega zakona. Po uspešno izvedenem postopku prodaje komisija oblikuje predlog odločitve o prodaji terjatve in ga posreduje skrbniku terjatve. V primeru neuspešno izvedenega postopka prodaje komisija o tem seznani skrbnika terjatve in mu hkrati lahko predlaga ponovitev izvedbe postopka prodaje.

(6) Če komisija ugotovi, da prodaja ni ekonomsko upravičena, s svojim mnenjem obvesti odgovorno osebo skrbnika terjatve države oziroma župana. Odgovorna oseba skrbnika terjatve države oziroma župan, ne glede na mnenje komisije, lahko naloži komisiji, da nadaljuje s postopkom prodaje terjatve.

(7) Če je za terjatev ponujena 100% vrednost, se terjatev proda z neposredno pogodbo.

(8) O prodaji terjatve države, katere višina ne presega knjigovodske vrednosti 25.000 eurov, odloči odgovorna oseba skrbnika terjatve. O prodaji terjatve države nad 25.000 eurov knjigovodske vrednosti odloča vlada na predlog skrbnika terjatve oziroma pristojnega resornega ministrstva.

(9) O prodaji terjatve občine do knjigovodske vrednosti 10.000 evrov odloča župan, nad to vrednostjo pa občinski svet na predlog župana.

(10) Kupnina od prodaje terjatev se plača v enkratnem znesku.

(11) Postopek prodaje terjatve se zaključi:

1. s prenosom upniške pravice na kupca ali
2. s sprejetjem sklepa o zaključku postopka, ki ga sprejme skrbnik terjatve.

152. člen

(prodaja terjatev v postopkih prisilnih poravnav ali stečajev)

(1) Z dnem objave oklica začetka postopka prisilne poravnave ali stečaja nad dolžnikom so na podlagi tega zakona vse terjatve, ki jih država oziroma občina izkazuje do tega dolžnika, ponujene v prodajo. Ponudba za prodajo velja do pravnomočnosti sklepa sodišča o postopku prisilne poravnave ali zaključka stečaja.

(2) Prodaja terjatev po tem členu se opravi po postopku zbiranja ponudb.

(3) Strokovna komisija, ki jo imenuje skrbnik terjatve države, sestavi poročilo o prejetih ponudbah, pridobi dodatno dokumentacijo o terjatvah, ki so predmet ponudb, če je le-ta potrebna, in oblikuje predloge sklepov, ki jih predloži skrbniku terjatve države. Odgovorna oseba skrbnika terjatve države predloži predloge sklepov vladi v sprejem.

(4) Strokovna komisija, ki jo imenuje župan, sestavi poročilo o prejetih ponudbah, pridobi dodatno dokumentacijo o terjatvah, ki so predmet ponudb, če je le-ta potrebna, in oblikuje predloge sklepov, ki jih predloži županu v sprejem.

(5) Sprejem ponudbe je za državo oziroma občino obvezujoč 30 dni od datuma izdaje sklepa iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(6) Komisija o odločitvi vlade oziroma občine obvesti vse zainteresirane kupce, ki so dali ponudbo. Komisija tudi obvesti Državno pravobranilstvo Republike Slovenije in upravitelja

prisilne poravnave ali stečaja, da je terjatev države prodana, takoj ko prejme potrdilo o nakazilu kupnine.

153. člen

(odpis, delni odpis, odlog in obročno odplačevanje dolga)

(1) Odgovorna oseba skrbnika terjatve države oziroma župan lahko dovoli odlog plačila dolga za čas do dveh let, plačilo dolga v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev oziroma spremembo dinamike plačila dolga, če se s tem bistveno izboljšajo možnosti za plačilo dolga dolžnika, od katerega sicer ne bi bilo mogoče izterjati celotnega dolga.

(2) Odlog oziroma obročno plačilo dolga se dovoli dolžniku, če do države oziroma občine nima neplačanih zapadlih obveznosti iz naslova obveznih dajatev.

(3) Za čas, ko je dolžniku odloženo plačilo dolga oziroma dovoljeno obročno plačilo, se za odloženi znesek dolga oziroma neplačani dolg, vključno z zamudnimi obrestmi, zaračunajo obresti po referenčni obrestni meri za državne pomoči, ki jo objavi EK, v višini, ki je veljala na dan izdaje odločbe o odlogu oziroma obročnem plačilu.

(4) Dolžnik mora plačilo obveznosti do države oziroma občine ustrezno zavarovati. Stroški izvedbe zavarovanja bremenijo dolžnika. Dolžnik lahko zavaruje plačilo dolga z:

1. z zastavo premoženja (premičnine, nepremičnine, vrednostni papirji, kapitalske naložbe ipd.),
2. z zavarovanjem pri zavarovalnici,
3. z bančno garancijo, izdano v korist države oziroma občine, ali
4. s poroštvom pravnih ali fizičnih oseb, pri čemer je zavarovanje v obliki porošstva fizične osebe mogoče le, če dolg dolžnika, ki je zavarovan s takim zavarovanjem, ne presega 10.000 EUR.

(5) Vlogo za odlog oziroma obročno plačilo dolga mora dolžnik vložiti pri skrbniku terjatve pred potekom roka za zapadlost obveznosti v plačilo. Vlogi mora priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev in predlagati način zavarovanja plačila dolga.

(6) O roku za plačilo odloženega dolga oziroma številu in višini obroka ter o rokih za plačilo mesečnih obrokov odloči odgovorna oseba skrbnika terjatve države oziroma župan v roku 30 dni od dneva prejema popolne vloge. V primeru, da pogoji za odlog oziroma obročno plačilo niso izpolnjeni, se vloga zavrne.

(7) Če dolžnik, ki mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, zamudi s plačilom posameznega obroka, z dnem zapadlosti neplačanega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki.

(8) Dolg fizične osebe se sme odpisati, če je terjatev neizterljiva ali če bi bili stroški izterjave nesorazmerni z višino terjatve. Terjatev se šteje kot neizterljiva, če se ugotovi, da dolžnik pred zastaranjem terjatve nima premoženja, iz katerega bi bilo mogoče poplačati terjatev, oziroma, če je bila izterjava pred zastaranjem terjatve neuspešna.

(9) Odgovorna oseba skrbnika terjatve države lahko odpiše dolg do države deloma ali v celoti, če predhodno od ministrstva, pristojnega za finance, prejme potrditev o prosti višini sredstev znotraj kvote, ki je za ta namen določena v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto.

(10) Župan lahko odpiše dolg do občine deloma ali v celoti do višine, določene v odloku, s katerim se sprejme proračun občine.

(11) Določbe tega člena se ne uporabljajo za skupen dolg posameznega dolžnika do istega uporabnika proračuna države oziroma občine, ki v tekočem letu ne presega višine, določene v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v odloku, s katerim se sprejme proračun občine. Takšen dolg se na podlagi ugotovitve odgovorne osebe skrbnika terjatve države oziroma župana v poslovnih knjigah razknjiži in se ne všteva v letno kvoto odpisov po zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna oziroma v letno kvoto odpisov iz odloka, s katerim se sprejme proračun občine.

(12) Za dolg po tem členu se ne štejejo dolgovi do države, občin, ZPIZ in ZZZS iz naslova obveznih dajatev.

154. člen

(zmanjšanje vrednosti in izknjiženje naložb)

(1) V primeru uvedbe stečajnega postopka nad pravno osebo se vrednost naložb lahko zmanjša na podlagi ocene stečajnega upravitelja in s soglasjem predstojnika upravljavca naložbe oziroma župana.

(2) Vrednost naložb se sme izknjižiti iz poslovnih knjig na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o zaključku stečajnega oziroma likvidacijskega postopka oziroma pravnomočnega sklepa o obstoju izbrisnega razloga.

155. člen

(izknjiženje zastaranih terjatev in terjatev iz postopkov prisilnih poravnav in stečajev)

(1) Če terjatev zastara se izknjiži iz poslovnih knjig uporabnikov proračunov oziroma občine na podlagi sklepa predstojnika uporabnika proračuna, ki je skrbnik terjatve oziroma župana.

(2) Če v poslovnih knjigah obstajajo terjatve do družb, ki so bile izbrisane iz sodnega registra, zaradi končanih insolventnih postopkov oziroma postopkov, ki jih je za izbris družbe začelo sodišče po uradni dolžnosti, se te terjatve lahko izknjižijo iz poslovnih knjig na podlagi objavljenega pravnomočnega sklepa o izbrisu.

(3) Uporabnik proračuna oziroma župan o opravljenih odpisih zastaranih terjatev preteklega leta s pojasnili o razlogih za zastaranje posamezne terjatve poroča vladi oziroma pristojnemu ministrstvu oziroma občinskemu svetu do 31. marca tekočega leta v zaključnem računu.

(4) Ne glede na četrti odstavek 153. člena tega zakona se terjatev do dolžnika lahko delno ali v celoti izknjiži iz poslovnih knjig na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o potrditvi

prisilne poravnave, sklepa o razdelitvi stečajne mase, sklepa o zaključku stečajnega postopka ali sklepa o obstoju izbrisnega razloga.

(5) Terjatev do dolžnika se po uvedbi stečajnega postopka lahko zmanjša na podlagi ocene stečajnega upravitelja in s soglasjem predstojnika nosilca terjatve oziroma župana.

8. ZADOLŽEVANJE, UPRAVLJANJE DOLGOV, PREVZEMANJE DOLGOV, POROŠTVA IN JAMSTVA DRŽAVE IN OBČIN TER ZADOLŽEVANJE JAVNEGA SEKTORJA

8.1. Zadolževanje in upravljanje dolgov

156. člen (zadolževanje države)

(1) Država se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži:

1. za izvrševanje proračuna države do višine primanjkljaja izkaza prihodkov in odhodkov, izkaza finančnih terjatev in naložb in odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu, in
2. za predfinanciranje proračuna države do višine, potrebne za odplačilo glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih.

(2) Največji možni obseg zadolževanja iz 1. točke prejšnjega odstavka se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

(3) Država se lahko za namen upravljanja dolga državnega proračuna, pod pogoji iz prvega odstavka 164. člena tega zakona, zadolži za odplačilo dolga državnega proračuna pred njegovo dospelostjo, za odkup ali zamenjavo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. To zadolževanje se ne všteva v obseg zadolževanja iz 1. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Med začasnim financiranjem iz 71. člena tega zakona zadolžitev države ne sme preseči višine, potrebne za odplačilo glavnice državnega dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu.

(5) Ne glede na drugi odstavek tega člena, se lahko država dodatno likvidnostno zadolži, če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna države ne more uravnotežiti, vendar največ do višine pet odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna.

(6) Za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se država v posameznem letu lahko zadolži do višine, določene za ta namen v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Zadolževanje za ta namen se ne všteva v obseg zadolževanje iz drugega odstavka tega člena, niti v višino likvidnostnega zadolževanja iz petega odstavka tega člena.

(7) Država lahko izdaja lastne dolžniške vrednostne papirje za namenčasne prodaje inčasnega posojanja, in sicer do višine, ki se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Izdaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za ta namen se ne všteva v obseg zadolževanja iz drugega odstavka tega člena.

(8) Sredstva prejeta na podlagičasne prodaje lastniških dolžniških vrednostnih papirjev namenjenih za financiranje izvrševanje proračuna države se všttevajo v obseg zadolževanja iz drugega odstavka tega člena.

157. člen

(posredovanje podatkov in informacij za načrtovanje in izvedbo zadolževanja države in upravljanja dolga državnega proračuna)

(1) Uporabniki državnega proračuna in druge pravne osebe, katerih ustanovitelj je država in niso gospodarske družbe so dolžni ministrstvu, pristojnemu za finance na zahtevo posredovati javno dostopne podatke in informacije, ki jih ministrstvo, pristojno za finance potrebuje za pripravo dokumenta za namen ponudbe dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije ali drugega dokumenta v zvezi z načrtovanjem in izvedbo zadolževanja države in upravljanja z dolgom državnega proračuna.

(2) Osebe iz prejšnjega odstavka posredujejo podatke v roku, ki ga ministrstvo, pristojno za finance določi v zahtevi za posredovanje podatkov.

158. člen

(zadolževanje ZPIZ oziroma ZZZS)

(1) ZPIZ oziroma ZZZS se lahko likvidnostno zadolžita v sistemu EZR države, če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izpolnjevanje obveznosti in na tej podlagi nastalih izdatkov ne more uravnotežiti, vendar največ do pet odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega finančnega načrta.

(2) ZZZS se lahko kratkoročno zadolži samo v sistemu EZR države.

159. člen

(zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna)

(1) Občina se lahko za izvrševanje proračuna občine v tekočem proračunskem letu zadolži samo s črpanjem sredstev posojil pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah in hranilnicah, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančne storitve, do višine primanjkljaja v izkazu prihodkov in odhodkov, izkazu finančnih terjatev in naložb ter do višine predvidenih odplačil glavnice dolga v tekočem proračunskem letu.

(2) Občina, ki je vključena v sistem EZR države, se lahko zadolži tudi pri upravljavcu sredstev sistema EZR države.

(3) Obseg zadolževanja občine za izvrševanje proračuna občine v posameznem proračunskem letu se določi v odloku, s katerim se sprejme proračun občine.

(4) Medčasnim financiranjem iz 71. člena tega zakona se občina lahko zadolži samo likvidnostno.

(5) Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna občine ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži največ do višine petih odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna občine.

160. člen
(soglasje k zadolžitvi)

(1) Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje k zadolžitvi). Soglasje k zadolžitvi velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje k zadolžitvi je priloga k pogodbi o zadolžitvi občine.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k zadolžitvi v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge občine za izdajo soglasja k zadolžitvi.

(3) Občina najkasneje v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi posreduje kopijo podpisane pogodbe ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja k zadolžitvi.

(5) Občina mora o zadolževanju, o odplačilih glavnice dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna za preteklo leto poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. januarja, med letom pa četrletno, do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja, in sicer na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

161. člen
(pogoji za izdajo soglasja k zadolžitvi)

Ministrstvo, pristojno za finance izda soglasje k zadolžitvi, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine, vključno z novo zadolžitvijo (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poročev občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 163. člena tega zakona;
2. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
3. načrtovana zadolžitev ne presega obsega zadolževanja, določenega v odloku, s katerim se sprejme proračun občine;
4. v poročilu župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb, ki se šteje za konkurenčnega takrat, ko občina povabi k oddaji ponudb za zadolžitev najmanj tri potencialne ponudnike in med prejetimi veljavnimi ponodbami izbere najugodnejšega, razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države;
5. je vloga za soglasje k zadolžitvi predložila v roku iz tretjega odstavka 162. člena tega zakona;
6. je k prvi zadolžitvi občine po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

162. člen
(vloga za izdajo soglasja k zadolžitvi)

(1) Vloga za izdajo soglasja k zadolžitvi vsebuje:

- predlog pogodbe o zadolžitvi občine z vključenim amortizacijskim načrtom;
- poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca;
- rok za sklenitev pogodbe o zadolžitvi občine.

(2) Zadnji rok za sklenitev pogodbe iz 3. alineje prejšnjega odstavka je 31. december tekočega leta.

(3) Občina vlogo iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.

(4) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge, pozove občino, da vlogo dopolni.

(5) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

163. člen

(največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

(1) V največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine se všttevajo letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga občine) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine.

(2) Občina se lahko v tekočem proračunskem letu zadolži, če letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine, v posameznem letu ne presežejo osem odstotkov realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja občine, zmanjšanih za prihodke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, prejeta sredstva finančnih mehanizmov ter prejemke režijskih obratov.

(3) Obveznosti iz prejšnjega odstavka se ugotavljajo brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti.

164. člen

(upravljanje dolga državnega proračuna)

(1) Država upravlja z dolgom državnega proračuna tako, da odplača dolg državnega proračuna pred njegovo dospelostjo ali odkupuje in zamenjuje lastne dolžniške vrednostne papirje, če se s tem:

1. zmanjšajo izdatki za servisiranje dolga državnega proračuna ali
2. izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga državnega proračuna tako, da se zmanjša vsaj eno od naslednjih tveganj:
 - tveganje refinanciranja,
 - izpostavljenost makroekonomskemu tveganju,
 - izpostavljenost tržnim tveganjem na dolžniških kapitalskih trgih.

(2) Poleg poslov iz prejšnjega odstavka država sklepa tudi druge posle, povezane z dolgom državnega proračuna ter za uravnavanje tečajnih, obrestnih ali drugih finančnih tveganj.

165. člen
(intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev)

Država intervenira na sekundarnem trgu dolžniških vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je Republika Slovenija tako, da kupuje in prodaja lastne dolžniške vrednostne papirje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega in s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

166. člen
(upravljanje dolga občinskega proračuna)

(1) Občina upravlja z dolgom občinskega proračuna tako, da odplača dolg občinskega proračuna pred njegovo dospelostjo ali spremeni pogoje zadolžitve, če se s tem:

1. zmanjšajo izdatki, povezani z dolgom občinskega proračuna ali
2. izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga občinskega proračuna.

167. člen
(soglasje za upravljanje z dolgom občinskega proračuna)

(1) Občina mora pred zadolžitvijo za upravljanje z dolgom občinskega proračuna ali pred spremembo pogojev zadolžitve, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje za upravljanje z dolgom). Soglasje za upravljanje z dolgom velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje za upravljanje z dolgom je priloga k pogodbi o zadolžitvi občine.

(2) Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje za upravljanje z dolgom v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom.

(3) Občina najkasneje v 10 delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi za upravljanje z dolgom občine posreduje kopijo podpisane pogodbe ministrstvu, pristojnemu za finance.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja.

(5) Župan o upravljanju z dolgom občinskega proračuna poroča občinskemu svetu do 31. julija tekočega leta v polletnem poročilu iz 130. člena tega zakona in do 31. marca naslednjega leta v zaključnem računu občinskega proračuna.

(6) Občina mora o upravljanju z dolgom občinskega proračuna, o odplačilih glavnice dolga, obrestih in drugih obveznostih iz naslova dolga občinskega proračuna za preteklo leto poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. januarja, med letom pa četrletno, do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja, in sicer na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

168. člen
(pogoji za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

(1) Ministrstvo, pristojno za finance izda soglasje za upravljanje z dolgom, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. pogoje, določene v prvem odstavku 166. člena tega zakona;
2. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine, vključno z novo zadolžitvijo za upravljanje z dolgom občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 163. člena tega zakona;
3. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
4. v poročilu župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb, ki se šteje za konkurenčnega takrat, ko občina povabi k oddaji ponudb za zadolžitev najmanj tri potencialne ponudnike in med prejetimi veljavnimi ponudbami izbere najugodnejšega, razen v primeru zadolžitve pri upravljavcu sredstev sistema EZR države;
5. je vlogo za soglasje za upravljanje z dolgom predložila v roku iz 169. člena tega zakona;
6. občina je k prvi zadolžitvi po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

169. člen

(vloga za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom)

(1) Vloga občine za izdajo soglasja za upravljanje z dolgom vsebuje:

1. seznam pogodb o zadolžitvi, ki jih bo občina odplačala pred njihovo dospelostjo oziroma seznam pogodb, v katerih bo spremenila pogoje zadolžitve;
2. predlog pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi z vključenim amortizacijskim načrtom;
3. poročilo župana o izboru najugodnejšega posojilodajalca oziroma učinkih spremenjenih pogojev zadolžitve;
4. rok za sklenitev pogodbe oziroma sprememb pogodbe o zadolžitvi.

(2) Občina vlogo iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.

(3) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge pozove občino, da jo dopolni.

(4) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

170. člen

(sklepanje poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencije na trgu)

(1) O poslih zadolževanja države, o poslih upravljanja dolga državnega proračuna in intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev odloča minister, pristojen za finance ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu na podlagi programa financiranja proračuna države, ki ga sprejme vlada.

(2) Posle iz prejšnjega odstavka sklepa minister, pristojen za finance, ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu.

171. člen

(sklepanje pogodb o zadolževanju občine in upravljanju dolga občinskega proračuna)

Pogodbe o zadolževanju občine in pogodbe o upravljanju z dolgom občinskega proračuna sklepa župan.

172. člen

(zadolževanje novoustanovljenih občin in občin, na območju katerih je ustanovljena nova občina)

(1) Nova občina, ustanovljena na podlagi zakona, ki ureja ustanovitev občin in določitev njihovih območij, in občina, na območju katere je ustanovljena nova občina, se ne smeta zadolževati in izdajati poroštev, dokler niso urejena premoženjskopravna razmerja med novo občino in občino, na območju katere je ustanovljena nova občina, v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo.

(2) Če za določitev največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja nove občine iz 163. člena tega zakona ni mogoče ugotoviti realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejemke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prejemke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, ter prejemke režijskih obratov, se upoštevajo načrtovani prejemki iz izkaza prihodkov in odhodkov v letu zadolževanja, zmanjšani za prejemke od prodaje premoženja, prejete donacije, transferne prejemke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva EU ter prejemke režijskih obratov.

8.2. Zavarovanje plačil za obveznosti občin

173. člen

(zavarovanje plačil za obveznosti občine)

(1) Občina za zavarovanje plačil obveznosti iz naslova zadolževanja po 159. in 166. členu tega zakona in za plačila drugih obveznosti proračuna lahko:

- izda menico,
- zastavi terjatev,
- sklene zavarovalno pogodbo,
- zastavi stvarno premoženje,
- deponira denarna sredstva pri banki,
- pridobi bančno garancijo.

(2) Občina posojila za izvrševanje proračuna občine ne sme zavarovati s stvarnim premoženjem, ki je namenjeno izvajanju javnih oziroma gospodarskih javnih služb.

8.3. Prevzem dolga

174. člen

(prevzem dolga)

- (1) Država lahko prevzame dolg le na podlagi zakona.
- (2) Prevzem dolga se ne všteva v obseg zadolževanja iz 1. točke prvega odstavka 156. člena tega zakona.
- (3) Pogodbe, s katerimi država prevzame dolg, sklepa minister, pristojen za finance.
- (4) Zakon, na podlagi katerega bo država prevzela dolg v naslednjem proračunskem letu, mora biti posredovan v sprejetje državnemu zboru najpozneje do 1. oktobra tekočega proračunskega leta.
- (5) Uporabniki proračunov in občine ne smejo prevzemati dolga.

8.4. Izdajanje poroštev države in občin

175. člen
(zavarovanja in jamstva)

- (1) Država oziroma občina lahko izdajata zavarovanja in jamstva za druge osebe samo v obliki subsidiarnih poroštev za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb s poroštveno pogodbo oziroma poroštveno izjavo.
- (2) Druge oblike zavarovanj in jamstev države oziroma občine za obveznosti drugih oseb niso dovoljene.
- (3) Posli sklenjeni v nasprotju s prejšnjim odstavkom so nični.

176. člen
(poročta države)

- (1) Država lahko izdaja subsidiarna poročta za obveznosti iz zadolževanja drugih oseb v obsegu in po pogojih, ki jih določa zakon. Skupni obseg novo izdanih poroštov v posameznem proračunskem letu je določen v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države (v nadaljnjem besedilu: kvota poroštov).
- (2) Poroštvo se izda z veljavno poroštveno izjavo ali veljavno poroštveno pogodbo. V primeru, ko je poroštvena pogodba sklenjena pod odložnim pogojem, postane veljavna z dnem, ko je pogoj izpolnjen.
- (3) Poroštveno izjavo ali poroštveno pogodbo v imenu države podpiše minister, pristojen za finance, razen če posebni zakon ne določa drugače.
- (4) Poroštvena pogodba ne sme biti sklenjena prej, kot je sklenjena pogodba o zavarovanju poročta, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju poročta države.

177. člen
(poročta občine)

(1) Občina lahko izdaja poročstva za obveznosti javnih podjetij, katerih lastnica je, v obsegu in po pogojih, ki jih določa odlok, s katerim se sprejme proračun občine, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga, iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Izdana poročstva občine se štejejo v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz 163. člena tega zakona.

(2) Poroštvo se izda s poroštveno pogodbo, ki jo v imenu občine sklepa župan.

(3) Poroštvena pogodba ne sme biti sklenjena prej, kot je sklenjena pogodba o zavarovanju poročstva.

178. člen (soglasje k poročstvu)

(1) Občina mora pred sklenitvijo poroštvene pogodbe iz drugega odstavka tega člena pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: soglasje k poročstvu). Soglasje k poročstvu velja do konca proračunskega leta, v katerem je bilo izdano. Soglasje k poročstvu je priloga k poroštveni pogodbi.

(2) Minister, pristojen za finance, izda soglasje k poročstvu v petnajstih delovnih dneh po predložitvi popolne vloge za izdajo soglasja k poročstvu.

(3) Poroštvo, izdano brez soglasja ministra, pristojnega za finance, je nično.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način izdaje soglasja.

179. člen (pogoji za izdajo soglasja k poročstvu)

Ministrstvo, pristojno za finance, izda soglasje k poročstvu, če občina izpolnjuje naslednje pogoje:

1. letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti poroštev občine, vključno z novimi potencialnimi obveznostmi izdanega poročstva občine, brez upoštevanja odlogov odplačil glavnice in neenakomernih obveznosti, ne presegajo največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz drugega odstavka 163. člena tega zakona;
2. ima sprejet uravnotežen proračun za tekoče proračunsko leto;
3. načrtovano poročstvo ne presega obsega poroštev in pogojev določenih v odloku, s katerim je sprejet proračun občine;
4. predloži finančni načrt pravne osebe iz prvega odstavka 177. člena, iz katerega mora biti razviden vir za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga;
5. je vlogo za soglasje k poročstvu predložila v roku iz drugega odstavka 180. člena tega zakona;
6. je k prvi zadolžitvi po sklenitvi sporazuma o razdelitvi premoženja med občinami, določenega v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo, priložila sporazum o razdelitvi premoženja.

180. člen (vloga za izdajo soglasja k poročstvu)

- (1) Vloga občine za izdajo soglasja k poroštvu vsebuje:
1. predlog poroštvene pogodbe in predlog pogodbe o zadolžitvi pravne osebe iz prvega odstavka 177. člena tega zakona z vključenim amortizacijskim načrtom;
 2. sprejet finančni načrt pravne osebe iz prvega odstavka 177. člena tega zakona, iz katerega mora biti razviden vir za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga;
 3. rok za sklenitev poroštvene pogodbe.
- (2) Občina vlogo za izdajo soglasja k poroštvu iz prejšnjega odstavka predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, najkasneje do 20. novembra tekočega leta.
- (3) Če vloga iz prvega odstavka tega člena ni popolna, ministrstvo, pristojno za finance, v roku 10 delovnih dni po prejemu vloge pozove občino, da jo dopolni.
- (4) V primeru, če občina vloge iz prvega odstavka tega člena ne dopolni v roku, ki ga je določilo ministrstvo, pristojno za finance, se vloga zavrže, občina pa lahko za izdajo soglasja zaprosi ponovno.

181. člen

(refinanciranje obveznosti, zavarovanih s poroštvom)

- (1) Minister, pristojen za finance, lahko na podlagi sklepa vlade in če zakon, ki ureja izdano poroštvo tako določa, nadomesti prvotno poroštvo z novim, če je to potrebno zaradi refinanciranja obstoječih obveznosti zavarovanih s poroštvom in če so izpolnjeni naslednji pogoji:
1. se skupni obseg obveznosti, zavarovanih s poroštvom ne poveča,
 2. se znižajo skupni stroški nove zadolžitve v primerjavi z obstoječo zadolžitvijo,
 3. se podaljša rok končne zapadlosti nove obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja izdano poroštvo,
 4. se ne poveča stanje glavnice nove zadolžitve v primerjavi z obstoječo zadolžitvijo in
 5. se ne poslabša zavarovanje novega poroštva v primerjavi z zavarovanjem obstoječega poroštva.
- (2) Zamenjava poroštva po prejšnjem odstavku se ne všteva v skupni obseg novo izdanih poroštev v posameznem proračunskem letu iz prvega odstavka 176. člena tega zakona.

182. člen

(prepoved izdajanja poroštev ZPIZ in ZZZS)

ZPIZ in ZZZS ne smeta izdajati poroštev.

8.5. Zadolževanje in izdajanje poroštev drugih enot javnega sektorja

183. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštev posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, se lahko zadolžujejo in izdajajo poročta samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, razen tistih, ki v skladu z drugim zakonom lahko izdajajo poročta drugim pravnih osebam, ne smejo izdajati poročtev. Poročta izdana v nasprotju s tem členom so nična. Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki lahko izdajajo poročta, ne smejo izdati poročta pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju poročta, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe o poročtu veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju poročta.

(3) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, se lahko zadolžujejo le v sistemu EZR države, s soglasjem ministrstva, pristojnega za finance, samo za izvajanje projektov financiranih iz sredstev EU.

184. člen

(zadolževanje in izdajanje poročtev pravnih oseb sektorja država, katerih lastnik je država)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13112, S.13113, S.1314 in so v neposredni oziroma posredni lasti države ter niso posredni uporabniki proračuna se lahko zadolžujejo in izdajajo poročta samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, razen tistih, ki v skladu z drugim zakonom lahko izdajajo poročta drugim pravnih osebam, ne smejo izdajati poročtev. Poročta izdana v nasprotju s tem členom so nična. Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, ki lahko izdajajo poročta, ne smejo izdati poročta pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju poročta, razen če pogodba vsebuje odložni pogoj, ki uveljavitev pogodbe o poročtu veže na dan sklenitve pogodbe o zavarovanju poročta.

(3) V zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja v posameznem letu (v nadaljnjem besedilu: kvota zadolževanja) pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena. Likvidnostno zadolževanje ali zadolževanje pri drugi pravni osebi, ki sodi v sektor S.13, se ne vštevava v kvoto zadolževanja v posameznem letu.

(4) Pred začetkom postopka kratkoročnega ali dolgoročnega zadolževanja morajo pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, od ministrstva, pristojnega za finance, pridobiti potrditev o razpoložljivem obsegu kvote zadolževanja, v primeru zadolževanja s poročtvom države pa tudi potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poročtev države iz zakona, ki ureja izvrševanje proračuna države in potrditev skladnosti z zakonom, ki ureja izdajo poročta države za posamezno zadolžitev.

(5) Potrditev o razpoložljivem obsegu kvote zadolževanja in razpoložljivem obsegu kvote poročtev države se izda z veljavnostjo največ do treh mesecev in se lahko tudi podaljša. Kvota zadolževanja je dokončno porabljen s sklenitvijo kreditne pogodbe, kvota poročtev države pa z izdajo poročta.

(6) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, morajo pred sklenitvijo pogodbe o kratkoročni ali dolgoročni zadolžitvi pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, k zadolžitvi. Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način ravnanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena v postopku zadolževanja.

(7) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena morajo pred pridobitvijo soglasja ministrstva, pristojnega za finance, k dolgoročnemu ali kratkoročnemu zadolževanju, pridobiti pozitivno

mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države. Upravljavec neposredne ali posredne naložbe države lahko izda pozitivno mnenje pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti zadolževanja,
- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti poroštev države in mnenje o izpolnjevanju pravil na področju državnih pomoči, če se predvideva, da bo zadolžitev zavarovana s poroštvom države,
- dokaže, da je zadolžitev skladna s predpisi, ki urejajo zadolževanje in delovanje pravne osebe,
- dokaže namen in upravičenost zadolžitve, ter gospodarnost porabe sredstev,
- dokaže vire za odplačilo obveznosti iz zadolžitve,
- dokaže dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja,
- dokaže, da zadolžitev ne bo škodljivo vplivala na položaj in poslovanje pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ali na položaj Republike Slovenije kot poroka, lastnika ali ustanovitelja.

(8) Ministrstvo, pristojno za finance, lahko izda soglasje k zadolžitvi pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države,
- dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb v skladu s predpisom, ki ga izda vlada,
- razpolaga z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote zadolžitve in v primeru zadolževanja s poroštvom države, z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote poroštev države,
- v primeru zadolževanja s poroštvom države zagotovi tudi skladnost z zakonom, ki ureja izdajo porošstva države za posamezno zadolžitev.

(9) Soglasje iz predhodnega odstavka izda ministrstvo, pristojno za finance, z določeno veljavnostjo, ki ne sme biti daljša od veljavnosti potrditve iz petega odstavka tega člena in v kateri mora pravna oseba iz prvega odstavka tega člena zaključiti postopek zadolžitve s podpisom pogodbe o zadolžitvi. Veljavnost soglasja se lahko tudi podaljša.

185. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb in nepridobitnih institucij, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom države)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in S.15 ter so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom države in niso posredni uporabniki proračuna, se lahko zadolžujejo samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pred začetkom postopka kratkoročnega ali dolgoročnega zadolževanja morajo pravne osebe iz prejšnjega odstavka tega člena v primeru zadolževanja s poroštvom države od ministrstva, pristojnega za finance, pridobiti potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poroštev države, ki je določena v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije in v zakonu, ki ureja izdajo porošstva za posamezno zadolžitev.

(3) Potrditev o razpoložljivem obsegu kvote poroštev države se izda z veljavnostjo največ do treh mesecev in se lahko tudi podaljša. Kvota poroštev države je dokončno porabljen z izdajo porošstva.

(4) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, ki se zadolžujejo s poroštvom države in pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, ki so v večinski lasti države, morajo pred sklenitvijo pogodbe o kratkoročni ali dolgoročni zadolžitvi pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, k zadolžitvi. Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način ravnanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena v postopku zadolževanja.

(5) Pravne osebe iz četrtega odstavka tega člena morajo pred pridobitvijo soglasja ministrstva, pristojnega za finance, k dolgoročnemu ali kratkoročnemu zadolževanju, pridobiti pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države. Upravljavec neposredne ali posredne naložbe države lahko izda pozitivno mnenje pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži potrditev ministrstva, pristojnega za finance, o razpoložljivi kvoti poroštev države in mnenje o izpolnjevanju pravil na področju državnih pomoči, če se predvideva, da bo zadolžitev zavarovana s poroštvom države,
- dokaže, da je zadolžitev skladna s predpisi, ki urejajo zadolževanje in delovanje pravne osebe,
- dokaže namen in upravičenost zadolžitve, ter gospodarnost porabe sredstev,
- dokaže vire za odplačilo obveznosti iz zadolžitve,
- dokaže dolgoročno finančno vzdržnost poslovanja,
- dokaže, da zadolžitev ne bo škodljivo vplivala na položaj in poslovanje pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ali na položaj Republike Slovenije kot poroka, lastnika ali ustanovitelja.

(6) Ministrstvo, pristojno za finance, izda pravnim osebam iz četrtega odstavka tega člena soglasje k zadolžitvi pod pogojem, da pravna oseba:

- predloži pozitivno mnenje upravljavca neposredne ali posredne naložbe države,
- dokaže izvedbo konkurenčnega postopka izbire ponudb v skladu s predpisom, ki ga izda vlada,
- v primeru zadolževanja s poroštvom države razpolaga z veljavno potrditvijo razpoložljive kvote poroštev države.
- v primeru zadolževanja s poroštvom države zagotovi skladnost z zakonom, ki ureja izdajo poroštev države za posamezno zadolžitev.

(7) Soglasje iz predhodnega odstavka izda ministrstvo, pristojno za finance, z določeno veljavnostjo, ki ne sme biti daljša od veljavnosti potrditve iz tretjega odstavka tega člena in v kateri mora pravna oseba iz prvega odstavka tega člena zaključiti postopek zadolžitve s podpisom pogodbe o zadolžitvi. Veljavnost soglasja se lahko tudi podaljša.

186. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti in izdanih poroštvih drugih enot javnega sektorja na ravni države)

(1) Pravne osebe iz 183., 184., 185. člena tega zakona morajo najkasneje v desetih dneh po sklenitvi pogodbe o zadolžitvi ministrstvu, pristojnemu za finance, posredovati kopijo podpisane pogodbe o zadolžitvi in v primeru izdaje poroštev drugi pravni osebi, kopijo podpisane listine o izdanem poroštvu in kopijo pogodbe o zadolžitvi, za katero je bilo izdano poroštvo.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka poročajo ministrstvu, pristojnemu za finance, o zadolževanju in izdajanju poroštev ter o napovedih zadolževanja v rokih in v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance.

(3) Pogodbe o blagovnih kreditih niso predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka 184. člena in prvega odstavka 185. člena tega zakona, pogodbe o finančnih najemih pa so predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja le za pravne osebe iz prvega odstavka 183. člena in prvega odstavka 184. in člena tega zakona, ki sodijo v sektor država.

(4) Seznam pravnih oseb iz 183., 184. in 185. člena tega zakona je objavljen na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za finance, in se četrletno posodablja.

187. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštov posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina)

(1) Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, se lahko zadolžujejo in izdajajo poroštva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Posredni uporabniki proračuna iz prejšnjega odstavka se lahko s soglasjem občine zadolžujejo v sistemu EZR, v katerega so vključeni samo za izvajanje projektov financiranih iz sredstev EU.

(3) Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine, določen v 163. členu tega zakona.

(4) Posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka tega člena ne smejo izdajati poroštov za obveznosti drugih oseb. Poroštva izdana v nasprotju s tem členom so nična.

(5) Soglasje iz drugega odstavka tega člena izda občinski svet.

(6) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja posrednih uporabnikov proračuna iz prvega odstavka tega člena.

188. člen

(zadolževanje in izdajanje poroštov pravnih oseb sektorja država, katerih lastnica je občina)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13113, S.13132 in S.13133 in so v neposredni oziroma posredni lasti občine ter niso posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka 187. člena tega zakona, se lahko zadolžujejo in izdajajo poroštva samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena ne smejo izdajati poroštov za obveznosti drugih oseb. Poroštva izdana v nasprotju s tem členom so nična.

(3) Pravne osebe iz prvega odstavka tega člena, se lahko kratkoročno ali dolgoročno zadolžujejo, če pridobijo soglasje občine ter pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine, določen v 163. členu tega zakona.

(4) Soglasje iz prejšnjega odstavka tega člena izda občinski svet.

(5) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena.

189. člen

(zadolževanje javnih nefinančnih družb, ki so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine)

(1) Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine ter niso posredni uporabniki proračuna iz prvega odstavka 187. člena tega zakona, se lahko zadolžujejo samo na način, kot ga določa ta člen.

(2) Pravne osebe iz prejšnjega odstavka, se lahko kratkoročno ali dolgoročno zadolžujejo, če pridobijo soglasje občine ter pod pogoji, ki jih določi občinski svet, in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Izdana soglasja se ne štejejo v največji dopustni obseg zadolževanja občine, določen v 163. členu tega zakona.

(3) Soglasje iz prejšnjega odstavka tega člena izda občinski svet.

(4) V odloku, s katerim se sprejme proračun občine, se določi največji skupni obseg novega zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka tega člena.

190. člen

(posredovanje dokumentacije o zadolženosti drugih enot javnega sektorja na ravni občine)

(1) Pravne osebe iz prvega odstavka 187. člena, prvega odstavka 188. člena in prvega odstavka 189. člena tega zakona morajo občini najkasneje v desetih delovnih dneh po sklenitvi pogodbe posredovati kopijo podpisane pogodbe o zadolžitvi in v primeru izdaje poročstva drugi pravni osebi kopijo podpisane listine o izdanem poročstvu in kopijo pogodbe o zadolžitvi, za katero je bilo izdano poročstvo.

(2) Pravne osebe iz prvega odstavka 187. člena, prvega odstavka 188. člena in prvega odstavka 189. člena tega zakona poročajo o zadolževanju in izdajanju poročtev občini do 15. januarja tekočega leta za preteklo leto, med letom pa do 15. aprila, 15. julija, 15. oktobra in 15. januarja za pretekla četrletja ter o napovedih zadolževanja za naslednja tri leta do 15. avgusta tekočega leta.

(3) Občina mora o zadolževanju pravnih oseb iz prvega odstavka 187. člena, prvega odstavka 188. člena in prvega odstavka 189. člena tega zakona obveščati ministrstvo, pristojno za finance do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto, med letom pa do 30. aprila, 31. julija, 31. oktobra in 31. januarja za preteklo četrletje ter o napovedih zadolževanja za naslednja tri leta do 1. septembra tekočega leta.

(4) Način poročanja oziroma obveščanja po drugem odstavku tega člena oziroma po prejšnjem odstavku se določi s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za finance.

(5) Pogodbe o blagovnih kreditih niso predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja pravnih oseb iz prvega odstavka 188. člena in prvega odstavka 189. člena tega zakona, pogodbe o finančnih najemih pa so predmet spremljanja in evidentiranja zadolževanja le za

pravne osebe iz prvega odstavka 187. člena in prvega odstavka 188. člena tega zakona, ki sodijo v sektor država.

(6) Seznam pravnih oseb iz 187., 188. in 189. člena tega zakona občina objavlja na svoji spletni strani, in ga četrtletno posodablja.

191. člen
(evidenca o zadolževanju in izdajanju poroštev)

Ministrstvo, pristojno za finance, vodi evidenco o zadolževanju in izdajanju poroštev pravnih oseb iz 183., 184., 185., 187., 188. in 189. člena tega zakona, za potrebe priprave in izvajanja predpisov ter poročanja mednarodnim finančnim institucijam in organizacijam, na podlagi podatkov, ki jih te osebe oziroma občine sporočajo ministrstvu, pristojnemu za finance, v skladu s predpisom izdanim na podlagi 186. in 190. člena tega zakona.

8.6. Pogodbe o finančnem najemu in blagovni krediti

192. člen
(prepoved sklepanja pogodb o finančnem najemu)

(1) Uporabniki proračunov, občine, ter ZPIZ in ZZZS ne smejo sklepati pogodb o finančnem najemu.

(2) Pogodba sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom je nična.

193. člen
(prepoved sklepanja pogodb o blagovnih kreditih)

(1) Uporabniki proračunov, občine, ter ZPIZ in ZZZS ne smejo sklepati pogodb o blagovnih kreditih.

(2) Pogodba sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom je nična.

8.7. Enotni zakladniški sistem

194. člen
(vsebina enotnega zakladniškega sistema)

(1) Enotni zakladniški sistem je sistem upravljanja javnih financ po enotnih pravilih za blagajne javnega financiranja in uporabnike proračunov.

(2) Enotni zakladniški sistem vključuje sisteme enotnih zakladniških računov ter druge račune določene v zakonu, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

(3) V enotnem zakladniškem sistemu se na način, ki ga določi minister, pristojen za finance, vzpostavi enotni informacijski sistem za upravljanje denarnih sredstev sistema EZR, ki je

namenjen tudi za zagotavljanje informacij o javnofinančnih tokovih in stanjih v podporo učinkovitemu upravljanju ter poenotenemu poročanju o upravljanju prostih denarnih sredstev.

(4) Upravljavec sredstev sistema EZR države lahko iz informacijskega sistema iz prejšnjega odstavka pridobiva informacije s področja vseh enotnih zakladniških sistemov.

195. člen

(sistem enotnega zakladniškega računa)

(1) Sistem EZR je namenjen enotnemu izvajanju javnofinančnih tokov in upravljanju prostih denarnih sredstev. Vzpostavi se na ravni države in na ravni občine, vanj pa so na način, določen s predpisom ministra, pristojnega za finance, vključene blagajne javnega financiranja in uporabniki proračunov (v nadaljnjem besedilu: subjekti, vključeni v sistem EZR).

(2) Na predlog župana se vsi subjekti, ki so v skladu s predpisom iz prejšnjega odstavka razvrščeni v sistem EZR občine, vključijo v sistem EZR države.

(3) Če se ugotovi, da občina pri upravljanju denarnih sredstev sistema EZR občine v roku treh mesecev po ugotovitvenem aktu nadzora proračunske inšpekcije iz 228. in 232. člena tega zakona ne upravlja denarnih sredstev sistema EZR občine na način kot ga določa ta zakon, lahko minister, pristojen za finance, odredi, da se vsi subjekti, ki so vključeni v EZR te občine, vključijo v sistem EZR države na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.

196. člen

(računi sistema enotnega zakladniškega računa)

(1) Računi sistema EZR so enotni zakladniški račun in podračuni EZR kot sestavni deli sistema EZR.

(2) EZR države oziroma občine ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezen sistem EZR. Posamezen EZR se vodi pri Banki Slovenije, zahtevo za odprtje pa Banki Slovenije predloži minister, pristojen za finance oziroma župan.

(3) Podračuni EZR države oziroma občine so računi subjektov, ki so vključeni v sistem EZR in zakladniški podračun EZR. Podračuni EZR države oziroma občine imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika ter vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kakor transakcijski računi po zakonu, ki ureja plačilne storitve in sisteme. Podračune EZR vodi UJP.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena imajo lahko subjekti, vključeni v sistem EZR, odprte tudi druge račune, če tako določa zakon, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

197. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR)

(1) Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR je nalaganje teh sredstev v sistemu EZR in zunaj njega, sprejemanje vlog v sistemu EZR in zadolževanje zunaj sistema EZR na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance. Upravljanje denarnih sredstev EZR poteka skladno

s poslovno politiko upravljavca sredstev sistema EZR države oziroma občine, ki jo na predlog predstojnika, sprejme minister, pristojen za finance oziroma župan.

(2) Denarna sredstva EZR so vsa denarna sredstva na podračunih subjektov, vključenih v sistem EZR in na zakladniškem podračunu EZR.

(3) Denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine upravlja upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine prek zakladniškega podračuna EZR države oziroma občine. Upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine se v skladu z zakonom, ki ureja opravljanje plačilnih storitev za uporabnike proračuna, registrira pri UJP s svojo matično številko. Predstojnik upravljavca sredstev sistema EZR države je minister, pristojen za finance, ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu, predstojnik upravljavca sistema EZR občine pa župan ali druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu.

(4) Upravljanje denarnih sredstev sistema EZR se organizira na način, da se izključi konflikt interesov med opravljanjem nalog upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in upravljanja prostih denarnih sredstev iz 134. in 135. člena tega zakona.

(5) Zakladniški podračun EZR se ne uporablja za izvrševanje proračuna države oziroma proračuna občine.

(6) Zakladniški podračun EZR države oziroma občine odpre UJP na zahtevo ministra, pristojnega za finance oziroma župana. Upravljavec sredstev sistema EZR države je imetnik zakladniškega podračuna EZR države, upravljavec sredstev sistema EZR občine pa imetnik zakladniškega podračuna EZR občine.

(7) Prosta denarna sredstva subjektov, vključenih v sistem EZR, obravnava upravljavec sredstev sistema EZR v svojih poslovnih knjigah in poročilih namenjenih konsolidaciji, kot denarna sredstva na računih in kot obveznost do subjektov, vključenih v sistem EZR, ki se obrestujejo. Subjekti, vključeni v sistem EZR, obravnavajo ta denarna sredstva v svojih poslovnih knjigah kot denarna sredstva na računih, v poročilih namenjenih konsolidaciji, pa jih izkazujejo kot terjatev do upravljavca sredstev sistema EZR.

198. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR države prek zakladniškega podračuna:

1. obrestuje stanje prostih denarnih sredstev podračunov subjektov, vključenih v sistem EZR države;
2. sprejema kratkoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR države, za obdobje do 12 mesecev;
3. sprejema dolgoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR države, za obdobje do 36 mesecev;
4. daje kratkoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR države za obdobje do 12 mesecev;
5. daje dolgoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR države za obdobje do 36 mesecev;
6. se zadolžuje s črpanjem denarnih sredstev zunaj sistema EZR države za obdobje do 12 mesecev;
7. nalaga denarna sredstva EZR države zunaj sistema EZR države za obdobje do 12 mesecev;

8. dolgoročno nalaga denarna sredstva EZR države zunaj sistema EZR države za obdobje do 36 mesecev,

(2) Nalaganje denarnih sredstev EZR države zunaj sistema EZR države je nalaganje v centralno banko, poslovne banke, hranilnice, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančne storitve in državne zakladnice držav članic EMU, pod pogojem, da Republika Slovenija ni njihova upnica po zakonu, ki ureja dodelitev posojila državi EMU.

(3) Nalaganje denarnih sredstev EZR države zunaj sistema EZR države je lahko v obliki depozitov, potrdil o vlogi, blagajniških zapisov, komercialnih zapisov, zakladnih menic in obveznic ali drugih instrumentov, s katerimi se trguje na denarnih trgih.

199. člen

(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR občine)

(1) Upravljavec sredstev sistema EZR občine prek zakladniškega podračuna:

1. obrestuje stanje prostih denarnih sredstev podračunov subjektov, vključenih v sistem EZR občine;
2. sprejema kratkoročne vloge subjektov, vključenih v sistem EZR občine, za obdobje do 12 mesecev;
3. daje kratkoročna posojila subjektom, vključenim v sistem EZR občine za obdobje do 12 mesecev;
4. nalaga denarna sredstva EZR občine zunaj sistema EZR občine za obdobje do 12 mesecev.

(2) Nalaganje denarnih sredstev EZR občine zunaj sistema EZR občine je nalaganje depozitov v centralno banko, poslovne banke in hranilnice, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančne storitve.

200. člen

(zadolževanje v sistemu EZR)

(1) V skladu z načelom varnosti in likvidnosti upravljavec sredstev sistema EZR za subjekte, ki prejmejo posojila, lahko pridobi od UJP, Banke Slovenije, ponudnikov plačilnih storitev in Centralne klirinško-depotne družbe podatke o njihovem finančnem premoženju, ki se nanašajo na številke računov, stanje denarnih sredstev in vrednostnih papirjev na računih, plačila opravljena v breme in dobro teh računov, depozite, omejitve razpolaganja z denarnimi sredstvi in vrednostnimi papirji ter druge podatke, listine in poročila, ki izkazujejo njihovo finančno stanje in sposobnost za vrnitev posojila.

(2) V skladu z načelom varnosti, lahko upravljavec sredstev sistema EZR od subjektov, ki prejmejo posojilo zahteva zavarovanje, za poplačilo obveznosti iz posojila.

(3) Državni organi, organizacije z javnimi pooblastili, ponudniki plačilnih storitev in drugi upravljavci podatkov ali zbirk podatkov morajo, na zahtevo upravljavca sredstev sistema EZR, podatke iz prvega odstavka zagotoviti brezplačno.

201. člen

(zadolževanje upravljavca sredstev sistema EZR države zunaj tega sistema)

(1) Za učinkovito upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države in za zagotovitev denarnih sredstev za zadolževanje subjektov, vključenih v sistem EZR države se lahko upravljaec sredstev sistema EZR države zadolžuje na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Obseg zadolžitve upravljavca sredstev sistema EZR države zunaj sistema EZR države konec proračunskega leta ne sme biti višji od izkazanega stanja danih posojil in ne višji od dopustnega obsega zadolževanja teh subjektov.

202. člen

(rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR)

(1) Upravljaec sredstev sistema EZR ugotavlja rezultat upravljanja z denarnimi sredstvi sistema EZR preteklega leta na podlagi prejemkov in izdatkov upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in rezerve preteklega leta. Del rezultata upravljanja preteklega leta se uporabi za rezervo z namenom poravnavanja obveznosti v tekočem letu zaradi neuskklajenosti prejemkov in izdatkov, kritja splošnih in kreditnih tveganj upravljanja denarnih sredstev sistema EZR. Preostali del rezultata se v sistemu EZR države prenese na podračun državnega proračuna, v sistemu EZR občine pa na podračun občinskega proračuna. Minister, pristojen za finance, predpiše način obračuna rezultata upravljanja, izračuna rezerve in uporabe rezerve.

(2) V primeru nevrčila naložb denarnih sredstev sistema EZR, se sredstva za poplačilo obveznosti upravljavca sredstev sistema EZR zagotavljajo v državnem proračunu za primer EZR države oziroma v občinskem proračunu za primer EZR občine.

203. člen

(računovodstvo in poročanje upravljavca sredstev sistema EZR)

(1) Upravljaec sredstev sistema EZR vodi ločene poslovne knjige in izdelava ločeno računovodsko poročilo, ki ga predloži AJPEŠ in ga vključi v prilogo zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna ter ločeno premoženjsko bilanco. Pri tem upošteva pravila za neposredne uporabnike proračuna po tem zakonu, razen pravil o pripravi finančnega načrta in o vključevanju v računovodsko poročilo državnega oziroma občinskega proračuna.

(2) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše postopke za vodenje poslovnih dogodkov upravljanja denarnih sredstev sistema EZR.

9. RAČUNOVODSTVO

204. člen

(računovodski sistem)

(1) Za vodenje poslovnih knjig in izdelavo letnih poročil za državni in občinske proračune, ZPIZ, ZZZS ter uporabnike proračunov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Minister, pristojen za finance, predpiše računovodske postopke, kontni načrt, način vodenja poslovnih knjig, izdelavo letnih poročil za državni in občinske proračune, ZPIZ, ZZZS ter uporabnike proračunov v skladu z zakonom, ki ureja računovodstvo, in računovodskimi standardi, ki jih izdaja Slovenski institut za revizijo.

205. člen

(izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov)

(1) Ne glede na določbe, ki opredeljujejo način izkazovanja prejemkov in izdatkov, se samo na kontih bilance stanja evidentirajo poslovni dogodki iz naslova:

- zamenjave nepremičnega premoženja;
- dokapitalizacije s stvarnim vložkom;
- konverzije terjatev v kapitalsko naložbo pravne osebe;
- odpisa terjatev ali dolga;
- prevzema dolga države;
- kratkoročnih in dolgoročnih naložb denarnih sredstev EZR zunaj sistema EZR;
- vlog v sistemu EZR;
- spremembe nastale pri upravljanju s tistim državnim in občinskim dolgom, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih,
- spremembe nastale pri upravljanju z državnim dolgom, ki nastanejo pri ponovnem odkupu vrednostnih papirjev na trgu s premijo ali diskontom na neodplačano glavnico, pod pogojem da ni denarnega toka;
- spremembe nastale zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti pri poslih začasne prodaje in začasnih posojil lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

(2) Zadolževanje pri likvidnostnem in kratkoročnem zadolževanju ter zadolževanje pri intervencijah na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se na koncu leta v izkazu računa financiranja izkažeta le kot razlika med prejemki in izdatki iz naslova tega zadolževanja v tekočem letu.

(3) V zaključnem računu državnega in občinskih proračunov in v letnih poročilih državnega in občinskih proračunov se v izkazu finančnih terjatev in naložb na koncu leta izkaže le razlika med danimi in vrnjenimi posojili likvidnostnih oziroma kratkoročnih posojil.

(4) Ne glede na 4. alinejo prvega odstavka tega člena, se odpis terjatev pri javnih agencijah in javnih zavodih evidentira tudi v izkazu prihodkov in odhodkov.

(5) Prejemki oziroma izdatki nastali z zavarovanjem kreditnega tveganja v povezavi z dolgom države se evidentirajo kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin.

206. člen

(pristojnosti računovodske službe)

Računovodska služba blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračunov zbira, ureja, obdeluje in na podlagi knjigovodskih listin evidentira nastale poslovne dogodke, vodi poslovne knjige, izvršuje plačila, pripravlja različna računovodska poročila, izvaja računovodski nadzor ter organizira hrambo izvornih knjigovodskih listin, če ni s posebnim zakonom določeno drugače.

207. člen

(pooblašчени računovodja)

(1) Pooblašчени računovodja je oseba, ki opravlja dela in naloge računovodske službe in je pri blagajnah javnega financiranja in pri uporabnikih proračunov odgovorna za sestavo računovodskega poročila. Pooblašчени računovodja je tudi oseba, ki opravlja dela in naloge računovodske službe in je pri neposrednih uporabnikih odgovorna za pripravo podatkov za sestavo računovodskega poročila državnega proračuna.

(2) Pooblaščenega računovodjo imenuje predstojnik. Če imajo uporabniki proračuna organizirano skupno računovodsko službo, imenuje pooblaščenega računovodjo za posameznega proračunskega uporabnika predstojnik skupne računovodske službe.

(3) Pooblašчени računovodja začasno zadrži izplačilo, če meni, da je izplačilo v nasprotju s tem zakonom ali zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna države, oziroma z odlokom, s katerim se sprejme proračun občine in o tem pisno obvesti odredbodajalca. Na ponovno pisno zahtevo odredbodajalca se začasno zadržano izplačilo izvede.

208. člen

(razmejitev pristojnosti med predlagateljem, odredbodajalcem in računovodjo)

Funkcije predlagatelja odredbe za izplačilo v breme proračuna oziroma v breme finančnega načrta, odredbodajalca in računovodje so nezdružljive.

10. PREMOŽENJSKA BILANCA DRŽAVE IN OBČIN

209. člen

(priprava in predložitev konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

(1) Konsolidirana premoženjska bilanca države in občin je vladni akt, v katerem se prikaže konsolidirano stanje premoženja države in občin po stanju na dan 31. decembra preteklega leta.

(2) Državni proračun, uporabniki proračuna države, upravljavec sredstev sistema EZR države, ZPIZ in ZZZS pripravijo premoženjsko bilanco za preteklo leto ter jo do 15. aprila tekočega leta predložijo AJPES.

(3) Občinski proračuni, upravljavci sredstev sistema EZR občin in posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, pripravijo premoženjsko bilanco za preteklo leto in jo do 15. aprila tekočega leta predložijo AJPES.

(4) AJPES na podlagi premoženjskih bilanc iz drugega odstavka tega člena pripravi konsolidirano premoženjsko bilanco države za preteklo leto in jo do 30. aprila v tekočem letu predloži ministrstvu, pristojnemu za finance.

(5) AJPES na podlagi premoženjskih bilanc iz tretjega odstavka tega člena pripravi konsolidirano premoženjsko bilanco posamezne občine za preteklo leto in jo do 30. aprila v tekočem letu predloži županu.

(6) AJPES, na podlagi podatkov iz četrtega in petega odstavka tega člena pripravi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin za preteklo leto ter jo do 31. maja

predloži ministrstvu, pristojnemu za finance. AJPES do 31. maja tekočega leta posreduje ministrstvu, pristojnemu za finance, podatke premoženjskih bilanc za preteklo leto iz drugega, tretjega odstavka tega člena in podatke iz konsolidiranih premoženjskih bilanc občin iz petega odstavka tega člena.

(7) Ministrstvo, pristojno za finance konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin za preteklo leto do 30. junija tekočega leta skupaj s poročilom predloži v sprejem vladi.

(8) Minister pristojen za finance, predpiše način priprave in predložitve premoženjskih bilanc iz tega člena.

210. člen

(predložitev konsolidirane premoženjske bilance države in občin)

Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna predloži državnemu zboru tudi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin.

11. ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA

11.1 Vsebina zaključnega računa in poročanje

211. člen

(vsebina zaključnega računa proračuna)

(1) Zaključni račun državnega proračuna oziroma občinskega proračuna je akt, ki izkazuje izvršitev proračuna države oziroma občine preteklega leta.

(2) Zaključni račun zajema:

1. poslovno poročilo;
2. bilanco stanja;
3. obrazložitve.

(3) Poslovno poročilo iz prejšnjega odstavka je sestavljeno iz poročila o realizaciji proračuna države oziroma občine in poročila o doseženih ciljih in rezultatih.

(4) Poročilo o realizaciji proračuna države oziroma občine je sestavljeno tako, da upošteva členitev, ki je prepisana za sestavo proračuna države oziroma občine, in obrazložitve.

(5) Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih vsebuje oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev ob upoštevanju fizičnih, finančnih in opisnih kazalnikov, ki so bili določeni v obrazložitvah proračuna države oziroma občine, in razlogih za odstopanje.

(6) Bilanca stanja državnega proračuna je seštevek postavk sredstev in obveznosti do virov sredstev iz poslovnih knjig neposrednih uporabnikov.

(7) Podrobnejšo vsebino in sestavo zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna predpiše minister, pristojen za finance.

212. člen

(poročanje o višini črpanja evropskih sredstev)

Vlada hkrati s poročilom o izvrševanju proračuna države za posamezno leto predloži državnemu zboru tudi podatke o višini črpanja evropskih sredstev v preteklem letu.

213. člen

(poročanje o davčnem dolgu in davčnih izdatkih)

- (1) Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za posamezno leto predloži državnemu zboru tudi podatke o stanju in gibanju davčnega dolga v preteklem letu.
- (2) Vlada hkrati z zaključnim računom državnega proračuna za posamezno leto predloži državnemu zboru tudi poročilo o davčnih izdatkih v predpreteklem letu.
- (3) Vlada določi metodologijo za ugotavljanje davčnih izdatkov najpozneje do začetka leta na katero se poročilo o davčnih izdatkih iz prejšnjega odstavka nanaša.

214. člen

(priprava, predložitev in sprejem zaključnega računa državnega proračuna)

- (1) Neposredni uporabniki posredujejo podatke za pripravo zaključnega računa državnega proračuna ministrstvu, pristojnemu za finance najkasneje do zadnjega februarja tekočega leta.
- (2) Ministrstvo, pristojno za finance, pripravi predlog zaključnega računa proračuna državnega proračuna in ga predloži računskemu sodišču ter objavi na svojih spletnih straneh do 31. marca tekočega leta.
- (3) Ne glede na prejšnji dostavek, se bilanca stanja, kot sestavni del zaključnega računa proračuna, računskemu sodišču predloži vsako peto leto.
- (4) Računsko sodišče lahko ob izdaji osnutka revizijskega poročila predlaga popravek revizorja. Predlog popravka revizorja mora temeljiti na veljavnih predpisih ter vsebovati pravne podlage in navedbo izvornih verodostojnih knjigovodskih listin, ki omogočajo odpravo tistih nepravilnosti, ki jih je računsko sodišče ugotovilo v predlogu zaključnega računa državnega proračuna.
- (5) Najpozneje v ugovoru na predlog revizijskega poročila se vlada opredeli do predlogov popravkov revizorja.
- (6) Predlog zaključnega računa državnega proračuna iz drugega odstavka tega člena, skupaj z dokončnim poročilom računskega sodišča in opredelitvijo vlade do predlogov popravkov revizorja, predloži vlada državnemu zboru v sprejetje najpozneje do 1. oktobra tekočega leta.
- (7) Državni zbor ob sprejemu predloga zaključnega računa državnega proračuna lahko določi popravke revizorja, ki jih mora vlada ob naslednji pripravi proračuna upoštevati.

215. člen

(priprava in sprejem zaključnega računa občinskega proračuna)

(1) Župan pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna za preteklo leto in ga predloži ministrstvu, pristojnemu za finance, do 31. marca tekočega leta na način, ki ga predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Župan predloži predlog zaključnega računa občinskega proračuna občinskemu svetu v sprejem do 15. aprila tekočega leta.

(3) Župan o sprejetem zaključnem računu občinskega proračuna obvesti ministrstvo, pristojno za finance, v 30 dneh po njegovem sprejetju.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše način priprave zaključnega računa občinskega proračuna.

11.2 Uporaba presežkov preteklih let

216. člen

(uporaba presežkov preteklih let državnega oziroma občinskega proračuna)

(1) Presežki preteklih let, zmanjšani za neporabljena namenska sredstva, se ob zadolženosti države oziroma občine lahko uporabijo le za odplačila glavnice dolga v tekočem proračunskem letu.

(2) Če občina ni zadolžena se presežki preteklih let lahko uporabijo samo za financiranje namenov iz tretjega odstavka 5. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

(3) Za zbiranje presežkov iz tretjega odstavka 5. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo, posamezne institucionalne enote odprejo ločene knjigovodske račune.

217. člen

(uporaba presežkov preteklih let ZPIZ in ZZZS)

(1) Presežek preteklega leta ZPIZ, se vplača v državni proračun.

(2) Presežki preteklih let ZZZS, se lahko uporabijo samo za financiranje primanjkljajev v obdobjih podpotencialne ravni BDP ali za financiranje izpada prejemkov oziroma povečanja izdatkov zaradi okoliščin iz prvega odstavka 12. člena zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

218. člen

(uporaba presežkov preteklih let javnih skladov)

(1) O uporabi presežkov preteklih let javnega sklada, katerega ustanoviteljica je država, zmanjšanih za neporabljena namenska sredstva, na predlog pristojnega ministra odloča vlada.

(2) O uporabi presežkov preteklih let javnega sklada, katerega ustanoviteljica je občina, zmanjšanih za namenska sredstva, na predlog župana odloča občinski svet.

(3) Vlada lahko zahteva vplačilo presežkov preteklih let javnega sklada, katerega ustanoviteljica je država, v državni proračun, če ugotovi:

- da javni sklad ni zadolžen in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javnega sklada.

(4) Župan lahko zahteva vplačilo presežkov preteklih let javnega sklada, katerega ustanoviteljica je občina, v občinski proračun, če ugotovi:

- da javni sklad ni zadolžen in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javnega sklada.

219. člen

(uporaba presežkov preteklih let javnih agencij in javnih zavodov)

(1) O uporabi presežkov preteklih let javnih agencij in javnih zavodov, ugotovljenih po denarnem toku, odloči ustanoviteljica ob predhodnem soglasju subjekta, ki več kot 50-odstotno financira javno agencijo in javni zavod.

(2) Vlada lahko zahteva vplačilo presežkov preteklih let javne agencije ali javnega zavoda katerega ustanoviteljica je, v državni proračun, če ugotovi:

- da javna agencija oziroma javni zavod ni zadolžen in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javne agencije oziroma javnega zavoda.

(3) Župan lahko zahteva vplačilo presežkov preteklih let javne agencije ali javnega zavoda katerega ustanoviteljica je, v občinski proračun, če ugotovi:

- da javna agencija oziroma javni zavod ni zadolžen in
- da ne obstaja nujnost investicij ali povečanja premoženja javne agencije oziroma javnega zavoda.

12. NOTRANJI NADZOR JAVNIH FINANC, REVIDIRANJE SREDSTEV EVROPSKIH SKLADOV IN PRORAČUNSKO INŠPICIRANJE

12.1. Pristojnost za nadzor javnih financ

220. člen

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna, kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance (v nadaljnjem besedilu: Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna), je organ, pristojen za:

- razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja notranjega nadzora javnih financ,
- revidiranje sredstev evropskih skladov ter sredstev finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb,
- inšpekcijski nadzor.

12.2. Notranji nadzor javnih financ pri uporabniku proračuna, pri občini, pri ZPIZ in ZZS

221. člen

(notranji nadzor javnih financ)

(1) Notranji nadzor javnih financ obsega notranje kontrole in notranje revidiranje pri uporabniku proračuna, pri občini, pri ZPIZ in ZZZS, s katerim se obvladujejo tveganja in zagotavlja zakonita, gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev ter doseganje ciljev.

(2) Notranje kontrole obsegajo sistem postopkov in metod za obvladovanje tveganj, ki lahko vplivajo na zakonito in smotno porabo javnih sredstev ter na doseganje zastavljenih ciljev.

(3) Notranje revidiranje je neodvisna in nepristranska dejavnost dajanja zagotovil in svetovanja, zasnovana za dodajanje vrednosti in izboljševanje delovanja uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS. Uporabniku proračuna, občini, ZPIZ in ZZZS pomaga uresničevati cilje s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem in izboljševanjem uspešnosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja.

(4) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše merila notranjega nadzora javnih financ pri uporabnikih proračuna, občinah, ZPIZ in ZZZS.

222. člen

(odgovornost za zagotavljanje notranjih kontrol in notranjega revidiranja)

Predstojnik uporabnika proračuna, župan, predstojnik ZPIZ in ZZZS je odgovoren, da zagotovi vzpostavitev notranjih kontrol in notranjega revidiranja na način, da se zagotovi zakonita, namenska, učinkovita in gospodarna raba javnih sredstev.

223. člen

(pristojnosti Urada RS za nadzor proračuna)

Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna je pristojen za razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja notranjega nadzora javnih financ tako, da:

1. pripravlja usmeritve za državno notranje revidiranje, ki jih izda minister, pristojen za finance, ter preverja njihovo izvajanje,
2. pripravlja usmeritve za notranje kontrole pri uporabnikih državnega proračuna, občinah, posrednih uporabnikih proračuna, katerih ustanoviteljica je občina ter ZPIZ in ZZZS, ki jih izda minister, pristojen za finance,
3. je nosilec programa izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor,
4. pripravi letno poročilo o stanju notranjega nadzora javnih financ ter ga predloži vladi in računskemu sodišču,
5. pripravlja usmeritve za poročanje o nepravilnostih pri porabi sredstev evropskih skladov, ki jih izda minister, pristojen za finance, in usklajuje dejavnosti v zvezi z zaščito finančnih interesov EU,
6. vodi register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja.

224. člen

(način organiziranja notranjega revidiranja)

(1) Uporabniki proračunov, občine, ter ZPIZ in ZZZS morajo zagotoviti notranje revidiranje v skladu z načeli gospodarnosti in učinkovitosti:

1. z lastno notranjerevizijsko službo oz. notranjim revizorjem, zaposlenim na predstojniku neposredno podrejenem delovnem mestu,
2. s skupno notranjerevizijsko službo ali

3. z zunanjim izvajalcem storitev notranjega revidiranja.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek tega člena morajo predlagatelji finančnih načrtov po 1. odstavku 46. člena tega zakona zagotoviti notranje revidiranje za svoje potrebe in za potrebe neposrednih uporabnikov, za katere predlagajo finančni načrt, na način iz 1. točke prvega odstavka tega člena. Izjemo predstavljajo neposredni uporabniki, za katere se po predpisih EU zahteva vzpostavitev lastne notranjerevizijske službe.

(3) Minister, v pristojnost katerega sodijo tudi posredni uporabniki proračuna, ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, s katero zagotavlja notranje revidiranje za ministrstvo, za organe v njegovi sestavi ter za posredne uporabnike proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki sodijo v njegovo pristojnost.

(4) Predstojniki posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je država in ki sodijo v pristojnost posameznega ministrstva morajo pristopiti k skupni notranjerevizijski službi iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena in prejšnji odstavek, si predstojnik posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, lahko notranje revidiranje zagotovi skladno s 1. ali 3. točko prvega odstavka tega člena, če na podlagi utemeljitve ekonomskih oziroma poslovnih razlogov za to pridobi predhodno soglasje pristojnega ministra.

(6) Ministrstvo, ki ustanovi skupno notranjerevizijsko službo skladno s 3. odstavkom tega člena, prevzame tudi delavce, ki so na dan uveljavitve tega zakona izvajali notranje revidiranje pri posrednih uporabnikih proračuna, katerih ustanoviteljica je država.

(7) Če občina ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, s katero zagotavlja notranje revidiranje za občino ter za posredne uporabnike proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, določi tudi njeno organiziranost in delovanje.

(8) Več občin lahko ustanovi skupno notranjerevizijsko službo, ki zagotavlja notranje revidiranje za občine. V skupno notranjerevizijsko službo župani lahko vključijo tudi posredne uporabnike proračunov, katerih ustanoviteljice so občine, ki so vključene v skupno notranjerevizijsko službo. V tem primeru župani določijo tudi organiziranost in delovanje skupne notranjerevizijske službe.

(9) Pri organiziranju skupne notranjerevizijske službe mora biti zagotovljena neodvisnost notranjega revidiranja.

(10) Uporabniki proračunov in občine, katerih letni proračun ne presega 5 milijonov evrov, morajo zagotoviti notranje revidiranje najmanj enkrat v obdobju vsakih treh let.

225. člen (notranji revizor)

(1) Notranje revidiranje izvajajo notranji revizorji, ki imajo naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor. Notranjerevizijsko službo lahko vodi le oseba, ki ima pridobljen naziv preizkušeni državni notranji revizor.

(2) Notranji revizor mora pri izvajanju notranjega revidiranja uporabnikov državnega proračuna, občin in uporabnikov občinskega proračuna ter ZPIZ in ZZZS upoštevati usmeritve za državno notranje revidiranje in usmeritve za notranje kontrole.

(3) Notranji revizor mora delovati samostojno, nepristransko in neodvisno ter mora imeti pri opravljanju notranjega revidiranja prost dostop do prostorov, dokumentov in oseb, povezanih z izvajanjem notranjega revidiranja.

(4) Notranji revizor se mora izogibati nasprotju interesov in ne sme najmanj 12 mesecev izvajati notranjega revidiranja postopkov, v katerih je poprej sodeloval.

(5) Potrdilo za naziv državni notranji revizor lahko pridobi oseba, ki ima univerzitetno izobrazbo oziroma visoko strokovno izobrazbo s specializacijo oziroma magisterijem ali izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, najmanj triletne delovne izkušnje, od tega eno leto na področju revizije, računovodenja ali finančnega poslovanja in je uspešno zaključila program izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor.

(6) Potrdilo za naziv preizkušeni državni notranji revizor pridobi oseba, ki ima najmanj tri leta delovnih izkušenj na področju revizije po izpolnitvi pogojev za pridobitev naziva državni notranji revizor in je uspešno zaključila program izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni državni notranji revizor.

(7) Minister, pristojen za finance zagotavlja izvajanje programa izobraževanja ter predpiše program izobraževanja za pridobitev naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor ter merila in varstvo pravic kandidatov v postopkih pridobivanja naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor.

(8) Naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor se državljanom EU, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije prizna v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij. Naloge priznavanja poklicnih kvalifikacij v skladu s tem členom izvaja minister, pristojen za finance.

(9) Potrdilo za naziv državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor izda minister, pristojen za finance in je javna listina. Podatki o pridobitvi oziroma priznanju revizorskega naziva so javni. Javnosti so dostopni naslednji podatki: ime in priimek osebe ter datum pridobitve oziroma priznanja revizorskega naziva. Ti podatki so objavljeni na spletni strani Urada RS za nadzor proračuna.

226. člen

(zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja)

(1) Zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja se lahko najame pod pogojem, da:

1. ima vodja revizijske skupine naziv preizkušeni državni notranji revizor,
2. je vpisan v register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja, ki ga vodi Urad RS za nadzor proračuna,
3. je njegovo delo nadzorovano s strani notranjerevizijske službe oz. notranjega revizorja, zaposlenega na predstojniku neposredno podrejenem delovnem mestu.

(2) V register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja se lahko vpiše fizična ali pravna oseba zasebnega prava, ki razpolaga s kadri z nazivom državni notranji revizor ali preizkušeni državni notranji revizor.

(3) Za namen vodenja registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja mora zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja zagotavljati naslednje podatke:

- ime subjekta, sedež, matično številko in pravno obliko,
- ime osebe, pooblaščenca za zastopanje,
- kontaktne podatke,
- imena in priimke vodij revizijskih skupin ter vseh državnih notranjih revizorjev in preizkušenih državnih notranjih revizorjev, ki so zaposleni pri zunanjem izvajalcu oz. zanj opravljajo storitve notranjega revidiranja uporabnikov proračuna.

(4) Vsako spremembo podatkov iz prejšnjega odstavka, mora zunanji izvajalec storitev notranjega revidiranja Uradu RS za nadzor proračuna sporočiti takoj oziroma najkasneje v osmih dneh po nastanku spremembe.

(5) Minister, pristojen za finance predpiše način vodenja registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja.

(6) Register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja je javen.

12.3. Revidiranje sredstev evropskih skladov ter sredstev finančnih mehanizmov in popristopnih pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb

227. člen

(pristojnosti Urada RS za nadzor proračuna)

(1) Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna, revidira sklade EU, ki se po načelih deljenega upravljanja med Evropsko komisijo in državami članicami izvajajo v Republiki Sloveniji, ter finančne mehanizme in popristopne pomoči, ki jih država prejme iz proračuna EU in od drugih donatorjev na podlagi mednarodnih pogodb.

(2) Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna izvaja revidiranje iz prejšnjega odstavka v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in predpisi EU, ki urejajo naloge organov, pristojnih za revidiranje.

12.4. Proračunska inšpekcija

228. člen

(proračunska inšpekcija)

(1) Nadzor blagajn javnega financiranja in uporabnikov proračuna pri izvrševanju tega zakona in predpisov, ki urejajo poslovanje z javnimi sredstvi in upravljanje denarnih sredstev sistema EZR opravlja proračunska inšpekcija.

(2) Naloge inšpekcijskega nadzora opravlja proračunski inšpektor kot uradna oseba s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

(3) Proračunski inšpektor samostojno opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, ki mu je dodeljen, izdaja zapisnike, odločbe in sklepe v upravnem postopku ter odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen.

(4) Proračunski inšpektor obravnava tudi prijave v zadevah iz svoje pristojnosti ter o svojih ukrepih obvešča vlagatelje na njihovo zahtevo.

(5) Proračunski inšpektor je odgovoren predstojniku za pravilno in pravočasno opravljanje oziroma opustitev nalog v okviru danih pooblastil.

(6) Pooblastilo za opravljanje inšpekcijskega nadzora izkazuje proračunski inšpektor s službeno izkaznico.

(7) Če ni s tem zakonom določeno drugače, se za proračunske inšpektorje in za izvrševanje proračunskega inšpekcijskega nadzora uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek in zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor v delu, ki se uporablja za proračunsko inšpekcijo.

229. člen

(pooblastila proračunskega inšpektorja ter pridobivanje obvestil in podatkov)

(1) Pri izvajanju nalog proračunski inšpektor izvršuje naslednja pooblastila:

1. zbira in pridobiva obvestila in podatke, zahteva predložitve podatkov, listin, dokumentov in drugih zapisov,
2. fotografira ali posname objekte, predmete, listine ali dokumente,
3. vstopa na zemljišča, v prostore in objekte ter jih pregleda,
4. pregleduje naprave in druge predmete.

(2) Proračunski inšpektor pridobiva obvestila in podatke od oseb, ki bi lahko dale koristne podatke za opravljanje nalog proračunske inšpekcije, določenih z zakonom.

(3) Pridobljena obvestila in podatki se lahko uporabijo pri opravljanju nalog proračunske inšpekcije.«

230. člen

(prekrškovni organ in pristojnost za izrekanje globe)

(1) Organ, ki je pristojen za ugotavljanje prekrškov, storjenih po tem zakonu, in izrekanje glob, je Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna.

(2) Prekrškovni organ lahko v postopku o prekršku izreče globo v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, vendar znotraj predpisanega razpona.«

231. člen

(opravljanje nadzora)

(1) Stranka v inšpekcijskem postopku je blagajna javnega financiranja in uporabnik proračuna.

(2) Blagajne javnega financiranja in uporabniki proračuna ter drugi prejemniki javnih sredstev morajo proračunskim inšpektorjem omogočiti opravljanje inšpekcijskega nadzora, predložiti vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor, ter omogočiti dostop do računalniške obdelave podatkov.

(3) Če odgovorna oseba stranke v inšpekcijskem nadzoru ne omogoči opravljanje inšpekcijskega nadzora v skladu s prejšnjim odstavkom, inšpektor predlaga razrešitev odgovorne osebe vladi oziroma županu, kadar župan ni odgovorna oseba, da po postopku za razrešitev iz krivdnega razloga, razreši odgovorno osebo stranke, ki ni omogočila opravljanja inšpekcijskega nadzora.

232. člen
(posebna pooblastila)

(1) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je bil kršen zakon, predpis ali posamični akt, katerega izvajanje se nadzoruje, ima proračunski inšpektor pravico in dolžnost:

1. izdati odločbo za vzpostavitev zakonitega stanja;
2. izdati odločbo o začasni ustavitvi izplačevanja sredstev;
3. v zapisniku predlagati pristojnemu organu sprejetje ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti;
4. izvesti postopek o prekršku;
5. naznaniti kaznivo dejanje ali dati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

(2) Pristojni organ, ki mu proračunski inšpektor v zapisniku predlaga sprejetje ukrepov po 3. točki prejšnjega odstavka, je dolžan v roku, določenem v zapisniku, o sprejetih ukrepih poročati organu, pristojnemu za inšpekcijski nadzor.

(3) Če se pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovijo pomanjkljivosti, za katere se oceni, da jih blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna lahko odpravi z ustreznimi ukrepi v poslovanju, se mu v inšpekcijskem zapisniku navedeta predlog oziroma priporočilo in rok za njihovo odpravo.

(4) Blagajna javnega financiranja oziroma uporabnik proračuna mora v roku, določenem v inšpekcijskem zapisniku, poročati organu, pristojnemu za inšpekcijski nadzor, o ukrepih, ki jih je sprejel za odpravo nepravilnosti.

233. člen
(organ, pristojen za odločanje o pritožbi)

(1) O pritožbi zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji proračunski inšpektor, odloča na drugi stopnji minister, pristojen za finance. Če je odločba naslovljena na ministrstvo, pristojno za finance, o pritožbi odloča vlada.

(2) Pritožba zoper odločbo, s katero se začasno ustavi izplačevanje sredstev, ne zadrži njene izvršitve. O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je treba odločiti najpozneje v roku 15 dni.

234. člen

(zastaranje postopka o prekršku)

(1) Postopek o prekršku, storjenem po tem zakonu, se ne more več začeti, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(2) Zastaranje pretrga vsako dejanje prekrškovnega organa, ki meri na pregon storilca prekrška. Po pretrganju začne teči zastaranje znova, vendar pa postopka o prekršku ni mogoče začeti ali nadaljevati, ko poteče šest let od dneva storitve prekrška.«

235. člen
(poročanje)

O opravljenem nadzoru, ugotovitvah in odločitvah Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna polletno obvešča ministrstvo, pristojno za finance in računsko sodišče. Ministrstvo, pristojno za finance s poročilom seznanj vlado, vlada pa državni zbor.

13. KAZENSKÉ DOLOČBE

236. člen
(hujše kršitve)

(1) Z globo od 3000 eurov do 15 000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če v nasprotju z določbami tega zakona prevzame obveznost ali izplača javna sredstva v nasprotju z namenom določenim s proračunom oziroma finančnim načrtom oziroma v višini, ki presega v proračunu oziroma v finančnem načrtu zagotovljena javna sredstva (9. člen);
2. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, ki plačilo obveznosti dogovori ali plača v rokih, ki so v nasprotju z 99. členom tega zakona;
3. uporabnika proračuna, ki dogovori predplačilo nad 100.000 eurov brez soglasja ministra, pristojnega za finance (četrti odstavek 100. člena);
4. neposrednega uporabnika oziroma občine, če prevzame obveznosti v breme proračuna prihodnjih let v nasprotju s prvim odstavkom 109. člena tega zakona;
5. blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna, če upravlja prosta denarna sredstva v nasprotju s 134., 135., 136., 137. in 138. členom tega zakona;
6. države oziroma občine, če pridobi kapitalsko naložbo v nasprotju z drugim odstavkom 141. člena tega zakona;
7. skrbnika terjatve države oziroma občine oziroma posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina, če ne izvaja ukrepov za izterjavo na način, da terjatev ne zastara (149. člen);
8. občine, če sklene pogodbo o zadolžitvi občine oziroma izda poročstvo brez soglasja ministrstva, pristojnega za finance (160., 167. in 178. člen);
9. občine, če za zavarovanje plačil obveznosti iz naslova zadolževanja dogovori zavarovanje v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 173. člena tega zakona;
10. neposrednega uporabnika oziroma občine, če izda zavarovanje oziroma jamstvo za druge osebe v nasprotju s 175. členom tega zakona;

11. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če sklene pogodbo o finančnem najemu ali pogodbo o blagovnem kreditu (192. in 193. člen),
12. posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država oziroma občina, če se je zadolžil ali izdal poročstvo drugi pravni osebi v nasprotju s 183. oziroma 187. členom tega zakona,
13. pravne osebe iz prvega odstavka 184. in prvega odstavka 185. člena tega zakona, če pred zadolžitvijo ni v skladu s 184. in 185. členom tega zakona od ministrstva, pristojnega za finance pridobila potrditve soglasja k zadolžitvi;
14. pravne osebe iz prvega odstavka 188. in 189. člena tega zakona, če od občine ni pridobila soglasja k zadolžitvi;
15. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če ne zagotavlja notranjega revidiranja na enega od načinov določenih v prvem dostavku 224. člena tega zakona;
16. posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je država, če si zagotavlja notranje revidiranje skladno s 1. ali 3. točko 224. člena tega zakona brez predhodne pridobitve soglasja pristojnega ministra;
17. blagajne javnega financiranja, uporabnika proračuna ali drugega prejemnika javnih sredstev, če proračunskemu inšpektorju ne omogoči opravljanje inšpekcijskega nadzora ali ne predloži vseh zahtevanih podatkov, listin in poročil, ki se nanašajo na inšpekcijski pregled, ali ne omogoči dostopa do računalniške uporabe podatkov (228. člen);

237. člen
(lažje kršitve)

(1) Z globo od 1000 eurov do 5000 eurov se kaznuje za prekršek odgovorna oseba:

1. neposrednega uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če prejemkov proračuna oziroma finančnega načrta ne pobira popolno in pravočasno v skladu s predpisi ali če ne vplačuje teh prejemkov v proračun oziroma finančni načrt (drugi odstavek 77. člena);
2. občine, če izda soglasje k finančnemu načrtu in programu dela posrednega uporabnika proračuna, katerega ustanoviteljica je občina in se pretežno financira iz državnega proračuna, v nasprotju z osmim odstavkom 66. člena tega zakona;
3. posrednega uporabnika proračuna, če v roku iz šestega oziroma osmega odstavka 65. člena in šestega oziroma devetega odstavka 66. člena tega zakona ne posreduje sprejetega finančnega načrta in programa dela v soglasje pristojnemu neposrednemu uporabniku oziroma ustanovitelju;
4. neposrednega uporabnika proračuna, če je dogovoril predplačilo brez soglasja ministra, pristojnega za finance (četrti odstavek 100. člena);
5. neposrednega uporabnika oziroma občine, če ne zahteva od predstojnika posrednega uporabnika proračuna, da pripravi rebalans svojega finančnega načrta, čeprav je iz podatkov mogoče ugotoviti, da finančni načrt posrednega uporabnika proračuna ni uravnotežen (osmi odstavek 102. člena);

6. posrednega uporabnika, če v roku, ki ga določi neposredni uporabnik oziroma občina ne pripravi rebalansa svojega finančnega načrta (osmi odstavek 102. člena);
7. uporabnika proračuna oziroma občine, če ne vzpostavi terjatve oziroma če ne začne takoj s postopki za vračilo sredstev iz prvega odstavka 104. člena tega zakona;
8. uporabnika proračuna, ki do 30. junija tekočega leta javno ne objavi poročila o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev iz 126. člena tega zakona
9. ZPIZ, ZZZS, oziroma občine, če o realiziranih prejemkih in izdatkih ne poroča v roku (129. člen);
10. uporabnika proračuna, občine, ZPIZ in ZZZS, če proračunskemu inšpektorju ne da zahtevanih podatkov, listin in poročil, ki se nanašajo na inšpekcijski pregled (drugi odstavek 230. člena);
11. občine, če ne predloži občinskega proračuna v skladu s 70. členom tega zakona in zaključnega računa v skladu z 215. členom tega zakona ter ne sporoča podatkov v skladu s petim odstavkom 160. člena, s šestim odstavkom 167. člena in tretjim odstavkom 190. člena tega zakona ter ne objavlja seznama iz petega odstavka 190. člena tega zakona;
12. pravne osebe iz 183., 184. in 185. člena tega zakona, če ne posreduje dokumentacije o zadolžitvi in če ne poroča o zadolženosti v skladu s 186. členom tega zakona,
13. pravne osebe iz 187., 188. in 189. člena tega zakona, če ne posreduje dokumentacije o zadolžitvi in če ne poroča o zadolženosti v skladu s prvim in drugim odstavkom 190. člena tega zakona,
14. blagajne javnega financiranja oziroma uporabnika proračuna, če v roku iz drugega in tretjega odstavka 209. člena tega zakona ne predloži premoženjske bilance AJPES.

14. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

238. člen

(uskladitev pravnoorganizacijskih oblik)

Posredni uporabniki morajo svojo pravnoorganizacijsko obliko uskladiti s tem zakonom do 1. januarja 2018.

Uporabniki občinskega proračuna, ki so ob uveljavitvi tega zakona opredeljeni kot neposredni uporabniki, morajo svojo pravnoorganizacijsko obliko uskladiti s tem zakonom 1. januarja 2017.

239. člen

(upravljanje dolga občinskega proračuna, ki na dan 31. decembra 2015 presega največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

Občina, ki je na dan 31. decembra 2015 presegla največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine iz 163. člena tega zakona, se lahko, dokler ne doseže največjega dopustnega obsega prevzetih obveznosti iz zadolževanja, zadolžuje le na podlagi in v skladu s 166. členom tega zakona.

240. člen

(vštevanje finančnih najemov in blagovnih kreditov v največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine)

V največji dopustni obseg prevzetih obveznosti iz zadolževanja občine, določen v prvem in drugem odstavku 163. člena tega zakona, se štejejo tudi odplačila obveznosti po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona.

241. člen

(prehodno obdobje za upravljanje prostih denarnih sredstev subjektov, vključenih v sistem EZR občine)

(1) Subjekti, vključeni v sistem EZR občine, začnejo ravnati v skladu s 135., 136. in 138. členom tega zakona takoj, ko upravljavec sredstev sistema EZR občine začne opravljati posle iz 199. člena tega zakona. Upravljavec sredstev sistema EZR občine mora začeti opravljati posle iz 199. člena tega zakona najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do začetka ravnanja v skladu s 135. členom tega zakona se lahko prosta denarna sredstva občinskega proračuna nalagajo v centralno banko, banke, hranilnice in dolžniške vrednostne papirje, katerih izdajatelj je Republika Slovenija, ob upoštevanju splošnih predpisov in aktov, ki urejajo upravljanje občinskega proračuna ter predpisi ministra, pristojnega za finance, ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti.

(3) Do začetka ravnanja v skladu s 136. in 138. členom tega zakona lahko posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in ki so vključeni v sistem EZR občine, nalagajo prosta denarna sredstva v skladu s splošnimi predpisi in akti, ki urejajo upravljanje za posamezno pravno osebo, ter predpisi ministra, pristojnega za finance, ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti.

(4) Župan lahko zahteva, da do začetka ravnanja v skladu s 135. členom tega zakona, subjekti iz prejšnjega odstavka tega člena, pred deponiranjem prostih denarnih sredstev ponudijo prosta denarna sredstva občinski upravi v skladu s predpisi ministra, pristojnega za finance.

242. člen

(poročanje občine o blagovnih kreditih in finančnih najemih)

Občina mora o obveznostih po pogodbah o finančnih najemih in po pogodbah o blagovnih kreditih, sklenjenih pred uveljavitvijo tega zakona poročati ministrstvu, pristojnemu za finance v rokih in na način iz petega odstavka 160. člena tega zakona.

243. člen

(prenos kapitalskih naložb posrednih uporabnikov in javnih gospodarskih zavodov)

Kapitalske naložbe tistih posrednih uporabnikov proračuna in javnih gospodarskih zavodov, ki so bile pridobljene pred uveljavitvijo tega zakona in ki jih posredni uporabniki proračuna in gospodarski javni zavodi v skladu s 142. členom tega zakona ne smejo pridobivati postanejo last ustanovitelja 1. januarja 2018.

244. člen
(dokončanje postopkov zadolžitve)

(1) Postopki zadolžitve občine, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili končani, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 183., 184. in 185. člena tega zakona, katerim soglasje ministrstva, pristojnega za finance, do uveljavitve tega zakona še ni bilo izdano, se končajo po tem zakonu.

(3) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 183., 184. in 185. člena tega zakona, katerim je bilo soglasje ministrstva, pristojnega za finance, izdano pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(4) Postopki zadolžitve pravnih oseb iz 187., 188. in 189. člena tega zakona, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili končani, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

245. člen
(prehodno obdobje za izvajanje 197. člena tega zakona)

(1) Župan mora najkasneje v roku leta dni po uveljavitvi tega zakona zagotoviti tako organizacijo dela kot jo določata tretji in četrti odstavek 197. člena tega zakona.

(2) Upravljavec sredstev sistema EZR občine začne opravljati posle iz 199. člena tega zakona najkasneje v roku leta dni po uveljavitvi tega zakona, če so izpolnjeni organizacijski pogoji iz četrtega odstavka 197. člena tega zakona.

(3) Če občina ali upravljavec sredstev sistema EZR občine najkasneje v roku leta dni po uveljavitvi tega zakona ne ravna v skladu z določbami prvega ali drugega odstavka tega člena, minister, pristojen za finance, odredi, da se vsi subjekti, ki so vključeni v EZR te občine, vključijo v sistem EZR države na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.

246. člen
(prehodno obdobje za zadolževanje v sistemu EZR in vezavo prostih denarnih sredstev)

(1) Vsi subjekti, vključeni v sistem EZR države, ki do uveljavitve tega zakona, niso imeli pravice do zadolževanja pri upravljavcu sredstev sistema EZR, pridobijo to pravico v roku 60 dneh od uveljavitve tega zakona.

(2) Pogodbe za vezavo prostih denarnih sredstev, ki so jih subjekti vključeni v sistem EZR sklenili pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do izteka roka, za katerega so bile sklenjene.

247. člen

(vzpostavitev enotnega informacijskega sistema iz 194. člena)

Enotni informacijski sistem iz tretjega odstavka 194. člena tega zakona se začne uporabljati najkasneje v štirih letih po uveljavitvi tega zakona.

248. člen

(prehodno obdobje za pričetek delovanja skupne notranjerevizijske službe, organizirane na nivoju posameznega ministrstva)

Skupna notranjerevizijska služba iz 3. odstavka 224. člena tega zakona mora začeti delovati najkasneje v roku 2 let od uveljavitve tega zakona.

249. člen

(prehodno obdobje za pridobitev zahtevanega naziva preizkušeni državni notranji revizor za vodje notranjerevizijskih služb oz. vodje revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

(1) Oseba na delovnem mestu vodje notranjerevizijske službe mora pridobiti naziv preizkušeni državni notranji revizor v treh letih od uveljavitve zakona.

(2) Na dan uveljavitve tega zakona mora imeti vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca iz 1. točke 1. odstavka 226. člena tega zakona naziv državni notranji revizor; pogoj, da ima vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca naziv preizkušeni državni notranji revizor začne veljati 3 leta po uveljavitvi tega zakona.

250. člen

(prehodno obdobje za vzpostavitev registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

Register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna iz 6. točke 223. člena tega zakona se vzpostavi najkasneje v enem letu od uveljavitve tega zakona.

251. člen

(prehodno obdobje za prenos nepremičnin in premičnin, ki so v upravljanju pri posrednih uporabnikih proračuna)

Nepremično premoženje, ki je v lasti posrednega uporabnika, postane s 1. januarjem 2022 lastnina ustanovitelja, če ni z zakonom drugače določeno.

Premično premoženje, ki je v lasti države oziroma občine, postane s 1. januarjem 2022 lastnina posrednega uporabnika, če ni z zakonom drugače določeno.

252. člen

(prehodno obdobje za vzpostavitev registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

Register zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna iz prvega odstavka 224. člena tega zakona se vzpostavi najkasneje v enem letu od uveljavitve podzakonskega predpisa iz 5. odstavka 224. člena tega zakona.

253. člen

(prehodno obdobje za pridobitev zahtevanega naziva preizkušeni državni notranji revizor za vodjo centralne notranjerevizijske službe, za vodje revizijskih skupin znotraj nje ter za vodje revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja uporabnikov proračuna)

(1) Vodje centralne notranjerevizijske službe ter vodje revizijskih skupin znotraj centralne notranjerevizijske službe iz 1. točke prvega odstavka 224. člena tega zakona morajo pridobiti naziv preizkušeni državni notranji revizor v treh letih od uveljavitve tega zakona.

(2) Na dan uveljavitve tega zakona mora imeti vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja iz 1. točke prvega odstavka 224. člena tega zakona naziv državni notranji revizor. Pogoji, da ima vodja revizijske skupine zunanjega izvajalca storitev notranjega revidiranja naziv preizkušeni državni notranji revizor, začne veljati 3 leta po uveljavitvi tega zakona.

254. člen

(razveljavitev predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617), 10.a do 10.g člen in 34. člen Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 101/07 - odl.US, 57/08 in 36/11) in 27. člen Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 32/06 – uradno prečiščeno besedilo, 123/06 – ZFO-1 in 57/08 – ZFO-1A).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se:

- 5. poglavje (izvrševanje proračuna) Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) uporablja do 31. decembra 2016,
- 9.poglavje (zaključni račun proračuna) Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) se uporablja še za pripravo zaključnih računov in letnih poročil za leti 2017 in 2018;

255. člen

(roki za izdajo podzakonskih predpisov)

(1) Do uveljavitve podzakonskih predpisov na podlagi tega zakona se uporabljajo predpisi izdani na podlagi Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo), Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 101/07 - odl.US, 57/08 in 36/11) in Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 32/06 – uradno prečiščeno besedilo, 123/06 – ZFO-1 in 57/08 – ZFO-1A), če niso v nasprotju s tem zakonom.

(2) Vlada izda predpise iz 41. člena tega zakona v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona.

(3) Minister, pristojen za finance, izda predpise iz drugega odstavka 22. člena, osmega odstavka 33. člena, osmega odstavka 34. člena, tretjega odstavka 35. člena., tretjega odstavka 36. člena, tretjega odstavka 37. člena, tretjega odstavka 38. člena, tretjega odstavka 39. člena, 70. člena, osmega odstavka 87. člena, drugega odstavka 95. člena, drugega in šestega

odstavka 98. člena, drugega odstavka 101. člena petega odstavka 102. člena, 128. člena, prvega odstavka 129. člena, drugega odstavka 132. člena, četrtega in petega odstavka 160. člena, četrtega in šestega odstavka 167. člena, četrtega odstavka 178. člena, šestega odstavka 184. člena, četrtega odstavka 185. člena, drugega odstavka 186. člena, četrtega odstavka 190. člena, tretjega odstavka 194. člena, tretjega odstavka 195. člena, prvega odstavka 197. člena., prvega odstavka 201. člena, prvega odstavka 202. člena, drugega odstavka 203. člena, drugega odstavka 204. člena, osmega odstavka 209. člena, sedmega odstavka 211. člena, prvega in četrtega odstavka 215. člena, četrtega odstavka 221. člena., sedmega odstavka 225. člena in petega odstavka 226. člena v enem letu od začetka veljavnosti tega zakona.

256. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati 30. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije uporabljati, pa se začne s 1. januarjem 2017, razen petega, šestega, sedmega in osmega odstavka 102. člena tega zakona, ki se prvič uporabijo 1. januarja 2018.

OBRAZLOŽITVE PO POSAMEZNIH POGLAVJIH:

1. SPLOŠNE DOLOČBE

V prvem poglavju in prvem členu je navedena vsebina, ki se s predlaganim zakonom ureja, nadaljuje pa se z opredelitvami pojmov. Pri opredelitvi pojmov je treba opozoriti predvsem na to, da vse štiri blagajne javnega financiranja v skladu s predlaganim zakonom postanejo proračunski uporabnik. Nadalje je treba opozoriti, da predlagani zakon prepozna kot neposrednega uporabnika proračuna samo tiste, ki se financirajo iz državnega proračuna, ne pa tudi tistih, ki so v skladu z veljavnimi predpisi kot neposredni uporabniki določeni na občinski ravni. Skozi celoten predlog zakona je treba posebno pozornost nameniti terminoma »proračun države oziroma proračun občine«, ki pomeni akt v katerem so predvideni prejemki in izdatki države oziroma občine in terminu »državni oziroma občinski proračun«, ki pomeni blagajno javnega financiranja oziroma subjekt.

Nadalje zakon določa tudi načela, ki jih morajo uporabniki proračunov upoštevati tako pri pripravi kot tudi pri izvrševanju proračuna oziroma svojega finančnega načrta. V nadaljevanju predlagani zakon ureja še splošno ureditev uporabnikov proračuna in opredelitev pravnih podlag za izvrševanje proračuna države oziroma občine.

2. SREDNEJROČNO NAČRTOVANJE FISKALNE POLITIKE IN FISKALNA DISCIPLINA

V predlaganem poglavju se podrobneje določa ravnanje vseh institucionalni enot sektorja država pri pripravi proračunov. Podlaga za predlagano ureditev je določena že v Ustavi RS in Zakonu o fiskalnem pravilu. V predlaganem poglavju sta določena dva nova dokumenta in sicer Državni program razvojnih politik in Srednjeročna fiskalna strategija.

V predlaganem poglavju je določena obveznosti za institucionalne enote sektorja država, ki bodo morale ministrstvu, pristojnemu za finance posredovati napovedi osnovnih ekonomskih kategorij prihodkov po virih sredstev in odhodkov, ter tudi napovedi odhodkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za naslednja 4 leta. Na podlagi teh napovedi bo ministrstvo, pristojno za finance, lahko ugotovilo ali je za zagotovitev spoštovanja fiskalnega pravila treba načrtovane odhodke pri institucionalnih enotah znižati.

Rezultat strateškega planiranja proračuna je okvir za pripravo proračunov sektorja država, kot ga določa 6. člen zakona, ki ureja fiskalno pravilo. Okvir sprejme državni zbor na predlog vlade vsako leto za najmanj tri prihodnja leta

V predlaganem poglavju se določa tudi ukrepe za primer, če vlada na podlagi ocene Fiskalnega sveta ugotovi, da se srednjeročna uravnoveženost ne izvaja v skladu z zakonom, ki ureja fiskalno pravilo, ali če Republika Slovenija prejme priporočilo oziroma poziv Sveta zaradi odstopanja od določb Pakta za stabilnost in rast. V teh primerih minister, pristojen za finance, lahko dovoli prevzemanje obveznosti samo na podlagi njegovega predhodnega soglasja ali/in ustavi prerazporejanje pravic porabe.

3. SESTAVA PRORAČUNA IN FINANČNEGA NAČRTA

V tem poglavju je podrobno urejena sestava proračuna, ki je akt države oziroma občine s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih, po proračunskih uporabnikih ter njegova notranja struktura. Sestavlja ga vrsta dokumentov, s katerimi se določa obseg in vsebina pravic proračunske porabe po

posameznih programih in njihovih sestavnih delih, kot jih izvajajo posamezni neposredni proračunski uporabniki. Proračun to določa za leto t+1, hkrati pa v operativnem delu proračuna opredeljuje štiriletni okvir proračunske porabe. Novost tega poglavja je predvsem v tem, da splošni del proračuna sestavlja tudi prikaz odhodkov po programski klasifikaciji do ravni podprograma in tudi prikaz po virih sredstev. S tem je v splošnem delu proračuna poleg ekonomskega namena viden tudi vsebinski namen porabe proračunskih sredstev. V posebnem delu proračunski uporabniki opredelijo potrebna sredstva za uresničevanje ciljev na svojih področjih delovanja in v tem smislu predstavlja posebni del proračuna zbir finančnih načrtov proračunskih uporabnikov. V predlaganem poglavju je podrobneje določena tudi sestava finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ZPIZ in ZZZS ter posrednih uporabnikov proračunov.

4. PRIRPAVA IN PREDLOŽITEV PRORAČUNA DRŽAVE, FINANČNIH NAČRTOV NEPSOREDNIH UPORABNIKOV TER PRORAČUNA OBČINE IN FINANČNIH NAČRTOV NOSILCEV NALOG OBČIN

V predlaganem poglavju se določa postopek priprave proračuna države, ki se prične s pripravo osnutka proračunskega memoranduma in predlogom izdatkov proračuna države. Navedene predloge sprejme vlada najkasneje do 15. maja tekočega leta.

Na teh podlagah, minister, pristojen za finance izda navodilo za pripravo predloga proračuna države oziroma proračunski priročnik, ki je podlaga za pripravo podrobnih finančnih načrtov neposrednih uporabnikov državnega proračuna. Navodilo vključuje temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo predloga proračuna države, kakor tudi razrez pravic porabe po programski klasifikaciji in po predlagateljih finančnih načrtov ter način priprave in terminski načrt za pripravo proračuna države in predlogov finančnih načrtov uporabnikov proračuna. Na tej podlagi pripravijo neposredni proračunski uporabniki predlog svojega finančnega načrta.

Nadalje se v predlaganem poglavju opredeljuje postopke za pripravo predloga operativnega dela proračuna. Operativni del proračuna oziroma t.i. tretji del proračuna prikazuje načrtovane izdatke po posameznih elementih načrtovanja aktivnosti (projekte in ukrepe) za naslednja štiri leta. Namen večletnega načrtovanja proračuna je pridobiti celovite ocene v razvoju in dinamiki prejemkov zaradi odločanja o izdatkih po posameznih nosilcih javnega financiranja v prihodnjih letih kot podlage za analiziranje, načrtovanje in odločanje v pristojnih organih. Na strani izdatkov je namen večletnega načrtovanja zagotoviti usklajenost sektorskih dokumentov z globalnimi razvojnimi izhodišči. Poleg navedenega je namen oblikovanja operativnega dela proračuna, da se za večletno obdobje natančneje opredelijo cilji posameznih sektorskih in proračunskih politik ter določijo merljivi indikatorji, katerih uresničevanje bi bilo mogoče spremljati v obdobju uresničitve posameznega finančnega načrta uporabnikov in operativnega dela proračuna. Le-ta se prikaže skladno s programsko klasifikacijo po politikah, programih in podprogramih, ki jih sestavljajo elementi načrtovanja aktivnosti kot so: projekti, t.j. investicije in ukrepi kot usklajene aktivnosti primarno upravnih nalog (oblikovanje politik, inšpekcijski nadzor, razvojne naloge in zagotavljanje opravljanja javnih služb). V operativnem delu se izkazujejo celotne vrednosti uvrščenih elementov oziroma vsi načrtovani izdatki iz proračuna ter tudi ostali viri financiranja v prihodnjih štirih letih. Operativni program pripravijo tudi občine ob vsakoletni pripravi svojih proračunov.

Predlagano poglavje vsebuje tudi pripravo proračuna občine. Proračun občine je sestavljen iz splošnega in posebnega dela ter operativnega dela. Priloga posebnega dela proračuna so finančni načrti občinskih organov, občinske oziroma skupne občinske uprave in ožjih delov občin (v nadaljnjem besedilu: nosilci nalog občine). Na podlagi te priloge se bodo izdatki iz

posebnega dela proračuna občine spremljali po posameznih nosilcih nalog občine, s čimer bo dosežena večja preglednost teh izdatkov.

Priprava proračuna občine se lahko začne, ko občina od ministra, pristojnega za finance prejme oceno gospodarskih gibanj in napovedi makroekonomskih agregatov iz proračunskega memoranduma države. Rok, do katerega morajo občine prejeti to oceno je 31. maj tekočega leta. Na podlagi te ocene župan nosilec nalog občine posreduje navodila za pripravo predloga proračuna (podrobnejše usmeritve, razrez izdatkov po programski klasifikaciji po nosilcih nalog občine, način priprave in terminski načrt priprave proračuna in finančnih načrtov nosilcev nalog občine). Nosilci nalog občine pripravijo predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvami proračunskih postavk in elemente načrtovanja za pripravo operativnega dela proračuna. Župan pripravi predlog posebnega dela proračuna po programski klasifikaciji in po virih sredstev z obrazložitvami in nato predlog proračuna z vsemi obveznimi sestavnimi deli. Predlog proračuna občine se pripravi za naslednje leto in za leto, ki temu sledi. Če se v tekočem letu ugotovi, da je potrebno sprejeti proračun naslednjega leta spremeniti, se pripravijo spremembe proračuna. Med izvrševanjem proračuna pa se pripravi rebalans proračuna. Župan predlog proračuna občinskemu svetu predloži do 1. novembra tekočega leta, in sicer posebej za naslednje leto in posebej za leto, ki temu sledi.

Podrobneje kot doslej se v predlaganem poglavju ureja tudi priprava sprememb proračunov, sprememb finančnih načrtov uporabnikov proračuna, rebalans proračuna ter tudi rebalans finančnega načrta uporabnika proračuna.

Nadalje se v tem poglavju določa predložitev predlogov proračunov in predpisuje uvedbo sprejemanja proračunov za prihodnji dve leti. Obveznost sprejemanja proračunov za naslednji dve leti določba razširja tudi na občine. S tem se skuša doseči več ciljev. Prvi in najpomembnejši je zagotovitev stabilnosti v financiranju javnih funkcij, drugi je zagotoviti trajnost delovanja države oziroma občine in maksimiranje učinkov na gospodarsko rast. Tretji cilj je minimizirati negativne učinke na stabilnost financiranja javnih funkcij tako države kot občine v vsakem letu, ki sledi letu volitev. V praksi se je, po izvolitvi občinskega sveta in novega župana dogajalo, da občinski svet ni sprejel občinskega proračuna oziroma niti ni sprejel sklepa o začasnem financiranju občinskega proračuna na predlog župana. Da ne bi prihajalo do tovrstnih situacij, ta zakon določa obvezno sprejemanje proračunov za prihodnji dve leti tudi na občinski ravni. Člen določa tudi ključne postopkovne roke, ki omogočajo izvedbo vseh faz postopka in uveljavitev proračuna za naslednje leto s 1. januarjem. Predlog zakona namreč določa, da vlada predloži predlog državnega proračuna državnemu zboru najkasneje do 1. oktobra tekočega leta, župan pa občinskemu svetu najkasneje do 1. novembra tekočega leta. Proračun je po definiciji letni akt in velja za koledarsko leto, za katero je sprejet. Sprejet mora biti pravočasno, saj je le tako omogočeno normalno financiranje in delovanje države oziroma občine ter izvajanje njihovih funkcij in programov.

Nekoliko drugačna od sedanje ureditve je tudi ureditev, ki se nanaša na pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna. Enako kot velja obvezna priprava proračunov za naslednji dve leti za blagajne javnega financiranja, velja tudi za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna.

5. SPREJEMANJE PRORAČUNA

S tem poglavjem se skuša prvenstveno zagotoviti, da se proračun sprejme pravočasno. Zakon zavezuje državni zbor oziroma občinske svete, da morajo v poslovniku določiti postopek sprejemanja proračuna tako, da se proračun sprejme v roku, ki omogoča uveljavitev proračuna s 1. januarjem leta, za katero se proračun sprejema. Pravočasna uveljavitev proračuna za naslednje leto ni samo v pristojnosti in odgovornosti predlagatelja proračuna, ampak tudi

predstavnškega telesa, ki si mora v polni meri prizadevati, da pravočasno predložen predlog državnega oziroma občinskega proračuna tudi pravočasno sprejme. Ta prizadevanja se kažejo na dva načina in sicer tako, da predstavniško telo sistemsko uredi postopek sprejemanja proračuna, po drugi strani pa si mora pri sprejemanju proračuna prizadevati, da se pravočasno prične usklajevanje političnih interesov in pridobivanje konsenza političnih strank, ki je potreben za sprejem proračuna.

Državni zbor oziroma občinski svet lahko dopolni oziroma amandmira vladni predlog proračuna, vendar predlagane spremembe ne smejo povečevati predvsem izdatkov na tistih namenih, ki bi kasneje zahtevale povečevanje zadolževanja. Zato morajo predlogi, ki zahtevajo povečanje izdatkov proračuna, obsegati tudi predloge za zmanjšanje izdatkov proračuna v isti višini.

V predlaganem poglavju se ureja tudi situacijo, če proračun ni pravočasno sprejet. Ob predlagani ureditvi je to sicer malo verjetno, saj predlagani zakon zahteva pripravo proračunov in tudi finančnih načrtov za naslednji dve leti. Kljub temu je ureditev potrebna, saj je treba zagotoviti financiranje funkcij blagajn javnega financiranja ter njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov, vendar z določenimi omejitvami. V času začasnega financiranja se ne more pričeti z izvajanjem novih nalog, ni mogoče sklepati pogodb oziroma izvajati javnih razpisov za obdobje po začasnem financiranju. V obdobju začasnega financiranja se smejo sredstva uporabiti do višine 90 odstotkov sredstev, porabljenih v istem obdobju preteklega leta. Začasno financiranje lahko tako zaustavi ali upočasni izvajanje sprejetih programov, s čimer se upočasni ali celo ustavi doseganje zastavljenih ciljev in posledično zmanjšuje učinkovitost blagajn javnega financiranja ali celo povzroča škoda. Iz navedenega razloga si morajo vsi, v postopkih priprave in sprejemanja predloga proračuna oziroma finančnega načrta udeleženi subjekti, prizadevati za njegovo pravočasno sprejetje, hkrati pa jih mora sistem k temu tudi prisiljevati. Po uveljavitvi proračuna se v obdobju začasnega financiranja plačane obveznosti štejejo, kot da so plačane iz proračuna tekočega leta.

6. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

Uvodoma se v predlaganem poglavju določa odgovornost za izvrševanje proračuna države in pa pristojnost in odgovornost predstojnika neposrednega uporabnika oziroma župana.

Vlada oziroma župan so s tem zakonom pooblašteni, da sprejeti proračun izvršujejo v okvirih izdatkov, ki so bili sprejeti in za namene, ki so določeni v proračunu. Že temeljna proračunska načela zahtevajo, da lahko neposredni uporabniki prevzemajo obveznosti in izplačujejo sredstva proračuna v breme proračuna tekočega leta samo za namen ter do višine, ki sta določena s proračunom.

Ne glede na prejšnji odstavek, ni dvoma, da je določeno prerazporejanje sredstev v sprejetem proračunu potrebno, saj omogoča vladi oziroma županu, da proračun prilagaja novim okoliščinam, ki jih pri načrtovanju proračuna tudi iz povsem objektivnih razlogov ni bilo mogoče načrtovati. Predvsem zaradi ohranjanja formalnega ravnovesja v proračunu in prilagajanja proračuna novim okoliščinam, se določajo notranje spremembe v strukturi izdatkov oziroma prerazporeditve, ki jih lahko samostojno izvedejo vlada oziroma župan, ali celo neposredni uporabniki sami. Vsekakor pa je treba obdržati strukturo proračunske porabe, čim bližje sprejeti, zato so za prerazporeditve omejene.

Pri določanju pravil prerazporejanja v letnih zakoni in odlokih o izvrševanju proračuna je kot obvezno treba upoštevati določbo 80. člena tega zakona, ki določa, da prerazporejanje sredstev med izkazom prihodkov in odhodkov, izkazom finančnih terjatev in naložb, izkazom

investicij ter izkazom financiranja ni dovoljeno. Izjema je določena zgolj za prerazporeditev manjkajočih pravic porabe za odplačilo glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem letu.

V predlaganem poglavju so določena pravila za pripravo rebalansa proračunov in tudi rebalansa finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna. Ta pravna podlaga je določena prvič, čeprav ne more biti dvoma, da je bilo tudi doslej potrebno pripravljati rebalanse finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna. Predlagani člen pripravo rebalansa pri posrednih uporabnikih proračuna veže na zmanjšane prihodke ali povečane izdatke, pri tem pa določa, da se za pripravo rebalansa finančnega načrta smiselno uporablja določba zakona, ki opredeljuje pripravo proračuna. Razlog za rebalans proračuna države je tudi ustanovitev novega neposrednega uporabnika, če se ta ustanovi v prvih devetih mesecih tekočega leta.

Splošna proračunska rezervacija je eden od instrumentov vlade oziroma župana, ki omogoča nemoteno izvrševanje proračuna. Med izvrševanjem proračuna pogosto nastanejo okoliščine, ki povzročijo nastanek novih obveznosti za državo ali občino v breme proračuna, pri tem pa pravice porabe v proračunu niso načrtovane oziroma so načrtovane v premajhnem obsegu, kljub temu pa je obveznosti treba plačati. V ta namen obstojijo v proračunu nerazporejene pravice porabe v obliki splošne proračunske rezervacije. Ta se sme uporabiti, če gre v konkretnem primeru za nepredvidene namene, za katere v izkazu prihodkov in odhodkov ter izkazu finančnih terjatev in naložb niso zagotovljena sredstva, ali če gre za namene, za katere so sredstva zagotovljena, vendar se med letom izkaže, da niso zagotovljena v zadostnem obsegu. Sredstva proračunske rezervacije ne smejo presežati 1,5% prihodkov iz izkaza prihodkov in odhodkov po zaključnem računu preteklega leta. Dodana je tudi nova določba, ki določa, da tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko v finančnem načrtu del pravic porabe zadrži za nenačrtovane odhodke oziroma izdatke kot splošno rezervacijo, ki se v finančnem načrtu posebej izkazuje, ki pa ne sme presežati 1,5% prihodkov iz izkaza prihodkov in odhodkov po letnem poročilu preteklega leta.

V predlaganem poglavju se ureja tudi namenske prihodke proračuna. Ureditev se razlikuje od trenutno veljavne predvsem v tem, da se omogoča tudi prenos namenskih sredstev iz naslova lastne dejavnosti. Razlog za predlagano ureditev je v tem, ker je tudi na lastni dejavnosti treba zagotoviti tekoče plačevanje stroškov dela, kar pa v primeru, če se sredstva ne morejo prenesti v naslednje leto, to predvsem januarja in februarja neposrednim uporabnikom povzroča težave.

Nadalje so spremembe v določbi, ki ureja proračunsko rezervo, ki je po predlaganem zakonu namenjena predvsem za financiranje nujne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Pri določanju obsega prihodkov, ki se izločajo v proračunsko rezervo, morata predlagatelj proračuna in državni zbor upoštevati v tem členu določen limit prejemkov proračuna (največ 1 odstotek prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov v državnem proračunu in 2 odstotka v občinskem proračunu), ki se sme nameniti v proračunsko rezervo. Obseg proračuna, ki se lahko izloči na račun proračunske rezerve v tekočem proračunskem letu, določi državni zbor s proračunom, natančneje na postavki proračunske rezerve. Proračunska rezerva je poseben varnostni sklad države oziroma občine za financiranje določenih nujnih potreb, ker pa se sredstva porabljajo za namene najbolj nujnih ukrepov v primeru naravnih nesreč, predlagani zakon podeljuje ministru, pristojnemu za finance, pooblastilo, na podlagi katerega bo lahko o porabi sredstev do 50.000 eurov odločal sam, nad tem obsegom pa vlada. O uporabi sredstev rezerve vlada obvešča državni zbor ob predložitvi polletnega poročila in zaključnega računa proračuna.

V predlaganem poglavju so iz zakona, ki ureja izvrševanje proračuna prenesene tudi določbe glede plačilnih rokov in predplačil, razlog pa je predvsem v tem, da navedene določbe veljajo tako za državo, ZPIZ, ZZZS kot tudi občine in posredne uporabnike.

Določena je tudi ustrezna pravna podlaga, na kateri bo minister, pristojen za finance, določal način izvrševanja proračuna ob koncu leta.

V tem poglavju se urejajo tudi postopki dodelitve povratnih in nepovratnih sredstev. Sredstva ki se dodeljujejo za spodbujanje razvojnih programov in uresničevanje prednostnih nalog se običajno predhodno presojujejo z vidika pravili, ki veljajo na področju državnih pomoči. Pred dodeljevanjem sredstev je potrebno preveriti, ali dodelitev teh sredstev prestavlja državno pomoč ali ne.

Sredstva se prednostno dodeljujejo v obliki povratnih sredstev (npr. ugodni krediti). Pri tem je dopustna tudi kombinacija povratnih in nepovratnih sredstev, pri čemer je potrebno upoštevati, da višina nepovratnih sredstev (napr. subvencije) ne sme presežati višine dodeljenih sredstev v obliki povratnih sredstev.

Primer: Vrednost projekta je 1.000.000,00 EUR; Upravičeni stroški so 50% = 500.000 EUR
V obliki nepovratnih sredstev se lahko sofinancira max 250.000 EUR upravičenih stroškov, ostali upravičeni stroški pa se lahko financirajo v obliki ugodnega posojila ali drugi obliki povratnih sredstev.

Neposredni uporabnik proračuna lahko izjemoma, če to lahko dokaže z ustrezno analizo (analiza tržne vrzeli), razvojne programe oz. prednostne naloge dodeli le v obliki nepovratnih sredstev.

Razlog za umestitev kriterijev načina dodelitve javnih sredstev v zakon je predvsem v tem, da se naredi korenit premik dodeljevanja sredstev iz oblike nepovratnih sredstev v oblike povratnih sredstev. V Sloveniji se za spodbujanje razvojnih programov dodeli v obliki nepovratnih sredstev kar 98% vseh dodeljenih sredstev.

V tem poglavju je navedeno, da se javna sredstva ne smejo dodeliti vlagatelju, ki nima poravnanih vseh davčnih obveznosti (in obveznosti iz plač), razen v primeru dodeljevanja sredstev za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah. Ta člen je dodan predvsem zaradi preprečevanja nesmotrnega dodeljevanja javnih sredstev in je tudi pravna podlaga za avtomatsko izmenjavo podatkov med FURS in dajalci pomoči in posledično pomeni tudi razbremenitev vlagateljev za dostavljanje tovrstnih potrdil oz. izjav.

Neposredni uporabnik proračuna sam določi merila in kriterije o upravičenosti za dodelitev navedenih sredstev pod pogojem, če so zahteve in merila objektivno utemeljena. V tem poglavju so naštetih pogoji, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da neposredni proračunski uporabnik sploh lahko prične s postopkom za dodelitev sredstev.

V zakonu oziroma občinskem predpisu mora imeti materialno podlago za dodelitev sredstev ter v splošnem aktu opredeljene pogoje in merila za dodelitev sredstev. V preteklosti je v praksi pogosto prišlo do situacije, ko dajalci javnih sredstev pogojev dodeljevanja teh sredstev ne določijo v splošnih pravnih aktih (npr. zakon, uredba, pravilnik), temveč pogoje dodeljevanja določijo šele v javnem razpisu ali celo v internih navodilih. Takšno ravnanje ni dopustno. Osnovni pogoji in merila za dodelitev javnih sredstev morajo biti določeni že v samem zakonu, s podzakonskim aktom (npr. uredba, pravilnik) pa morajo le podrobneje razčleniti z zakonom predpisane pogoje za dodelitev javnih sredstev, ne pa tudi predpisati novih oz. dodatnih pogojev. Iz tega poglavja izhaja, da morajo dajalci javnih sredstev pogoje in merila za dodelitev javnih sredstev določiti vsaj v splošnem pravnem aktu. Ker javni razpis ni splošni akt, temveč le akt upravljanja, pomeni, da z njim ni mogoče določati novih oz.

dodatnih pogojev in meril za dodeljevanje javnih sredstev, temveč se lahko z javnim razpisom določajo samo razpisni pogoji in dodatno razčlenijo pogoji, ki izhajajo iz splošnega akta.

Proračunski uporabnik mora imeti v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe ter imeti izpolnjene tudi druge pogoje za prevzemanje obveznosti. Opravljeno mora imeti analizo tržne vrzeli, iz katere izhaja potreba po povratnih oziroma nepovratnih sredstvih ter določene dosegljive in merljive cilje in kazalnike za merjenje doseganja teh ciljev.

Nadaljnji pogoj, ki ga določa zakon je, da mora biti imenovana komisija. Zakon pooblašča predstojnika uporabnika proračuna, ki izvaja postopek ali od njega pooblaščen osebo, da s pisno odločbo imenuje komisijo za vodenje postopka javnega razpisa. Predsednik in člani komisije morajo imeti znanja iz področja, za katerega se dodeljujejo sredstva ter tri leta izkušenj na tem področju.

V tem poglavju so našteve obvezne sestavine javnega razpisa, ki mora biti objavljen v UL RS, UL Unije ali občinskem glasilu. Uporabnik proračuna oziroma občina lahko v javnem razpisu v postopek izbora za dodelitev sredstev vključi tudi pogajanja, dopuščeno je tudi sklepanje dvoletnih pogodb v primerih sofinanciranja programov, ki so v javnem interesu.

Uporabniki proračuna, morajo vlagateljem omogočiti vpogled v razpisno dokumentacijo, v kateri so navedeni vsi potrebni podatki, ki omogočajo pripravo popolne vloge. Določeni so obvezni sestavni deli razpisne dokumentacije, odpiranje vlog, dopolnitev vlog, strokovni pregled vlog, sklep o izbiri.

Medsebojna razmerja v zvezi z dodelitvijo sredstev se uredijo s pogodbo med uporabnikom proračuna oziroma občino in prejemnikom, opredeljene so tudi minimalne obvezne sestavine pogodbe.

Zakon v tem poglavju določa izjeme in omogoča sklenitev neposredne pogodbe s končnim prejemnikom javnih sredstev. Sredstva se lahko dodelijo brez javnega razpisa, če je predmet sofinanciranja projekt, izbran na javnem razpisu EU in se financira neposredno iz sredstev proračuna EU ali proračuna držav članic (ko država nima diskrecijske pravice na izbor končnega prejemnika). Ravno tako je možna sklenitev neposredne pogodbe, če je projekt sofinanciran iz sredstev evropske kohezijske politike in izvajan z instrumentom neposredne potrditve operacije ali če je postopek za sklenitev neposredne pogodbe za dodelitve sredstev določen v drugem zakonu.

Sporazum o financiranju se za povratna sredstva se lahko sklene z izvajalcem finančnih inštrumentov, če je bil le-ta izbran v skladu s pravili, ki so določeni v predpisih EU, ki ureja pravila finančnih instrumentov. V členu, ki opredeljuje Sporazum o financiranju, so opredeljene minimalne obvezne sestavine sporazuma. Izvajalec tistih finančnih instrumentov, ki se financira le iz nacionalnih sredstev mora do 30. junija tekočega leta predložiti vladi poročilo o doseganju zastavljenih ciljev za preteklo leto poleg tega pa še kumulativno poročilo. Spremljanje doseganja učinkov zastavljenih ciljev dodeljevanja sredstev zagotavljajo uporabniki proračuna.

7. UPRAVLJANJE Z DRŽAVNIM IN OBČINSKIM FINANČNIM PREMOŽENJEM

V tem poglavju se ureja način upravljanja s finančnim premoženjem države in občin. Finančno premoženje sestavljajo denarna sredstva, kapitalske naložbe, naložbe v dolžniške vrednostne papirje in druge naložbe v pravne osebe ter terjatve in depoziti. Samo področje ločuje med različnimi oblikami finančnega premoženja in s tem povezanim načinom upravljanja. Pristojnost za upravljanje s finančnim premoženjem je s tem zakonom naložena pristojnim uporabnikom proračunov oziroma županu.

Upravljavca naložbe države, ki ni določen z drugim zakonom, določi vlada, razen za naložbe, ki jih država pridobi v skladu z zakonom, ki ureja dedovanje. S temi naložbami upravlja ministrstvo, pristojno za finance. Upravljavec s kapitalskimi naložbami in drugimi naložbami občine je župan.

Upravljanje naložb (kapitalskih in naložb v druge pravne osebe) obsega pridobivanje naložb, razpolaganje z naložbami in uresničevanje pravic lastnika ali ustanovitelja in vsa druga dejanja v skladu s predpisi. Ker je upravljanje s kapitalskimi naložbami države že ustrezno zakonodajno urejeno (Zakon o slovenskem državnem holdingu, nadalje: ZSDH) se določbe tega poglavja nanašajo na naložbe, ki ne zapadejo pod določbe ZSDH in je upravljanje z njimi urejeno v drugem zakonu, to so predvsem občinske kapitalske naložbe ter naložbe države in občin v javne sklade, javne agencije, javne zavode ter zavode.

Poglavje ureja tudi vodenje evidenc in pravico do dostopa Ministrstva za finance do podatkov iz sodnega in poslovnega registra Slovenije in drugih evidenc, ki jih vodijo pooblašteni organi države, centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi Centralna klirinško-depotna družba d.d. (v nadaljnjem besedilu: KDD), delniških knjig, ki jih vodi KDD, druga pooblaščen organizacija ali posamezna delniška družba sama.

Poglavje tudi podrobneje opredeljuje in ureja način pridobivanja naložb. Bistveno pri pridobivanju naložb je v tem, da s to aktivnostjo država ali občina ne vplivata na konkurenco oz. ne posegata na trg. Pridobivanje naložb se tako izvede z ustanovitvijo ali pridobitvijo lastniškega vrednostnega papirja po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, oziroma lastniškega deleža v posamezni gospodarski družbi, na podlagi zakona ali z neodplačnim oziroma odplačnim pravnim poslom ter ob zagotovljenih proračunskih sredstvih oziroma s stvarnim vložkom, ki pa mora biti ustrezno opredeljen tudi v odlokih o ravnanju s premičnim oziroma nepremičnim premoženjem. K predlogu za pridobitev kapitalske naložbe mora predlagatelj priložiti skrben finančni pregled, pravni in organizacijski pregled ter oceno upravičenosti naložbe, tudi z vidika racionalne in gospodarne rabe javnih sredstev.

Država oziroma občina lahko pridobiva kapitalske naložbe tudi s a) konverzijo zapadlih in neplačanih davkov, prispevkov in drugih obveznih dajatev dolžnika do države oziroma občine, ki so prejemek državnega oziroma občinskega proračuna, v postopkih prisilne poravnave, ali b) s konverzijo terjatev iz danih posojil, plačanih poroštev ali drugih terjatev. Upravljavec kapitalske naložbe mora v tem primeru pristopiti k aktivnostim za prodajo te naložbe.

Poglavje tudi ureja omejitve glede pridobivanja kapitalskih naložb, ki se predvsem nanašajo na javne zavode in agencije, za ostale javnopravne osebe pa je pridobivanje dovoljeno, vendar ob izpolnjevanju določenih pogojev.

Nadalje poglavje podrobneje ureja tudi način in postopek za razpolaganje s kapitalskimi naložbami, ki obsega: prodajo, zamenjavo ali obremenitev ali vsak drug pravni posel, na podlagi katerega se lastninska pravica na premoženju prenese na drugo pravno ali fizično osebo, razen če gre za vlaganje naložb v pravne osebe, po tem zakonu. Predlog za razpolaganja s posamezno kapitalsko naložbo mora obsegati analizo ekonomske utemeljenosti in razloge za razpolaganje z njo, njen predmet in obseg ter metode razpolaganja z njo. Urejene so tudi nameni za katere se lahko porabi kupnina od prodaje kapitalskih naložb.

V poglavju je podrobno tudi urejeno ravnanje s terjatvami in predpisano ravnanje skrbnika posamezne terjatve. Tako se ureja a) izterjava regresnih zahtevkov iz naslova unovčenih

poroštev in jamstev, b) način in postopek prodaje terjatev, posebej tudi za postopke prisilnih poravnjav ali stečajev ter tudi c) odpis, delni odpis, odlog in obročno odplačevanje dolga.

Pri odpisih, delnih odpisih, odlogih in obročnem plačevanju dolgov je glede na sedaj veljavni 77. člen ZJF predlagana pomembna sprememba in sicer minister pristojen za finance ne bi več izdajal soglasij na predlog pristojnega ministra, temveč je odločanje preneseno na odgovorno osebo skrbnika terjatve oziroma župana, pri odpisih terjatev do države pa bi Ministrstvo za finance podalo le informacijo o prosti višini sredstev znotraj kvote, ki je za ta namen določena v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto. Pri obročnih plačilih je sedaj opredeljeno tudi obdobje odplačila, pri čemer smo sledili cilju po poenotenju teh postopkov na davčnem in drugih področjih, dodane pa so še nekatere vsebine, s katerimi bi zavezali upnike k večji zavzetosti pri izterjavah in s tem manjšemu številu odpisov. S tem želimo predvsem povečati učinkovitost izterjav in obenem odpraviti tiste administrativne postopke, ki povzročajo nesorazmerne stroške glede na znesek dolga.

8. ZADOLŽEVANJE, UPRAVLJANJE DOLGOV, PREVZEMANJE DOLGOVV, POROŠTVA IN JAMSTVA DRŽAVE IN OBČIN TER ZADLŽEVANJE JAVNEGA SEKTORJA

Poglavje 8.1. predloga Zakona o javnih financah opredeljuje, za katere namene se država lahko zadolžuje, kakšen je največji možni obseg zadolževanja za posamezen namen ter način odločanja in sklepanja poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencij na trgu.

Država se za izvrševanje proračuna tekočega leta lahko zadolži največ do višine primanjkljajev posameznih izkazov državnega proračuna in odplačil glavnice, ki zapadejo v odplačilo v tekočem proračunskem letu. Največji možni obseg zadolževanja za izvrševanje proračuna tekočega leta se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto.

Poleg tega pa se država v tekočem proračunskem letu lahko zadolži tudi za namen financiranja proračunov naslednjih let (predfinanciranje). S predfinanciranjem se namreč zmanjšuje tveganje refinanciranja, omogoča tržnim razmeram ustrezno uravnavanje dinamike zadolževanja in izboljšuje uravnavanje operativnih tveganj pri izvajanju programa financiranja državnega proračuna. Pri tem je potrebno upoštevati, da gre pri predfinanciranju le za spremembo časa zadolžitve in ne za povečevanje največjega dovoljenega obsega zadolževanja za financiranje proračunov posameznih let, saj se zadolžitve za potrebe proračuna tekočega leta zmanjša za v predhodnem letu izvršeno predfinanciranje (t.j. vnaprej izvršeno zadolžitve). Zakon določa največji dovoljeni obseg zadolževanja za predfinanciranje, in sicer višina zadolžitve za predfinanciranje, izvršene v tekočem proračunskem letu, ne sme preseči vsote glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v odplačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih.

Država se lahko zadolži tudi za upravljanje z dolgom državnega proračuna. Osnovni cilj upravljanja z dolgom državnega proračuna je zagotovitev srednjeročno in dolgoročno čim nižjega stroška financiranja in primerne ravni izpostavljenosti kreditnim in drugim ne kreditnim tveganjem. Upravljanje dolga državnega proračuna je sklop operacij refinanciranja dolga državnega proračuna. Država to izvaja tako, da s črpanjem posojila ali izdajo vrednostnih papirjev pridobiva sredstva, potrebna bodisi za vračilo dolga državnega proračuna pred njegovo dospelostjo, bodisi za odkup lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Ta aktivnost se izvaja le v primeru, če se s tem zmanjšajo izdatki za servisiranje dolga državnega proračuna ali izboljša rokovna, valutna ali obrestna sestava dolga državnega proračuna tako, da se zmanjša vsaj eno od naslednjih tveganj:

- tveganje refinanciranja,

- izpostavljenost makroekonomskemu tveganju,
- izpostavljenost tržnim tveganjem na dolžniških kapitalskih trgih.

To zadolževanje se ne všteva v največji možni obseg zadolževanja za izvrševanje proračuna tekočega leta, saj se sredstva iz tega zadolževanja oz. državni dolžniški vrednostni papirji, izdani za ta namen, ne uporabijo za financiranje proračuna, ampak za uravnavanje rokovne, valute ali obrestne sestave portfelja dolga državnega proračuna (torej za vračilo/poplačilo obstoječega dolga).

Poleg navedenih poslov lahko po tem zakonu država sklepa tudi druge posle, povezane z dolgom državnega proračuna, s katerimi se zavaruje pred tečajnimi, obrestnimi in drugimi finančnimi tveganji (npr. posli valutne zamenjave pri izdajah obveznic, denominiranih v USD).

Zakon določa tudi možni obseg zadolžitve v obdobju začasnega financiranja državnega proračuna. To je potrebno, da se že na začetku leta začnejo postopki pridobivanja sredstev za financiranje odplačil glavnice, četudi proračun še ni sprejet. Takšni postopki so potrebni za ohranitev plačilne sposobnosti države.

Poleg navedenega zakon dovoljuje likvidnostno zadolževanje države, in sicer največ do višine 5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Gre za obseg, ki je sprejemljiv z vidika splošne likvidnosti državnega proračuna in odraža časovno različno dinamiko gibanja prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

Zakon opredeljuje tudi zadolževanje za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Izdani vrednostni papirji so uporabljeni za sklepanje poslov na sekundarnem trgu dolžniških vrednostnih papirjev Republike Slovenije (prodaje, nakupi ali posojanje), s katerimi se izboljšuje likvidnost državnih dolžniških vrednostnih papirjev. Tu gre za izredne intervencije na sekundarnem trgu, če nastopijo izredne razmere in je blokirana likvidnost trga. S tem se omogoča nemoteno delovanje sekundarnega trga, s čimer lahko država kot izdajatelj vrednostnih papirjev ohranja zaupanje vlagateljev v likvidnost njenih dolžniških vrednostnih papirjev. Država zagotavlja povečanje likvidnosti sekundarnega trga lastnih dolžniških vrednostnih papirjev tudi s posojanjem lastnih dolžniških vrednostnih papirjem uradnim vzdrževalcem na sekundarnem trgu, s čimer se prepreči neizpolnjevanje poslov iz naslova trgovanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev in omogoča nemoteno delovanje trga.

Tudi pri zadolževanju za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev gre za zadolževanje za poseben namen, zato se to zadolževanje ne všteva v največji možni obseg zadolževanja za izvrševanje proračuna tekočega leta. Prav tako se glede na posebni namen to zadolževanje tudi ne všteva v dovoljeni obseg likvidnostnega zadolževanja. Ker največji dovoljeni obseg teh poslov v letu ni določen s proračunom tekočega leta, se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto.

Poleg zadolževanja za zgoraj opredeljene namene zakon dovoljuje tudi zadolževanje države z začasnimi prodajanjem lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. S tem se v tem zakonu zagotovi celotna pravna podlaga za sklepanje in evidentiranje takšnih poslov zadolževanja. Potreba, da se s takšnim poslom razširi nabor instrumentov financiranja, ki so dostopni Republiki Sloveniji za namen financiranja državnega proračuna Republike Slovenije, je bila prepoznana že v letu 2013. Pravna podlaga za zadolževanje z začasnimi prodajami je bila tedaj zagotovljena s spremembami in dopolnitvami zakona izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, s katerimi so bila dopolnjena določila zakona o javnih financah

glede zadolževanja države. Takšna določila so bila vključena tudi v zakon o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015.

Začasna prodaja (Repo) je posel, sestavljen iz dveh prodaj vrednostnega papirja, ki sta sklenjeni istočasno: začetne prodaje in povratne prodaje enakih ali podobnih vrednostnih papirjev na vnaprej določen dan v prihodnosti in po vnaprej dogovorjeni ceni. Repo posel predstavlja alternativno možnost financiranja običajni zadolžitvi na kapitalski trgih z izdajo obveznice ali najemom posojila. Financiranje se zagotovi s kupnino, ki jo ob začetni prodaji dolžniškega vrednostnega papirja prejme prodajalec (Republike Slovenija). Pravno razmerje med strankama v repo poslu se praviloma konča s povratno izpolnitvijo, ko kupec prenese finančne instrumente, ki jih je prejel, nazaj na prodajalca, slednji pa mu plača dogovorjeno kupnino za povratni odkup. Praviloma se repo posli sklepajo na podlagi mednarodno uveljavljenih standardiziranih pogodb, pri čemer so za primer kršitve pogodbenih obveznosti ali nastop insolventnosti predvidene specifične pravne posledice dogovora o izravnavi (close-out netting): vse nedospele terjatve med strankama predčasno dospejo, vse nedenarne terjatve se spremenijo v denarne na podlagi tržnih cen in izvrši se izravnavna pogodbenih obveznosti, tako da ostane le neto obveznost ene pogodbene stranke in denarna terjatev druge pogodbene stranke.

Za namen sklepanja omenjenih poslov začasne prodaje je v zakonu tudi zagotovljena pravna podlaga, da lahko država izda lastne dolžniške vrednostne papirje za namen začasne prodaje za financiranje proračuna države. Največji dovoljeni obseg takšnih poslov posameznem letu se določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države. Upošteva se strukturo tega instrumenta financiranja, se v največji možni obseg zadolževanja za izvrševanje proračuna tekočega leta šteje znesek, ki ga država prejme na podlagi začasne prodaje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, medtem ko se izdaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za ta namen ne všteva v ta obseg.

Posredovanje podatkov in informacij za načrtovanje in izvedbo zadolževanja države in upravljanja dolga državnega proračuna

Ministrstvo, pristojno za finance, za uspešno izvajanje zadolževanja potrebuje vse potrebne informacije in podatke za namen priprave ponudbenega dokumenta, in sicer z delovnega področja drugih državnih organov (ministrstva) kot tudi drugih pravnih oseb javnega prava, ki razpolagajo s takšnimi podatki. Sem spadajo predvsem podatki, ki so pomembni za investitorje v vrednostne papirje Republike Slovenije, in sicer s področja javnih financ, morebitnih pravnih in arbitražnih postopkov, ki bi pomembno vplivali na finančni položaj izdajatelja, s področja finančnega sektorja v državi, itd. Predlog zakona tako vsebuje določbo, da so uporabniki proračuna države in druge pravne osebe javnega prava dolžni ministrstvu, pristojnemu za finance, na zahtevo posredovati javno dostopne podatke in informacije, ki jih ministrstvo, pristojno za finance, potrebuje za načrtovanje in izvedbo zadolževanja države in upravljanja z dolgom državnega proračuna. Namen določbe je pridobivanje zgolj javno dostopnih podatkov in informacij. Glede na to, da posamezni državni organi ter druge osebe, zavezane k temu določilu, dobro poznajo svoje delovno področje ter so seznanjene z aktualnimi podatki ter informacijami, je smiselno, da zadevne podatke posredujejo oni.

Sklepanje poslov zadolževanja države, upravljanja dolga državnega proračuna in intervencije na trgu:

O poslih v zvezi z zadolževanjem države za izvrševanje državnega proračuna in v zvezi z upravljanjem dolga državnega proračuna odloča in jih sklepa minister, pristojen za finance, in sicer na podlagi letnega programa financiranja državnega proračuna, ki ga sprejme vlada. Program financiranja državnega proračuna mora biti v okvirih obsegov zadolžitvev, ki jih določa zakon o izvrševanju proračuna posameznega leta in zakon o javnih financah. Posle zadolževanja, ki pomenijo operativno izvedbo programa financiranja, lahko sklepa samo

minister za finance oziroma druga oseba po njegovem pisnem pooblastilu. O poslih likvidnostnega zadolževanja, intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev in o poslih zadolževanja za financiranje zadolževanja občin, v celoti odloča in sklepa minister za finance ali druga oseba, ki jo sam pooblasti.

Zadolževanje občin zajema zadolževanje občine za izvrševanje občinskega proračuna in upravljanje dolga občinskega proračuna.

Občina se za izvrševanje proračuna v tekočem proračunskem letu lahko zadolži samo s črpanjem posojil pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah in hranilnicah, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančne storitve, in sicer do višine primanjkljaja v izkazu prihodkov in odhodkov, izkazu finančnih terjatev in naložb in do višine predvidenih odplačil glavnice dolga v tekočem proračunskem letu. Občina, ki je vključena v sistem EZR države, pa se lahko zadolži tudi pri upravljavcu sredstev sistema EZR države.

Občina se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži, če letne odplačane in neodplačane obveznosti iz zadolževanja občine (glavnica, obresti in druge obveznosti iz naslova dolga) in potencialne obveznosti iz izdanih poroštev občine v posameznem letu odplačila ne presežejo osem odstotkov realiziranih prejemkov iz izkaza prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja občine, zmanjšanih za prihodke iz prodaje stvarnega premoženja, prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz EU, prejeta sredstva finančnih mehanizmov ter prejemke režijskih obratov.

Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, po postopku in pogojih, določenih v tem zakonu.

Med izvrševanjem proračuna se v okviru proračunskega leta občina lahko zadolži tudi likvidnostno do višine petih odstotkov vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Za likvidnostno zadolžitev soglasje ministrstva, pristojnega za finance, ni potrebno.

Občina z dolgom občinskega proračuna upravlja tako, da odplača dolg pred njegovo dospelostjo ali spremeni pogoje zadolžitve. Pred zadolžitvijo za upravljanje z dolgom občinskega proračuna ali pred spremembo pogojev zadolžitve mora občina pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, po postopku in pogojih, določenih v tem zakonu.

O zadolževanju občine oziroma o upravljanju dolga občine, odplačilih glavnice, obrestih in druge obveznosti iz naslova dolga mora občina poročati ministrstvu, pristojnemu za finance, letno in četrletno.

Za zavarovanje plačil obveznosti iz naslova zadolževanja in plačil drugih obveznosti proračuna lahko občina uporabi naslednje instrumente: menico, zavarovalno pogodbo, zastavo stvarnega premoženja, depozit denarnih sredstev pri banki in bančno garancijo.

Občina ne sme prevzemati dolga.

Občina lahko izdaja poročila za obveznosti javnih podjetij, katerih lastnica je, če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova dolga iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Občina mora pred sklenitvijo poročilne pogodbe pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za finance, po postopku in pogojih, določenih v tem zakonu.

Občine ne smejo sklepati pogodb o finančnem najemu in pogodb o blagovnih kreditih.

Posredni proračunski uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je država, se lahko zadolžujejo le likvidnostno in kratkoročno v sistemu EZR. Kratkoročno v sistem EZR se lahko zadolžujejo le za premostitveno financiranje EU projektov. Njihovo zadolževanje se ne vštevava v kvoto zadolževanja, ker se stanje zadolženosti konsolidira znotraj sektorja S.13 – Država.

Pravne osebe, ki niso posredni uporabniki proračuna, vendar sodijo v sektor S.13 – Država (na državni ravni), se lahko kratkoročno ali dolgoročno zadolžijo po pridobitvi mnenja MF o razpoložljivosti kvote zadolževanja, po pridobitvi pozitivnega mnenja resornega ministrstva ali upravljavca kapitalske naložbe in po pridobitvi soglasja MF. Njihova zadolžitev se vštevava v kvoto zadolžitve, razen če je kreditodajalec razvrščen v sektor S.13 – Država. Vse javne nefinančne družbe na ravni države (S.11001, katerih lastnica v pretežnem delu je država), ki niso posredni uporabniki proračuna na ravni države, in ki so neposredno v večinski lasti države (več kot 50% lastništvo) morajo pred kratkoročno ali dolgoročno zadolžitvijo pridobiti mnenje upravljavca kapitalske naložbe ter soglasje MF. V primeru dolgoročnega zadolževanja pravnih oseb iz 183. in 184. člena, ki bo zavarovano s poroštvom države, morajo pravne osebe poleg predhodno zgoraj pojasnjene postopka od MF pridobiti tudi potrditev o razpoložljivosti kvote poroštev in kvote, ki jo določa posamezni zakon o poroštvu za vsako konkretno zadolžitev. Vse pravne osebe pa morajo (ne glede na vrsto predhodno izvedenega postopka zadolžitve) pošiljati pogodbe in podatke o stanju zadolžitve ter napoved zadolževanja v skladu s pravilnikom, ki ga izda minister pristojen za finance. Postopek za zadolžitev, ki predpisuje način izvedbe načela konkurenčnosti ponudb, pa se natančno opredeli v predpisu, ki ga izda vlada.

Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina (javni zavodi, javni skladi in javne agencije), se lahko zadolžujejo s soglasjem občine v sistemu EZR, v katerega so vključeni. Zadolžijo se lahko samo za izvajanje projektov financiranih iz sredstev EU. Poroštev za obveznosti drugih oseb ne smejo izdajati.

Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13113, S.13132, in S.13133 in so v neposredni oziroma posredni lasti občine ter niso posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, se lahko zadolžijo kratkoročno in dolgoročno s soglasjem občine in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova zadolževanja iz virov, ki niso javnofinančni prejemki. Poroštev za obveznosti drugih oseb ne smejo izdajati.

Pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine ter niso posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, se lahko zadolžijo kratkoročno ali s soglasjem občine in če imajo te osebe zagotovljena sredstva za odplačilo glavnice, obresti in drugih obveznosti iz naslova zadolževanja iz virov, ki niso javnofinančni prejemki.

Posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina ter pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.13113, S.13132, ter S.13133 in so v neposredni oziroma posredni lasti občine ter niso posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina in pravne osebe, ki so po SKIS razvrščene v sektor S.11001 in so pod neposrednim oziroma posrednim nadzorom občine ter niso posredni uporabniki proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, morajo o zadolževanju in izdajanju poroštev poročati občini, občina pa o tem obveščati ministrstvo, pristojno za finance letno in četrletno.

Občina mora na svoji spletni strani objavljati sezname pravnih oseb iz 187., 188. in 189. člena.

ENOTNI ZAKLADNIŠKI SISTEM

Z reformo plačilnega prometa so se v letu 2002 na ravni države in občin oblikovali sistemi enotnih zakladniških računov. Namen njihove uvedbe je bil že takrat enotno upravljanje denarja prek skupnega računa, ki ga imenujemo enotni zakladniški račun (v nadaljevanju EZR). Preko tega skupnega računa se izvaja tako upravljanje denarnih sredstev kot tudi finančno upravljanje, ki pomeni usklajevanje likvidnosti izvrševanja proračuna oziroma finančnih načrtov z dinamiko proračunskih virov. Zaradi kompleksnosti izvajanja funkcij upravljanja denarnih sredstev sistema EZR občin že obstoječi Zakon o javnih financah (v nadaljevanju ZJF) omogoča vključitev občin in njenih proračunskih uporabnikov v sistem EZR države. Za ta korak je bil danes potreben predlog župana.

Obstoječi ZJF poleg sistema EZR ločuje tudi pojem sistema enotnega upravljanja sistema EZR. Sistem EZR namreč predstavlja zgolj sistem računov in podračunov, medtem ko sistem enotnega upravljanja pomeni notranjo konsolidacijo denarnih sredstev na podlagi premoščanja likvidnostnih primanjkljajev z likvidnostnimi posojili danih s strani upravljavca sredstev sistema EZR, katerih vir so prosta denarnima sredstva drugih proračunskih uporabnikov sistema EZR (tj. ali v obliki stanj na podračunih ali v obliki vlog pri upravljavcu sredstev sistema EZR). Sistem enotnega upravljanja je bil danes razvit zgolj znotraj sistema EZR države. Z novelo EZR se sistem enotnega upravljanja prenaša tudi na občinsko raven. Hkrati se ukinja dvostopenjski sistem vključevanja v sistem enotnega upravljanja, saj bodo tako občina kot njeni proračunski uporabniki z vključitvijo v sistem EZR države avtomatično vključeni tudi v sistem enotnega upravljanja. S tem subjekti, vključeni v sistem EZR pridobijo možnost črpanja posojil iz sredstev EZR, hkrati pa je njihova zaveza, da presežke prostih denarnih sredstev nalagajo znotraj sistema EZR.

Novela ZJF v 19. členu vpeljuje pomen načel pri upravljanju denarnih sredstev EZR in prostih denarnih sredstev proračunskih uporabnikov. Gre za zasledovanje načel varnosti, likvidnosti in donosnosti. Hkrati pri tem velja, da je upravljanje prostih denarnih sredstev znotraj sistema EZR varno, pri upravljanju denarnih sredstev EZR pa ima načelo likvidnosti prednost pred načelom donosnosti. Upravljanje prostih denarnih sredstev podrobneje ureja poglavje 7.2 in 7.2.1, in sicer na način, da se prosta denarna sredstva upravljajo zgolj znotraj sistema EZR in na način, ki ga predpiše minister pristojen za finance. Izjemo od navedenega pravila velja zgolj za državni proračun (ki lahko prosta denarna sredstva nalaga tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v evroobmočju) in diplomatsko konzularna predstavništva.

Področje EZR je nadalje podrobneje razdelano v poglavju 8.7. Novela uvaja razširitev poslov upravljanja denarnih sredstev EZR tako na državni kot tudi občinski ravni. Na državni ravni se nabor poslov širi v druge instrumente, s katerimi se trguje na denarnih trgih (tj. poleg depozitov tudi potrdila o vlogi, blagajniški in komercialni zapisi, dolžniški vrednosti papirji držav EMU, ...), na drugi strani pa se zaradi notranje konsolidacije sredstev podaljšuje ročnost danih posojil s strani upravljavca denarnih sredstev sistema EZR države na tri leta. Posojila pri upravljavcu sredstev sistema EZR države bodo dostopna za vse javnofinančne blagajne in uporabnike proračunov, ki bodo vključeni v sistem EZR države (po prehodnem obdobju 60 dni). Na občinski ravni se širi nabor depozitov (do sedaj je namreč upravljavec denarnih sredstev sistema EZR občine sredstva plasiral zgolj v nočne depozite) in hkrati širi notranja konsolidacija denarnih sredstev sistema EZR občine na sprejemanje vlog s strani uporabnikov občine in dajanje kratkoročnih posojil uporabnikom občine z ročnostjo do leta dni. Aktivno upravljanje denarnih sredstev sistema EZR občin bo potrebno na strani občin vzpostaviti v roku leta dni, v nasprotnem primeru se bodo občine in njeni uporabniki proračuna vključili v sistem EZR države. Občinam, ki se bodo odločile ohraniti svoj EZR občine, bo ministrstvo za

finance v brezplačno uporabo zagotovilo aplikativno podporo EZRLKV. Ne glede na navedeno je zaradi specifičnih znanj in ločevanja funkcij upravljanja sredstev proračuna občine od upravljanja denarnih sredstev EZR občine, smiselno, da občine zaprejo svoj sistem EZR in preidejo v sistem EZR države. Poleg navedenega je razlogov zato več, in sicer:

1. Majhen obseg denarnih sredstev na EZR občine.
2. Presežki upravljanja EZR občin so majhni in ne pokrijejo stroškov dela.
3. Kadrovske omejitve, zaradi katerih sta tako izvrševalec proračuna kot upravljavec EZR občine združena v eni osebi. Tako je težko izključiti konflikt interesov med opravljanjem nalog upravljanja denarnih sredstev sistema EZR in upravljanja prostih denarnih sredstev proračuna.
4. Poenostavitve glede vodenja računovodskih poslov; pri vodenju poslovnih knjig upravljavca EZR občine je treba ločevati funkcijo upravljanja denarnih sredstev sistema EZR občine od funkcije izvrševanja proračuna in upravljanja prostih denarnih sredstev proračuna občine.
5. Upravljanje EZR občine zahteva širok nabor znanja: postaviti je potrebno sistem obrestovanja, strategijo nalaganja (oziroma naložbeno politiko), sistem upravljanja s tveganji (kreditno, likvidnostno, obrestno),...
6. Vključevanje v sistem EZR države pomeni zmanjšanje stroškov plačilnega prometa (za transakcije med različnimi EZR).
7. Poslov upravljanja EZR občine ne opravljajo strokovni sodelavci občine, temveč jih večinoma prevzame UJP (denimo nočno deponiranje denarnih sredstev EZR občine na podlagi pooblastila).
8. Pozitivne izkušnje 22 občin, ki so se odločile za ta korak.
9. Možnost nalaganja prostih denarnih sredstev pri upravljavcu EZR države (vloge za obdobje do 12 oziroma 36 mesecev).
10. Možnost pridobivanja dodatnih virov financiranja (z ročnostjo do treh let) predvsem za namen premoščanja potreb financiranja EU projektov in reprogramiranja starih dolgov.

Pomisleki glede izgube avtonomnosti pri izvrševanju proračunov oziroma finančnih načrtov zaradi vključitve v sistem EZR države niso utemeljeni. Občina in njeni proračunski uporabniki ob vključitvi v sistem EZR države namreč ohranijo polno avtonomijo pri izvrševanju svojih proračunov oziroma finančnih načrtov. Upravljavec EZR države nikoli ne vpliva na poslovne dogodke, saj proračunski uporabniki še naprej samostojno odločajo o času in vrsti porabe sredstev iz svojih podračunov. Poleg tega so neutemeljeni tudi pomisleki glede izgube morebitnega presežka upravljanja, saj je ta pri večini občin na letni ravni, glede na podatke preteklih nekaj let, manjši od 1.000 EUR.

Ob zaprtju EZR občin oziroma prehodu v sistem EZR države se podračuni občine in njenih proračunskih uporabnikov v sistemu EZR občine zaprejo in odprejo novi podračuni v sistemu EZR države. Temu postopku pravimo preštevilčenje podračunov proračunskih uporabnikov občine in ga po uradni dolžnosti izvede Uprava RS za javna plačila. Z zaprtjem EZR občine se zapre tudi zakladniški podračun občine, stanje pa se prenese na zakladniški podračun države. Slednje pomeni, da se poslovne knjige upravljavca EZR občine ukinejo. Naloga občine in njenih proračunskih uporabnikov ob prehodu v sistem EZR države je, da obvestijo svoje poslovne partnerje o preštevilčenju podračunov.

9. RAČUNOVODSTVO

Zakon ureja vodenje poslovnih knjig in izdelavo letnih poročil za blagajne javnega financiranja, uporabnike proračuna, tako, da napotuje na uporabo določb Zakona o

računovodstvu, razen kadar je v predlaganem zakonu določeno drugače. Zakon v drugem odstavku pooblašča ministra, pristojnega za finance, da predpiše računovodske postopke, kontni načrt ter postopke za vodenje knjig in izdelavo poročil za blagajne javnega financiranja in uporabnike proračuna, v skladu z Zakonom o računovodstvu in računovodskimi standardi. V tej zvezi minister, pristojen za finance, izda ustrezne podzakonske akte. Ključni akti so Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov, Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Knjigovodske listine (ki so podlaga za evidentiranje v poslovnih knjigah) opredeljuje Zakon o računovodstvu in Pravila skrbnega računovodenja (PSR).

Nekateri poslovni dogodki se evidentirajo le preko kontov stanja in imajo vpliv samo na sredstva, ki so prikazana v aktivni bilanci stanja ter na obveznosti do virov sredstev, ki so prikazane v pasivi bilanci stanja. V zakonu so taki poslovni dogodki taksativno naštet.

V poglavju so opredeljene pristojnosti računovodske službe pri subjektih, ki jih zajema zakon. Tako je določeno, da računovodstvo blagajn javnega financiranja in proračunskih uporabnikov, izvaja naslednje aktivnosti:

- tekoče ureja, zajema, knjigovodsko evidentira in sporoča podatke,
- opravlja plačila,
- pripravlja računovodska poročila,
- izvaja računovodski nadzor in nadzor nad izpolnjevanjem terjatev in plačilom obveznosti in
- arhivira izvornike knjigovodskih listin, če ni s posebnim zakonom drugače določeno.

Izvajanje navedenih aktivnosti se lahko organizira s samostojno ali skupno računovodsko službo, v vsakem primeru pa je potrebno določiti pooblaščenega računovodjo.

Opredeljuje se tudi funkcijo pooblaščenega računovodje. Pooblaščen računovodja je oseba, ki jo predstojnik uporabnika proračuna, ki vodi računovodstvo, določi za vodenje računovodstva oziroma za osebo, ki je odgovorna za področje računovodstva. Ena izmed pristojnosti pooblaščenega računovodje je da lahko začasno zadrži izplačilo, če je izplačilo v nasprotju z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto, oziroma z odlokom, s katerim sprejme občinski proračun. O tem mora pisno obvestiti odredbodajalca. Šele ko odredbodajalec posreduje ponovno pisno zahtevo za izplačilo, se le-to lahko izvede. Pristojnosti predlagatelja, odredbodajalca in računovodje morajo biti medsebojno ločene, kar pomeni, da posamezna oseba ne more nastopati istočasno kot predlagatelj, odredbodajalec in računovodja.

10. PREMOŽENJSKA BILANCA DRŽAVE IN OBČIN

Predlagano poglavje določa vsebino, časovne roke in način priprave in predložitve konsolidirane premoženjske bilance države in občin. Tako člen določa, da je konsolidirana premoženjska bilanca države in občin vladni akt, v katerem se prikaže konsolidirano stanje premoženja države in občin na dan 31. decembra. Zakon določa enoten časovni rok priprave in predložitve premoženjskih bilanc za preteklo leto, tj. do 15. aprila tekočega leta.

AJPES mora v skladu s predlaganim zakonom, na podlagi premoženjskih bilanc blagajn javnega financiranja in proračunskih uporabnikov pripraviti zbirno konsolidirano premoženjsko bilanco za državo in po posameznih občinah, ministrstvo, pristojno za finance, pa mora konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin za preteklo leto do 30. junija tekočega leta skupaj s poročilom predložiti v sprejem vladi.

V skladu s predlaganim zakonom mora vlada vsako leto ob zaključnem računu državnega proračuna predložiti državnemu zboru tudi konsolidirano premoženjsko bilanco države in občin.

11. ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA

Predlagano poglavje opredeljuje zaključni račun proračuna kot akt države oziroma občine, v katerem so prikazani predvideni in realizirani prejemki in izdatki države oziroma občine. Pomembno je, da zaključni račun predstavi realizacijo v enaki členitvi, kot je predpisana za sestavo proračuna. Zaključni račun zajema poslovno poročilo, bilanco stanja in obrazložitve. Zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da predpiše podrobnejšo vsebino in strukturo zaključnega računa državnega oziroma občinskega proračuna.

Nadalje se v predlaganem poglavju določa obveznost poročanja o višini črpanja evropskih sredstev in o davčnem dolgu in davčnih izdatkih. Prav tako se določa tudi na kakšen način se lahko porabijo presežki preteklih let, ki so jih ustvarile blagajne javnega financiranja in uporabniki proračuna. Predlagana ureditev sledi določbam zakona, ki ureja fiskalno pravilo.

12. NOTRANJI NADZOR JAVNIH FINANC, REVIDIRANJE SREDSTEV EVROPSKIH SKLADOV IN PRORAČUNSKO INŠPISIRANJE

Poglavje se nanaša na področje, za katerega je pristojen Urad RS za nadzor proračuna, kot organ v sestavi ministrstva, pristojnega za finance.

Notranji nadzor javnih financ

V Republiki Sloveniji je uveljavljen decentraliziran sistem notranjega revidiranja. V skladu z zahtevo aktualnega ZJF je predstojnik vsakega proračunskega uporabnika, registriranega v Republiki Sloveniji, odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranjega revidiranja. Urad RS za nadzor proračuna (v nadaljevanju: UNP) predstavlja osrednjo institucijo za razvoj, harmonizacijo in koordinacijo sistema notranjega nadzora javnih financ. Trenutno veljavni zakonodajni okvir notranjega nadzora javnih financ (v nadaljevanju: NNJF) proračunskim uporabnikom, ki si glede na zahteve ZJF niso dolžni organizirati lastne oz. skupne notranje revizijske službe (v nadaljevanju: NRS), dopušča zagotovitev notranjega revidiranja z najemom zunanje izvajalca storitev notranjega revidiranja (v nadaljevanju: zunanji izvajalec).

Predlog besedila novega ZJF na področju NNJF ne prinaša bistvenih sprememb v primerjavi s stanjem, ki ga omogočajo trenutno veljavne pravne in strokovne podlage, saj še vedno predvideva ohranitev decentralizirane različice sistema, s poudarjeno odgovornostjo predstojnika posameznega uporabnika državnega proračuna, posameznega župana, predstojnika posameznega posrednega uporabnika občinskega proračuna, predstojnika ZPIZ in ZZS za vzpostavitev notranjih kontrol in notranjega revidiranja na način, da je zagotovljena zakonita, namenska, učinkovita in gospodarna raba javnih sredstev.

Predlagani zakon zavezuje predlagatelje finančnih načrtov iz 1. odstavka 46. člena tega zakona, da za svoje potrebe in za potrebe neposrednih uporabnikov proračuna, za katere predlagajo finančne načrte zagotovijo notranje revidiranje z lastno NRS (npr. (1) ministrstvo za organe v njegovi sestavi, (2) GS Vlade za vladne službe, za katerih organizacijo skrbi generalni sekretar, (3) MJU za upravne enote, (4) Vrhovno sodišče RS za sodišča, skladno z določili zakona, ki ureja sodišča in (5) Vrhovno državno tožilstvo RS, za državna tožilstva). Izjemo od tega pravila predstavljajo neposredni uporabniki proračuna, za katere se po predpisih EU zahteva vzpostavitev lastne NRS (npr. ARSKTRP).

V predlogu besedila zakona je vzpostavljena nekoliko večja zaveza ministrstev k vzpostavljanju skupnih NRS na ravni posameznega resorja. Vsak minister, v pristojnost

katerega sodijo tudi posredni uporabniki proračuna, bo namreč zavezan za resor ustanoviti skupno NRS in zagotavljati njeno delovanje, pri čemer je dopuščena izjema od zahteve k pristopu posameznega posrednega uporabnika državnega proračuna k skupni NRS v primeru, ko bo njegov predstojnik utemeljil ekonomsko upravičenost, si bo lahko na podlagi predhodno pridobljenega soglasja pristojnega ministra zagotovil notranje revidiranje ali z lastno NRS ali z najemom zunanje izvajalca notranjega revidiranja. Z besedilom prenovljenega zakona je podana tudi podlaga za vzpostavljanje skupnih NRS na nivoju lokalne samouprave, pri čemer ta oblika zagotavljanja notranjega revidiranja za občine oz. posredne uporabnike občinskih proračunov ni zavezujoča.

Pri tem je potrebno poudariti, da je že v zdaj veljavni ureditvi sistema NNJF možnost ustanavljanja skupnih NRS dopuščena, njeno uveljavitev pa je predvidevala tudi Strategija razvoja notranjega nadzora javnih financ v RS za obdobje od 2011 do 2015. Izhajajoč iz slabosti oz. rezultatov delovanja decentraliziranega sistema notranjega revidiranja v obdobju od njegove uveljavitve, je UNP predvideval, da bi vzpostavljanje skupnih NRS na ravni posameznih resorjev pomenilo napredek in bistven prispevek k izboljšanju obvladovanja tveganj poslovanja posameznega resorja, zato so bile v podporo vzpostavljanju skupnih NRS ustrezno prilagojene tudi usmeritve za državno notranje revidiranje, kot strokovna podlaga za delo državnih notranjih revizorjev. Ta različica zagotavljanja notranjega revidiranja kljub dejstvu, da predstavlja s stališča uporabe materialnih in človeških virov smotrno obliko zagotavljanja notranjega revidiranja, ni vzbudila ustreznega interesa na strani proračunskih uporabnikov. Temu posledično danes na nivoju ministrstev z večjim številom (istovrstnih) proračunskih uporabnikov ni ustanovljenih skupnih NRS.

V predlaganem besedilu zakona se ohranja vloga UNP kot organa, pristojnega za razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja NNJF. UNP ostaja nosilec izobraževanja za pridobitev zahtevanih nazivov za izvajanje državnega notranjega revidiranja ter pripravlja različne vrste usmeritev s področja NNJF (usmeritve za državno notranje revidiranje, usmeritve za notranje kontrole, usmeritve za poročanje o nepravilnostih pri porabi sredstev evropskih skladov), ki jih izdaja minister, pristojen za finance. Odmik od obstoječega stanja predstavlja ukinitve pristojnosti UNP za izvajanje revidiranja tistih uporabnikov proračuna oz. občin, ki si notranjega revidiranja niso bili dolžni zagotoviti z lastno NRS oz. niso najeli zunanje izvajalca.

Predlog besedila prenovljenega zakona dviguje sedanjo mejo, ki zavezuje proračunske uporabnike in občine k vsakoletnem zagotavljanju notranjega revidiranja, in sicer iz sedanje višine proračuna 2,086 milijona EUR na 5 milijonov EUR. Proračunski uporabniki z višino letnega proračuna nad to mejo so zavezani k zagotovitvi notranjega revidiranja vsako leto, tisti z višino letnega proračuna pod to mejo, pa najmanj enkrat v obdobju treh let.

S predlaganim besedilom prenovljenega zakona se urejajo tudi podlage za vodenje in način vodenja registra zunanjih izvajalcev, s čimer bo narejen korak k večji transparentnosti in kvaliteti njihovega delovanja. Besedilo osnutka prenovljenega zakona opredeljuje pogoje za najem zunanje izvajalca, pogoje za vpis zunanje izvajalca v register ter podatke, ki jih mora za namen vodenja registra zunanji izvajalec zagotavljati UNP.

Predlog besedila prenove zakona ohranja zahtevane pogoje za izvajanje notranjega revidiranja uporabnikov državnega proračuna, občin, posrednih uporabnikov proračuna, katerih ustanoviteljica je občina, ZPIZ in ZZZS, pri čemer se zastruje zahtevan pogoj za vodenje NRS – te osebe morajo imeti naziv preizkušeni državni notranji revizor. Enak pogoj morajo izpolniti vodje revizijskih skupin zunanje izvajalca storitev notranjega revidiranja.

V predlogu besedila prenove zakona so opredeljeni pogoji za pridobitev naziva državni notranji revizor oz. preizkušeni državni notranji revizor, podana pa je tudi pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta ministra, pristojnega za finance, ki ureja program izobraževanja za pridobitev obeh nazivov ter merila in varstvo pravic kandidatov v postopkih pridobivanja obeh nazivov.

Inšpekcijski nadzor

Na področju proračunskega inšpiciranja se s predlogom novega ZJF pristojnost za izvajanje inšpekcijskega nadzora širi na vse blagajne javnega financiranja ter uporabnike proračuna. To pomeni širjenje pristojnosti inšpekcijskega nadzora.

**PODZAKONSKI PREDPISI, KI BODO IZDANI NA PODLAGI PREDLAGANEGA
ZAKONA O JAVNIH FINANCAH**

1. Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predlogov proračunov in finančnih načrtov uporabnikov proračuna
2. Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije
3. Pravilnik o programski klasifikaciji izdatkov proračunov in finančnih načrtov uporabnikov proračuna
4. Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, uporabnike proračuna in druge osebe javnega prava
5. Pravilnik o predložitvi sprejetih proračunov občin
6. Pravilnik o poročanju občin o realiziranih prejemkih in izdatkih
7. Pravilnik o načinu izdaje soglasja k zadolžitvi občine, k upravljanju z dolgom občinskega proračuna in k izdaji poročila občine
8. Pravilnik o načinu poročanja oziroma obveščanja o zadolžitvi in poročilih občine oziroma pravnih oseb
9. Pravilnik o načinu predložitve zaključnega računa občinskega proračuna
10. Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin
11. Pravilnik o upravljanju denarnih sredstev sistema enotnih zakladniških računov
12. Pravilnik o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin
13. Pravilnik o načinu vpisovanja podatkov, potrebnih za spremljanje izvrševanja proračuna in finančnih načrtov
14. Pravilnik o načinu ravnanja pravnih oseb iz 184. in 185. člena Zakona o javnih financah v postopku zadolževanja
15. Pravilnik o merilih notranjega nadzora javnih financ
16. Pravilnik o merilih za pridobitev naziva državni notranji revizor in preizkušeni državni notranji revizor
17. Pravilnik o načinu vodenja registra zunanjih izvajalcev storitev notranjega revidiranja